

GLOBAL COMPACT
ON EDUCATION

ร่วมกันมอง ให้ไกลออกไป ในพันธสัญญาระดับโลก เรื่องการศึกษา ด้วยอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก

แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1

บทนำ

ก่อนหน้านี สภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย) ได้นำเสนอผลการประมวลสมณสาส์นทางวิดิทัศน์ของพระสันตะปาปาฟรังซิส เรื่อง Global Compact on Education: Together To Look Beyond (พันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษา: ร่วมกันมองให้ไกลออกไป (“GCE”) ประกอบกับ Instrumentum Laboris on Global Compact on Education ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก การประมวลผลทำโดยการวิจัยทางเอกสารด้วยกรอบความคิดเชิงยุทธศาสตร์ และหลักการศึกษแบบคาทอลิก รวมทั้งได้นำคำอธิบายถึงคุณค่า (Values) ของพันธสัญญา และคำแนะนำที่ให้ไว้แก่นักการศึกษาในการนำข้อพันธสัญญา 7 ประการไปปฏิบัติจาก Vademecum on Global Compact on Education ที่ออกโดยสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกที่ออกมาในเดือนตุลาคม 2021 มาบูรณาการในเอกสารการประมวลผลด้วย

ต่อมาในเดือนมกราคม 2022 สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกได้ออกเอกสารอีกฉบับหนึ่งชื่อ “อัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก เพื่อวัฒนธรรมแห่งการเสวนา” (The Identity of the Catholic School for a Culture of Dialogue) โดยมีयोวัตฤประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือที่สั้น กระชับ สามารถนำไปปฏิบัติได้ เพื่อป้องกันความขัดแย้งและความแตกแยกในพื้นที่สำคัญของการศึกษาด้วยอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก สภาการศึกษาคาทอลิกฯ ได้นำเอกสารนี้มาทบทวนและประเมินข้อเสนอของสภาการศึกษาคาทอลิกฯ ในการขับเคลื่อนโรงเรียนคาทอลิกด้วยอัตลักษณ์การศึกษาซึ่งได้ทำในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา เพื่อนำเสนอแนวทางเบื้องต้นให้แก่โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ในการร่วมกันมองให้ไกลออกไปตามข้อพันธสัญญาที่พระสันตะปาปาเรียกร้องด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 โดยเฉพาะในบทที่ 5 ว่าด้วย มองข้อพันธสัญญา GCE ด้วยอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก

พระสันตะปาปาฟรังซิส ทรงเชิญชวนเราว่า เราทุกคนต้องก้าวไปข้างหน้า เราทุกคนก้าวไปด้วยกัน เพื่อสร้างหมู่บ้านการศึกษาระดับโลก (Global Village of Education) อันจะเป็นอารยธรรมแห่งการปรองดอง และความเป็นหนึ่งเดียวกัน การศึกษาต้องบรรลุถึงความเป็นมนุษย์ร่วมกันอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้มนุษย์ทุกคนดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น พึ่งพากันและกัน รับผิดชอบต่อผู้อื่นและเสริมสร้างความบริบูรณ์ของกันและกัน ทั้งนี้ด้วยความตระหนักว่า การลงมือปฏิบัติด้วยความเข้มแข็งและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของพระศาสนจักรในงานการศึกษาเท่านั้น จึงจะช่วยสนับสนุนพันธกิจการประกาศข่าวดีที่พระเยซูทรงมอบหมายให้กับพระศาสนจักรและสรรค์สร้างโลกใหม่ที่มนุษย์รู้สึกถึงความเป็นพี่น้องกัน ที่เราสามารถอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสันติได้

บาทหลวงเอกรัตน์ หอมประทุม
เลขาธิการ
สภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย)
สิงหาคม 2022

สารบัญ

	หน้า	
บทที่ 1	ความเป็นมาและความหมายของพันธสัญญา	1
บทที่ 2	ความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงและความหมายของพันธสัญญา	5
บทที่ 3	ข้อพันธสัญญาของทุกคนร่วมกัน	9
บทที่ 4	ข้อพันธสัญญา: ความหมาย คุณค่าและคำแนะนำ	13
บทที่ 5	มองข้อพันธสัญญา GCE ด้วยอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก	31
บทที่ 6	ข้อพันธสัญญา GCE กับ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	45
ภาคผนวก		
ก.	คำแปล (ไม่เป็นทางการ) Video Message of His Holiness Pope Francis on the Occasion of the Meeting Organised by the Congregation for Catholic Education: “Global Compact on Education, Together to Look Beyond”.	53
ข.	คำแปล (ไม่เป็นทางการ) Instrumentum Laboris on Global Compact on Education	59
ค.	คำแปล (ไม่เป็นทางการ) The Identity of the Catholic School for a Culture of Dialogue	75

บทที่ 1

ความเป็นมาและความหมาย ของพันธสัญญา

เมื่อวันที่ 12 กันยายน ค.ศ. 2019 พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงมีพระดำรัสริเริ่มการเชื่อเชิญให้ทุกคน ทุกภาคส่วนเข้าร่วมกระบวนการทำพันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษา (Global Compact on Education, “GCE”) ด้วยการลงนามในคำปฏิญาณร่วมกัน เพื่อจัดทำพันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษา การเชื่อเชิญนี้ไม่ใช่ความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน แต่เป็นวิสัยทัศน์และพระดำริที่พระสันตะปาปาทรงมีพระดำรัสในหลายโอกาสในสมณสาส์นต่าง ๆ ของพระองค์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อเสนอที่สอดคล้องและต่อยอดคำสอนของพระสันตะปาปาในสมณสาส์นเตือนใจ ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร (Evangelii Gaudium, “EG”) และในสมณสาส์น ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า (Laudato Si’, “LS”)

ในสมณสาส์นเตือนใจ ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร (EG) พระสันตะปาปาทรงเชื่อเชิญพระศาสนจักรให้ออกสู่สังคม (Outgoing) ในการปฏิบัติพันธกิจ ในการประกาศข่าวดี ในทุกกิจกรรมทุกสถานที่ ทุกโอกาสโดยไม่ลังเล ไม่อึดอัดหรือหวาดกลัว และโดยไม่มองข้ามผู้ใด (EG 23) พระศาสนจักรต้องเปิดตัวออกสู่สังคม เป็นชุมชนที่กล้าได้กล้าเสีย เพื่อให้มีอิทธิพลในทุกกระบวนการ ทั้งในชีวิตส่วนตัว และในสังคม นำสู่การดำเนินชีวิตร่วมกัน การพบปะและคบหาสมาคมกัน การยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน จนกลายเป็นประสบการณ์อันแท้จริงของภราดรภาพ (Fraternity) (EG 87)

คำเชื่อเชิญนี้ไม่ได้มุ่งเฉพาะกับคริสตชนเท่านั้น แต่เชื่อเชิญทุกคนในโลกมาให้ ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับการศึกษาและการหล่อหลอมอบรม (Formation) เราแต่ละคนต้องเป็นผู้ร่วมในการปกป้องดูแล และเป็นผู้สร้างสันติสุขและประโยชน์ส่วนรวมด้วยการศึกษา

ในสมณสาส์น ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า (LS) พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเตือนใจเราว่า “การศึกษาจะไม่เพียงพอและขาดประสิทธิภาพ หากเราไม่พยายามส่งเสริมให้เกิดวิถีคิดแบบใหม่เกี่ยวกับมนุษย์ ชีวิต สังคม และความสัมพันธ์ของเรากับธรรมชาติ” (LS 215) สภาพความแตกแยกในโลกอันเกิดจากความขัดแย้งทางสังคมและการขาดวิสัยทัศน์ร่วมกันในปัจจุบัน ทำให้เราต้องตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนยิ่งกว่ายุคสมัยใด ๆ ที่จะต้องเร่งจังหวะการเปลี่ยนแปลง (Pace of Change) โดยอาศัยการศึกษาที่มีความครบครันและเปิดรับทุกคน (Integral and Inclusive Education) เพื่อนำสู่กิจกรรมการรับฟังอย่างตั้งใจและการเสวนาอย่างสร้างสรรค์ พระสันตะปาปาทรงเสนอว่า เราต้องเริ่มต้นกระบวนการแบ่งปันและเปลี่ยนแปลง

บทที่ 1 ประมวลจากบทนำ
ของ Instrumentum
Laboris on Global
Compact on Education

ชีวิต โดยใช้ความคิดริเริ่มทั้งหมดที่มี เพื่อช่วยให้ชนรุ่นต่อไปสามารถสร้างอนาคตที่มีความหวัง และสันติสุขได้

บนพื้นฐานของสมณสาส์นของสองฉบับนี้ พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงให้การประชุมเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ. 2020 เรื่องพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษาเป็นเครื่องเตือนใจเราว่า “เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงสำคัญแห่งยุคที่เรากำลังเผชิญอยู่นี้ การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดเรียกร้องให้เราต้องพัฒนากระบวนการศึกษาเรียนรู้ และสร้าง “หมู่บ้านการศึกษา” (Village of Education) ที่จะเป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ที่เปิดรับทุกคนและมีมนุษยสัมพันธ์ (Network of Open and Human Relationships) “หมู่บ้าน” นั้นควรมีมุขย์เป็นศูนย์กลาง ลงทุนอย่างสร้างสรรค์และเป็นโครงการระยะยาว เพื่อหล่อหลอมอบรมบุคคลที่ “ให้เต็มใจทำงานรับใช้ชุมชน”

เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2020 พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ทรงมี สมณสาส์นทางวิทัศน์อีกครั้ง เนื่องในการประชุมจัดโดยสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก เชื่อเชียวให้เราเริ่มกระบวนการจัดเตรียมปรึกษาหารือและวางแผนเพื่อทำพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษา ที่อยู่บนหลักการสำคัญ 2 ประการ ดังนี้

1. พันธสัญญามีที่มาจาก การเปิดรับผู้อื่นเป็นรากฐาน

พระสันตะปาปาทรงขอเราให้มุ่งมั่นทุ่มเทกับพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษา พระองค์ไม่ได้ทรงเสนอให้ดำเนินการด้านการศึกษาเพียงงานหนึ่งงานใด และไม่ได้ทรงเชิญชวนให้เราพัฒนาเพียงแผนงานด้านหนึ่งด้านใดเท่านั้น แต่ทรงมุ่งเน้นที่พันธสัญญาด้านการศึกษา (Educational Covenant) พระสันตะปาปาทรงเจาะจงใช้ถ้อยคำว่า พันธสัญญา (Compact) เพราะพระองค์มีพระประสงค์ให้เราผูกพันปฏิบัติพันธสัญญานี้ การผูกพันตามพันธสัญญาจำเป็นต้องมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ที่ตกลงร่วมทุ่มเททำงานด้วยจุดมุ่งหมายเดียวกัน พันธสัญญา แสดงถึงการรวมพลังทำงานรับใช้ในแผนงานเดียวกัน

คำว่า “พันธสัญญา” ในธรรมประเพณีของคริสตชนดั้งเดิม ยังหมายถึงพันธะที่เกิดจากความรักที่สถาปนาขึ้นระหว่างพระเจ้าและประชากรของพระองค์ ความรักของพระเจ้าผ่านทางพระเยซูเจ้า ได้ทำลายกำแพงที่ขวางกั้นระหว่างผู้คน และสร้างสันติภาพขึ้นใหม่ (เทียบ อฟ 2:14-15) พระสันตะปาปาทรงเชิญชวนเราให้มองหาเพื่อนร่วมทางบนเส้นทางแห่งการศึกษา แทนที่จะเสนอโครงการให้เราปฏิบัติตาม พระองค์ทรงเชิญชวนเราให้ร่วมกันสถาปนาพันธสัญญากับทุกคนให้ตระหนักถึงคุณค่าของเอกลักษณ์ของมนุษย์แต่ละคน และร่วมกันทุ่มเทในการหล่อหลอมอบรมเยาวชนอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ เพื่อให้ชีวิตของพวกเขามีความหมาย

2. มรรวมภราดรภาพ (Fraternity) เข้าไปในการศึกษา

ภราดรภาพเป็นภาวะทางวัฒนธรรมที่รองรับและนำทางกระบวนการทัศน์ในสมณสมัยของพระสันตะปาปาฟรังซิส การรวมภราดรภาพเข้าไปในกระบวนการศึกษา เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการศึกษา ซึ่งทำโดยการพบปะกัน เสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฟังพาดูอาศัยกันในรูปแบบต่าง ๆ บนพื้นฐานของความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว เมตตาและเอื้ออาทร

ตั้งแต่แรกเริ่ม ชีวิตมนุษย์ไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวตนของเราเองเท่านั้น ชีวิตเป็นสภาวะที่อยู่เหนือชายและหญิงแต่ละคน คือ ภาวะตรงกลางของมนุษย์ ซึ่งทำให้เราตระหนักว่า เราทุกคนต่างเป็นบุตรของพระบิดาเดียวกัน เราทุกคนจึงเป็นพี่น้องกัน ได้รับกระแสเรียกให้ดำเนินชีวิตในความดีความงาม และรับใช้ซึ่งกันและกัน (เทียบ ปฐม 4:9) ภาวะตรงกลางไม่ใช่เพียงหน้าที่พื้นฐานทางศีลธรรมเท่านั้น แต่เป็นอัตลักษณ์ของมนุษยชาติและของสิ่งสร้างทั้งหมด

ในปัจจุบันนี้ วัฒนธรรมทิ้งขว้าง (Throwaway Culture) ได้ฝังรากลึกและได้ปฏิเสธภาวะตรงกลางอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของมนุษยชาติครั้งแล้วครั้งเล่า “หลายสิ่งหลายอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป เรามนุษย์เองก็จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง แต่ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงจนทำให้เราขาดความตระหนักว่าเราต่างมีต้นกำเนิดร่วมกันของเรา เราเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน และเรามีอนาคตร่วมกันกับทุกคน” (LS 202)

วันนี้ หลักการในการจัดตั้ง “หมู่บ้านการศึกษาระดับโลก” (Global Village of Education) เป็นเหมือนจุดหมายปลายทางที่แท้จริงของกระบวนการด้านการศึกษา การสมัครใจอุทิศตนรับใช้ผู้อื่นในภาวะตรงกลางเป็นเครื่องพิสูจน์ว่า เราได้บรรลุถึงความเป็นมนุษย์ร่วมกันอย่างสมบูรณ์ เราถูกสร้างขึ้นมาใช้เพียงเพื่อให้อยู่ “ร่วมกับผู้อื่น” แต่เพื่อให้ดำเนินชีวิต “เพื่อรับใช้ผู้อื่น” การพึ่งพากันและกันช่วยเราให้รอดพ้นและเสริมเพิ่มความบริบูรณ์ให้แก่กันและกัน

ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการศึกษาตามข้อพันธสัญญา จึงต้องเป็นเพื่อให้มนุษย์ทุกคนดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น พึ่งพากันและกัน รับใช้ผู้อื่น และเสริมเพิ่มความบริบูรณ์ของกันและกัน

พันธสัญญาในเรื่องการศึกษา

พันธสัญญามีรากฐานจากแนวคิดสำคัญ 2 ประการ คือ

1. เปิดรับทุกคน ทุกภาคส่วนให้เข้าผูกพัน ทุ่มเททำงานด้วยจุดหมายเดียวกัน เพื่อช่วยให้ชนรุ่นต่อไปสร้างอนาคตที่มีความหวังและสันติสุขได้
2. จัดการศึกษาบนรากฐานของภาวะตรงกลางของมนุษย์ โดยการพบปะกัน เสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พึ่งพากัน ด้วยความเป็นหนึ่งเดียว เมตตา และเอื้ออาทร

การเปลี่ยนแปลงนี้มุ่งสร้าง “หมู่บ้านการศึกษาระดับโลก” ที่จะเป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ที่เปิดรับทุกคนให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อหล่อหลอมบุคคลให้มีชีวิตร่วมกับผู้อื่น และรับใช้ผู้อื่น

— บันทึกของผู้เรียบเรียง

ความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง และความหมายของพันธสัญญา

ในสมณสาส์นทางวิดิทัศน์ GCE พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ทรงชี้ให้เราเห็นและตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงและ “ร่วมกันมองให้ไกลออกไป” ความจำเป็นทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามพันธสัญญาในเรื่องระบบการศึกษาของโลกสรุปได้ 4 ประการด้วยกัน คือ

1. ความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษาและเข้าถึงเทคโนโลยี

วิกฤตการณ์โควิดได้เพิ่มความรวดเร็วและขยายความรุนแรงของปัญหาและความจำเป็นในด้านต่าง ๆ ทั้งความห่วงใยเรื่องสุขภาวะ ความกังวลกับปัญหาเศรษฐกิจและสังคม แม้แต่ระบบการศึกษาทั่วโลกก็ถูกระทบในทุกระดับ

ความพยายามในการจัดการระบบการศึกษาออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษาและการเข้าถึงเทคโนโลยีปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้น ข้อมูลสถิติที่หน่วยงานระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้เปิดเผยเมื่อเร็ว ๆ นี้ แสดงถึง “หายนะทางการศึกษา” แม้ว่าอาจเป็นการด่วนสรุปเกินไป แต่ปรากฏว่ามีเด็ก ๆ ประมาณ 10 ล้านคนที่ต้องถูกบังคับให้ออกจากระบบการศึกษา เนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจที่มีต้นเหตุมาจากการระบาดของไวรัสโคโรนา สถานการณ์นี้ยิ่งซ้ำเติมปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่มีเด็กในวัยเรียนมากกว่า 250 ล้านคนไม่มีโอกาสเข้าถึงกิจกรรมการศึกษาใด ๆ อยู่ก่อนแล้ว

2. ความจำเป็นที่ต้องการสร้างรูปแบบทางวัฒนธรรมใหม่

เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่รุนแรงเช่นนี้ มาตรการที่จำเป็นด้านสุขอนามัยอาจไม่เพียงพอ หากไม่ได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการสร้างรูปแบบทางวัฒนธรรมใหม่ขึ้น เราพึ่งตระหนักมากขึ้นถึงความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบ (Model) การพัฒนาของเราเพื่อสร้างหลักประกันว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะได้รับความเคารพและปกป้อง การพัฒนาควรเริ่มต้นจากการเปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้ และเชื่อมโยงสายสัมพันธ์ของมนุษย์ทั่วโลกในการดูแลรักษาโลกอันเป็นบ้านของเราและเสริมสร้างสันติสุข

การศึกษามีเป้าหมายเพื่อการปรับเปลี่ยนชีวิต (Transformative) การให้การศึกษาในปัจจุบัน ต้องยอมเสี่ยงและยืนหยัดให้ได้ถึงการสร้างความหวังที่สามารถทะลวงกรอบความคิดเรื่องชีวิตที่ตกอยู่ภายใต้กฎแห่งความสัมพันธเชิงสาเหตุ (Determinism) และโชคชะตา (Fatalism) วิธีการแก้ปัญหาจึงไม่อาจทำได้อย่างลวก ๆ หรือใช้เพียงความปรารถนาหรือความใฝ่ฝันแบบลม ๆ แล้ง ๆ ด้วยการ

โน้มน้าวอย่างเห็นแก่ตัวของผู้มีอำนาจ หรือการยอมผ่อนตามอย่างอ่อนแอให้กับอุดมการณ์ของนักอุดมคติที่อ้างว่าเป็นเพียงหนทางเดียวที่ช่วยให้เราก้าวไปข้างหน้าได้

การจัดการศึกษาต้องเป็นกิจการแห่งความหวังเสมอ แต่ระบบการศึกษาของเราในขณะนี้กลับมีเพียงแต่ร่องรอยของการแทนที่ความคิดเดิม ๆ (Replacement) และการทำซ้ำ ๆ เดิม (Repetition) ไม่สามารถเปิดขอบฟ้าให้กับความคิดใหม่ ๆ ไม่อาจสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างคนต่างรุ่น (Intergenerational Solidarity) และไม่อาจสร้างคุณค่าแห่งธรรมอันประเสริฐ (Value of Transcendence) อันจะก่อให้เกิดรูปแบบวัฒนธรรมใหม่ได้ เรากำลังล้มเหลวกับการเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสในการสร้างระเบียบของสังคมโลกขึ้นใหม่ ในช่วงเวลาสำคัญของประวัติศาสตร์ ณ ขณะนี้

การศึกษาต้องเป็นยาสามัญที่จะใช้แก้พิษร้ายของวัฒนธรรมปัจเจกนิยม (Individualistic Culture) ซึ่งนำความเสื่อมถอยลงจนเกิดเป็นค่านิยมเห็นแก่ตัวเอง (Cult of the Self) ให้ความสำคัญกับการวางเฉย (Primacy of Indifference) เป็นลำดับแรก อนาคตของเราต้องไม่เป็นอนาคตของการแบ่งแยกหรือการลดทอนความคิด จินตนาการ ความใส่ใจ การเสวนาและความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน สิ่งนี้ต้องไม่ใช่อนาคตของเรา

การพัฒนา รูปแบบวัฒนธรรมขึ้นใหม่ต้องใช้กระบวนการของการศึกษา เพื่อสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายและปัญหาร่วมสมัยของโลก เพื่อทำความเข้าใจและแสวงหาคำตอบสำหรับความต้องการของชนทุกรุ่นทุกวัย ด้วยวิถีทางนี้เองจึงจะเอื้อต่อความเจริญรุ่งเรืองของมนุษยชาติทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

3. ความจำเป็นในการรับฟังเสียงของเยาวชน

การทำพันธสัญญาในระดับโลกเกี่ยวกับการศึกษา ต้องทำเพื่อและร่วมกับชนรุ่นใหม่ เราต้องเปิดใจรับฟังเสียงของบรรดาเยาวชน เสียงนี้จะเปิดตาเราให้มองเห็นความเร่งด่วนและโอกาสอันน่าตื่นเต้นที่จะรื้อฟื้นการศึกษาขึ้นใหม่ การศึกษาแบบที่จะไม่ถูกให้เบือนหน้าหนี จะไม่สนับสนุนความอยุติธรรมในสังคม การละเมิดสิทธิ ความยากไร้ต่าง ๆ และการสูญเสียชีวิตของผู้คนอย่างไร้ค่า

ความเหงาโดดเดี่ยวและความไม่แน่นอนของอนาคตส่งผลให้บรรดาเยาวชนสิ้นหวัง ติดยาเสพติด ก้าวร้าวรุนแรง ใช้วาจาสร้างความเกลียดชังและกลั่นแกล้งรังแกกัน กระบวนการศึกษาจึงต้องอยู่บนพื้นฐานที่จะไม่เพิกเฉยต่อการใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดผู้เยาว์ ปรากฏการณ์คู่แข่งงานเด็ก และทหารเด็ก และโศกนาฏกรรมของการค้าเด็กเป็นทาส การจัดการกระบวนการศึกษาที่ครบครันต้องตอบสนองต่อสถานการณ์นี้

ความจำเป็นนี้เรียกร้องการทุ่มเททุกทิศตนจากทุกภาคส่วน ทั้งจากครอบครัว ชุมชน โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศาสนา รัฐบาลและมนุษยทั้งมวลในการหล่อหลอมเด็กชายหญิงให้มีโอกาสเติบโตอย่างมีคุณภาพ

4. การศึกษาที่ผิวเผินและใช้ทางลัด

เราจำเป็นต้องมุ่งมั่นอย่างกล้าหาญ (Parrhesía) ที่จะสลัดทิ้งซึ่ง (1) การศึกษาที่ผิวเผินและใช้ทางลัดที่มีอยู่มากมาย (2) การศึกษาที่มุ่งแสวงหาประโยชน์หรือการมุ่งสร้างเพียงความสามารถในการแสวงหาประโยชน์ (3) การศึกษาที่อิงกับผลสอบและผลการประเมินตามแบบมาตรฐานตามระบบระเบียบของราชการ และ (4) การศึกษาแบบที่ทำให้เราสับสนระหว่างการให้ศึกษากับการออกคำสั่งให้ปฏิบัติตาม ซึ่งจะจบลงด้วยการลดคุณค่าวัฒนธรรมของเราจนในที่สุดจะไม่เหลืออะไรเลย

การประเมินคุณค่าของการจัดการศึกษาต้องไม่ขึ้นอยู่กับผลการสอบมาตรฐานเพียงอย่างเดียว แต่วัดจากความสามารถในการสร้างการปรับเปลี่ยนจิตใจของผู้คนในสังคมและช่วยก่อให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ โลกใหม่ที่แตกต่างจากเดิม เราได้รับกระแสเรียกให้เรียนรู้ที่จะสร้างโลกใหม่นี้ขึ้นมา สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับทุกแง่มุมของมนุษยชาติ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและในระดับของชุมชน

สิ่งที่เราควรทำ คือ การสืบทอดวัฒนธรรมอย่างเป็นองค์รวม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย เราต้องทำงานด้วยจิตสำนึกที่จะเอาชนะการแตกแยกเป็นเศษเสี้ยว และความขัดแย้งที่พวกเราทุกคนสร้างขึ้น เราต้องกล้าที่จะฟื้นฟูสายสัมพันธ์ขั้นใหม่เพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติให้อยู่ร่วมกัน และมีความเข้าใจเดียวกันในเรื่องภราดรภาพ (Fraternity)

ความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง

1. ความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษาและเข้าถึงเทคโนโลยีขยายกว้างขึ้น ซึ่งรุนแรงขึ้นเนื่องจากวิกฤตการณ์โควิด
2. ความจำเป็นต้องสร้างรูปแบบวัฒนธรรมใหม่ ที่แก้พิษร้ายของวัฒนธรรมปัจเจกนิยม ซึ่งทำให้เกิดค่านิยมเห็นแก่ตัวเองและการวางเฉย
3. ความจำเป็นในการฟังเสียงของเยาวชนที่จะสะท้อนถึงความโดดเดี่ยวและความไม่มั่นใจในอนาคต เพื่อให้เขากลับมามีความหวัง กระบวนการศึกษาเพิกเฉยต่อการใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดผู้เยาว์ การใช้แรงงานเด็กและชายเด็ก ทาสเด็ก
4. การสลัดทิ้งซึ่งระบบการศึกษาที่ผิวเผินและใช้ทางลัด และที่ขึ้นอยู่กับผลการสอบมาตรฐานเพียงอย่างเดียว

— บันทึกของผู้เรียบเรียง

พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงขอให้เราทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรดาชายหญิงใน แวดวงวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และการกีฬา ศิลปิน นักสื่อสารมวลชนในทุกมุมโลก ให้ร่วมกันสนับสนุนพันธสัญญานี้ และส่งเสริมด้วยการเป็นประจักษ์พยานและการ กระทำที่จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการดูแลเอาใจใส่ผู้อื่น สันติสุข ความยุติธรรม ความมั่งคั่ง การเคารพและภราดรภาพ

“เราไม่ควรคาดหวังให้ผู้มีอำนาจปกครองต้องทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างให้เรา เพราะนั่น น่าจะเป็นความคิดแบบเด็ก ๆ เรามีพื้นที่ความรับผิดชอบร่วมกันในการสร้างและทำ ให้เกิดกระบวนการและการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ขอให้พวกเรามีส่วนร่วมอย่างแข็ง ขันในการฟื้นฟูและช่วยเหลือสังคมที่กำลังเผชิญกับความทุกข์ยาก ทุกวันนี้ เรามี โอกาสมากมายที่จะแสดงถึงความเป็นพี่น้องที่มีกันมาตั้งแต่กำเนิดเช่นเดียวกับชาว สะมาเรียผู้ใจดี ที่แบกรับความเจ็บปวดจากความทุกข์ยากของผู้อื่น แทนที่จะยั่วยุ ให้เกิดความเกลียดชังและความเคียดแค้นมากขึ้น (“สมณสาส์น ฯ “ทุกคนเป็นพี่น้อง กัน” - Fratelli Tutti, 77)

ความสามารถในการสร้างความสมัครสมานกลมเกลียวกันเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับ สังคมทุกวันนี้ เราทุกคนสามารถทำงานเพื่อให้การสนองตอบอย่างมีความหมาย อัน จะทำให้ความหลากหลายถูกผสมผสานให้เข้ากันด้วยวิธีการต่าง ๆ จนนำไปสู่ ประโยชน์ส่วนรวมในสังคม (Common Good)

1. ข้อพันธสัญญาร่วมกันและร่วมกับผู้อื่น

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นที่กล่าวมาที่จะต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พระ สันตะปาปาฟรังซิสได้ทรงเชิญชวนให้เราสร้างและผูกพันตนเองกับข้อพันธสัญญา ร่วมกันและร่วมกับผู้อื่น 7 ประการ ดังนี้

หนึ่ง ให้คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา ทุกแบบ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะเฉพาะ ความมั่งคั่งและเอกลักษณ์ และความสามารถในการสานสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคม รอบตัวเขา ในขณะเดียวกัน สอนพวกเขาให้ปฏิเสธวิถีชีวิตที่สนับสนุนให้เกิดการ แพร่กระจายของวัฒนธรรมทิ้งขว้าง (Throwaway Culture)

สอง รับฟังเสียงของเด็กและเยาวชน ผู้ที่เราจะส่งต่อคุณค่าและความรู้ เพื่อ ร่วมกันสร้างอนาคตที่เปี่ยมด้วยความยุติธรรม สันติสุขและชีวิตที่มีศักดิ์ศรีสำหรับ ทุกคน

สม ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนหญิงได้เข้าร่วมอย่างเต็มที่ในระบบการศึกษา

สั ให้ครอบครัวเป็นสถานที่แห่งแรกและแห่งสำคัญที่สุดของการศึกษา

ห้ ให้ความรู้และรับการเรียนรู้ถึงความจำเป็นของการยอมรับและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดใจให้กับผู้เปราะบางที่สุดและคนชายขอบ

หน มุ่งมั่นค้นหาวิธีใหม่ ๆ ในการทำความเข้าใจเศรษฐกิจ การเมือง การเจริญเติบโตและความก้าวหน้าที่ยั่งยืนอย่างแท้จริงเพื่อรับใช้มนุษย์และครอบครัวมนุษย์ทั้งหมดในบริบทของระบบนิเวศแบบองค์รวม

เจ็ด พิทักษ์คุ้มครองและสร้างเสริมโลกให้เป็นบ้านที่น่าอยู่ร่วมกัน ปกป้องบ้านจากการล้างผลาญทรัพยากร ดำเนินชีวิตที่มีจิตสำนึกมากขึ้นโดยใช้พลังงานหมุนเวียนและให้ความเคารพต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักการของการให้แนวคิดเริ่มต้นจากท้องถิ่น (Subsidiarity) ความเป็นหนึ่งเดียวกัน และเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. เป้าหมายคือการทุ่มเทด้านการศึกษา

หลักคำสอนด้านสังคมต้องอ้างอิงและได้รับแรงบันดาลใจจากการเผยแผ่พระวาจาของพระเจ้า และหลักมนุษยนิยมแบบคริสต์ (Christian Humanism) เพื่อสร้างพื้นฐานที่มั่นคงและเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญอันจะก่อให้เกิดการไตร่ตรองแยกแยะถึงวิถีทางที่ต้องปฏิบัติในสถานการณ์ฉุกเฉินในปัจจุบัน

เป้าหมายของการทุ่มเททางด้านการศึกษาดังอยู่บนพื้นฐานของเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีมนุษยธรรมและเปิดกว้าง เพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และจิตตารมณ์แห่งการรักกันฉันพี่น้อง ถึงเวลาแล้วที่เราต้องมองไปยังอนาคตข้างหน้าด้วยความกล้าหาญและความหวัง ขอให้เราได้รับการหนุนนำใจด้วยความเชื่อมั่นว่าการศึกษาคือเมล็ดพันธุ์แห่งความหวัง คือ ความหวังแห่งสันติสุขและความยุติธรรม ความหวังแห่งความงดงามและความดีงาม และความหวังแห่งความสมัครสมานกลมเกลียวกันในสังคม

ท้ายที่สุด พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเชิญชวนเราว่า

“เราทุกคนต้องก้าวไปข้างหน้า เราทุกคนไปด้วยกัน แต่ทุกคนก้าวไปอย่างที่เราเป็น แต่มองไปข้างหน้าเสมอเพื่อสร้างอารยธรรมแห่งการปรองดองและความเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งจะไม่มีที่ว่างสำหรับการแพร่ระบาดของวัฒนธรรมทิ้งขว้างอีกต่อไป

“พ่อขอขอบใจทุกคน”

ข้อพันธสัญญา

ข้อพันธสัญญาเพื่อเปลี่ยนแปลงการศึกษา มี 7 ประการ คือ

1. ให้คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลางการศึกษาทุกรูปแบบ
2. รับฟังเสียงของเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันสร้างอนาคตที่ยุติธรรม สันติสุขและทุกคนมีศักดิ์ศรี
3. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนหญิงเข้าถึงการศึกษาได้
4. ให้ครอบครัวเป็นสถานที่แรกและสำคัญที่สุดของการศึกษา
5. เปิดใจให้กับผู้เปราะบางที่สุดและคนชายขอบ
6. มุ่งค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการศึกษา อย่างมีบูรณาการและเป็นองค์รวม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับระบบนิเวศ
7. พหิตกษัคุ้มครองและเสริมสร้างโลกให้เป็นบ้านที่น่าอยู่ร่วมกัน

ด้วยความเชื่อมั่นว่า การศึกษาจะต้องเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งความหวัง คือ ความหวังแห่งสันติสุขและความยุติธรรม ความหวังแห่งความงามและความดีงาม ความหวังแห่งความสมัคสมานกลมเกลียวกันในสังคม

— บันทึกของผู้เรียบเรียง

ข้อพันธสัญญา: ความหมาย คุณค่า และคำแนะนำ

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกได้ประกาศ Instrumentum Laboris on Global Compact on Education เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันเพิ่มเติมและทำให้เห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นในสมณสาส์นทางวิทัศน์ของพระสันตะปาปาฟรังซิส ใน 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก ชี้แจงให้เห็นถึงความเป็นมาและความหมายของพันธสัญญาระดับโลก เพื่อเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา ดังที่ได้นำมาขยายความไว้ในบทนำของเอกสารนี้ข้างต้น

ประเด็นที่สอง ขยายความในข้อพันธสัญญาที่เรียกร้องเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผล

ประเด็นที่สาม นำเสนอวิสัยทัศน์ (Vision) และ พันธกิจ (Mission) ของการศึกษาที่จะเปลี่ยนแปลงไป

เอกสารนี้ได้ประมวลนำเสนอประเด็นแรก ความเป็นมาและความหมายของพันธสัญญาไว้ในบทที่ 1 เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้น ในบทนี้จะประมวลและนำเสนอเนื้อหาในประเด็นที่ 2 และประเด็นที่ 3 ตามลำดับ

1. ข้อพันธสัญญา: ความหมาย คุณค่า และคำแนะนำ

GCE นำเสนอข้อพันธสัญญาไว้ 7 ประการ Instrumentum Laboris ได้นำเสนอความเข้าใจเพิ่มเติมและแนวทางไปสู่การปฏิบัติตามข้อพันธสัญญาแต่ละข้อ Vademecum on Global Compact on Education อธิบายเพิ่มเติมถึงคุณค่า (Values) ของข้อพันธสัญญา 7 ประการและให้คำแนะนำแก่นักการศึกษาในการนำข้อพันธสัญญาแต่ละข้อไปปฏิบัติ

ข้อพันธสัญญาที่ 1

ให้คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษาทุกแบบ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะเฉพาะ ความงดงามและเอกลักษณ์ (Uniqueness) และความสามารถในการสานสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคมรอบตัวเขา ในขณะเดียวกัน สอนพวกเขาให้ปฏิเสธวิถีชีวิตที่สนับสนุนให้เกิดการแพร่กระจายของวัฒนธรรมทิ้งขว้าง (Throwaway Culture)

Instrumentum Laboris ได้ชี้ให้นำเสนอแนวทางในการสร้างอัตลักษณ์ของเราขึ้นใหม่ เพื่อให้คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการศึกษา

การสร้างอัตลักษณ์ของเราขึ้นมาใหม่ (Rebuilding Our Identity)

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้เน้นถึงความสำคัญยิ่งของปัญหาที่ทำให้คนหนุ่มสาวมีความทุกข์ยากลำบาก ความเป็นตัวตนที่แปลกแยก แยกเป็นเสี้ยวเล็ก ๆ (Fragmented Identities) อันเป็นอุปสรรคในการสร้างของตัวตนของมนุษย์ให้เป็นหนึ่งเดียวในรูปแบบที่ชัดเจน (Unified Vision)

พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ทรงสะท้อนถึงปัญหานี้ในสมณสาส์น Laudato Si ว่า “วัฒนธรรมที่กว้างทำให้มนุษย์ที่ถูกทอดทิ้งกันมากขึ้น เช่นเดียวกับทั้งสิ่งของต่าง ๆ” (LS 22) คนชราและเด็กเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากวัฒนธรรมที่กว้าง ด้วยแนวคิดของสังคมบริโภคนิยม คนชราถูกทอดทิ้งเพราะพวกเขาไม่สามารถสร้างผลผลิตได้อีกต่อไป ส่วนเด็ก ๆ ถูกทอดทิ้งเพราะพวกเขายังไม่สามารถสร้างผลผลิตได้

ในความจริง สังคมที่ทอดทิ้งคนชราปฏิเสธการยอมรับอดีต การทอดทิ้งผู้สูงอายุผู้เป็นปัญญาญาณของชุมชน (Wisdom) เป็นการทอดทิ้งความทรงจำและรากเหง้าของตนเอง ในอีกด้านหนึ่ง การทอดทิ้งเด็ก ๆ เผยให้เห็นถึงการขาดความหวัง ขาดวิสัยทัศน์ต่ออนาคต เพราะเด็ก ๆ สอนให้เรา รู้จักมองความเป็นจริงด้วยสายตาที่ไว้วางใจและบริสุทธิ์ใจ

ปัจจุบันยอมว่างเปล่าปราศจากอดีตและอนาคตอันใด ความเป็นตัวตนของเรายอมว่างเปล่าเมื่อปราศจากผู้อื่นอันนั้น เนื่องจากขาดทั้งความทรงจำในอดีตและมุมมองต่ออนาคต (Memory and Perspective) หนุ่มสาวสมัยนี้จึงมีจิตวิญญาณที่ว่างเปล่าและปราศจากความหวัง พวกเขาเผชิญกับความไม่มั่นคงและความไร้เสถียรภาพทางจิตใจ

ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องหล่อหลอมอบรมแต่ละบุคคลให้สามารถสร้างความเชื่อมโยงของความทรงจำในอดีตกับความหวังต่ออนาคตที่ได้ขาดหายไปให้กับขึ้นมาใหม่ เยาวชนต้องตระหนักถึงรากเหง้าของตนและเปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ อีกทั้ง เรียนรู้ที่จะสร้างอัตลักษณ์ของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสมัยเดียวกันที่สงบสุขให้กลับขึ้นมาใหม่

Vademecum ได้อธิบายคุณค่าและให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อพันธสัญญาประการที่ 1 ให้คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลางการศึกษาทุกรูปแบบ ดังนี้

คุณค่า

1. เคารพและเสริมสร้างอัตลักษณ์ของแต่ละบุคคล โดยไม่แบ่งแยกเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา อุดมการณ์ สถานะทางสังคม และอื่น ๆ
2. จัดการศึกษาเพื่อหล่อหลอมอบรมอย่างครบครัน ให้คุณค่ากับทุกมิติของความเป็นมนุษย์
3. ปกป้องคุ้มครองสิทธิพื้นฐานสากลอันมีอาจริตรอนได้ของทุกคน

ข้อเสนอแนะสำหรับนักการศึกษา

- ◇ สร้างปัจจัยแวดล้อมเพื่อให้สมาชิกทุกคนของสถาบัน/องค์กรของเราสามารถเข้าถึงและได้รับความรู้ถึงกฎบัตรสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- ◇ สร้างหลักประกันในการมอบโอกาสอย่างเท่าเทียมกันแก่สมาชิกทุกคนในสถาบัน/องค์กรของเรา โดยไม่แบ่งแยกเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา อุดมการณ์ และสถานะทางสังคม
- ◇ ดูแลเอาใจใส่ต่อสมาชิกแต่ละคนของสถาบัน/องค์กรของเรา โดยใส่ใจเป็นพิเศษต่อผู้เปราะบางที่สุด โดยมอบการหล่อหลอมอบรมที่ครบครัน ให้คุณค่ากับทุกมิติของความเป็นมนุษย์ รวมถึงมิติด้านจิตวิญญาณ

ข้อพันธสัญญาที่ 2 และ 3

รับฟังเสียงของเด็กและเยาวชน ผู้ที่เราจะส่งต่อคุณค่าและความรู้เพื่อร่วมกันสร้างอนาคตที่เปี่ยมด้วยความยุติธรรม สันติสุขและชีวิตที่มีศักดิ์ศรีสำหรับทุกคน และ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนหญิงได้เข้าร่วมอย่างเต็มที่ในระบบการศึกษา

Instrumentum Laboris ได้ย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องเสวนากับเยาวชนในการจัดการศึกษาให้แก่พวกเขา เพื่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างวัยที่ต่างกัน

ความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างวัย (Intergenerational Solidarity)

ปัญหาการแตกแยกของบุคคลต่างรุ่นกันเป็นปัญหาทางสังคมวัฒนธรรมที่รุนแรงและต้องแก้ไขด้วยการจัดการศึกษาที่ต้องเริ่มต้นการเสวนาอย่างจริงจังและแท้จริงกับเยาวชน พวกเขาทำให้เราตระหนักได้ถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันกับรุ่นวัยซึ่งได้ขาดหายไป ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ประชากรในหลายภูมิภาคของโลกมีแนวโน้มที่จะหมกมุ่นกับตนเอง เพราะต้องต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ที่พึงได้รับ และมองโลกด้วยทัศนคติที่คับแคบลง อันนำไปสู่การไม่สนใจใยดีผู้สูงอายุและไม่ต้อนรับทารกเกิดใหม่อีกต่อไป

การแพร่กระจายอย่างรวดเร็วของวัฒนธรรมที่หมกมุ่นอยู่กับอำนาจควบคุมของมนุษย์ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับเผ่าพันธุ์ บางคนไปไกลถึงขั้นบูชาตนเอง (Egolatry) การบูชาตนเองนี้เองทำให้เกิดรอยร้าวทั้งหลายที่ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการศึกษาของเราในทุกระดับ แนวคิดการบูชาตนเองทำให้มนุษย์เพ่งมองแต่ตนเองในกระจกเงาอยู่ตลอดเวลา จนไม่สามารถถอดสายตาออกไปจากตนเองและหันไปมองผู้อื่นและโลกรอบตัวได้ การบูชาตนเองเช่นนี้นำไปสู่ช่องว่างระหว่างวัย ระหว่างชนชาติและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ระหว่างคนจนกับคนรวย ระหว่างชายกับหญิง ระหว่างเศรษฐกิจกับจริยธรรม ระหว่างมนุษยชาติกับโลก

เพราะฉะนั้น รูปแบบของการศึกษาที่ต้องการในปัจจุบันนี้ต้องสามารถเผชิญหน้ากับ “การบูชาตนเอง” ในรูปแบบใหม่นี้ และสามารถสรรหาคำอธิบายที่ถูกต้องของกระแสเรียกของมนุษย์ที่มีต่อปลายทางของการเรียกให้มีความแปลกใหม่ คำว่า “ร่วมกัน” (Together) คือ คำที่จะปกป้องและทำให้หลุดพ้นและทำให้ทุกสิ่งสำเร็จลุล่วงไป

Vademecum ได้อธิบายคุณค่าและให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อพันธสัญญาประการที่ 2 รับฟังเสียงของเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันสร้างอนาคตที่ยุติธรรม สันติสุขและทุกคนมีศักดิ์ศรี ดังนี้

คุณค่า

1. รับฟังเด็ก วัยรุ่น และเยาวชน เพื่อให้พวกเขาเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมการศึกษา โดยเจาะความสนใจเฉพาะไปยังผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (“ไม่ใช่ผู้เรียนที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับโรงเรียน แต่เป็นโรงเรียนที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียน”)
2. เด็ก วัยรุ่น และเยาวชนทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความเคารพอย่างสูงสุดและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ
3. สร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับความคิด การลงมือทำ และจิตใจ (“การจัดการศึกษาให้แก่เด็กต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งหมดที่บ้าน”)

ข้อเสนอแนะสำหรับนักการศึกษา

- ◇ ส่งเสริมการมอบพลังอำนาจ (Empower) ให้แก่ผู้เรียนและเยาวชน และให้การได้รับโอกาสเข้าถึงการศึกษา
- ◇ ดำเนินการให้ผู้แทนนักเรียนมีส่วนร่วมในคณะทำงานให้คำแนะนำหรือตัดสินใจของสถาบัน/องค์กรที่เขาสังกัด
- ◇ สร้างชุมชนการศึกษาที่เปิดกว้าง โดยมุ่งความสนใจโดยเฉพาะกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- ◇ ประณามการขาดความเคารพและการแสวงหาประโยชน์จากผู้เยาว์ในทุกรูปแบบ

Vademecum ได้อธิบายคุณค่าและให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อพันธสัญญาประการที่ 3 ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนหญิงเข้าถึงการศึกษาได้ ดังนี้

คุณค่า

1. ยอมรับว่าผู้ชายและผู้หญิงต่างมีสิทธิ ศักดิ์ศรี และความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
2. เปิดโอกาสให้เด็กผู้หญิงมีส่วนร่วมในระบบการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยกำหนดนโยบายที่เป็นรูปธรรมในการเปิดโอกาส
3. เปิดช่องทางให้ผู้หญิงเข้าร่วมในหน่วยงานที่มีอำนาจตัดสินใจตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับนักการศึกษา

- ◇ ดำเนินการเท่าที่เป็นไปได้ให้จำนวนของผู้ชายและผู้หญิงในสถาบัน/องค์กรของเรามีสัดส่วนเท่า ๆ กัน
- ◇ สนับสนุนต่อนโยบายที่ให้ผู้ส่งเสริมให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในระบบการศึกษา
- ◇ สร้างหลักประกันให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในหน่วยงานด้านการบริหาร การสอน การปกครองในสถาบัน/องค์กรของเรา
- ◇ ประณามการแบ่งแยกกีดกันและการใช้ความรุนแรงกับผู้หญิงในทุกรูปแบบ

ข้อพหุสัญญาที่ 4 และ 5

ให้ครอบครัวเป็นสถานที่แห่งแรกและแห่งสำคัญที่สุดของการศึกษา และให้ความรู้และบริการเรียนรู้ถึงความจำเป็นของการยอมรับและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดใจ

Instrumentum Laboris เน้นว่า เยาวชนในปัจจุบันใช้เวลาไปกับเทคโนโลยีมากกว่าความสัมพันธ์ที่แท้จริงกับครอบครัว และบุคคลอื่น การจัดการศึกษาจึงต้องกลับมาที่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เริ่มต้นจากครอบครัว สู่อุปการเปิดใจยอมรับผู้อื่น

เวลาที่ใช้กับการศึกษาและเทคโนโลยี (Educated and Technological Times)

กระแสโลกาภิวัตน์ของโลกทำให้เราเป็นเพื่อนบ้านกัน แต่กลับไม่ได้ทำให้เราเป็นพี่น้องกัน การใช้และการจัดการโลกดิจิทัลก่อให้เกิดความท้าทายอย่างใหญ่หลวงต่อการจัดการศึกษา เพราะในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นแบบรวดเร็วต่อเนื่อง แต่จังหวะวิวัฒนาการทางชีววิทยาตามธรรมชาติเป็นแบบเชื่องช้าค่อยเป็นค่อยไป

ชนรุ่นใหม่มักถูกบีบบังคับให้ดำเนินชีวิตท่ามกลางภาวะขัดแย้งนี้ กล่าวคือเวลาที่ใช้ไปกับการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง เวลาที่ใช้กับการเจริญชีวิตอย่างมีคุณภาพนั้น ช่างเชื่องช้ามากหากเทียบกับจังหวะของการตอบสนองแบบทันทีของอินเทอร์เน็ต ชนรุ่นใหม่มักถามว่า ทำไมฉันได้สิ่งที่ต้องการด้วยการกดเพียง “คลิก” เดียว แต่ฉันกลับไม่สามารถเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญและรับผิดชอบได้อย่างรวดเร็วแบบเดียวกัน ? สิ่งนี้จึงทำให้ชนรุ่นใหมารู้สึกคับข้องใจต่อความภูมิใจในตนเองและรู้จักตนเองในระดับต่ำ

อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมกำลังเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์รวมถึงภายในครอบครัวอย่างถึงรากถึงแก่น และเปลี่ยนแปลงความปรารถนาในการพัฒนาความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคล อันส่งผลกระทบต่อความสมรรถภาพต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น ความทรงจำ ความคิดสร้างสรรค์ หรือสมรรถภาพในการฟังความสนใจและการไตร่ตรองทบทวนความคิด

พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ทรงย้ำเตือนอยู่เสมอถึงสิ่งที่ต้องปลูกฝัง คือ การรู้จักไตร่ตรองแยกแยะ (Discernment) เราต้องถ่ายทอดทัศนคตินี้ให้แก่คนรุ่นต่อ ๆ ไป ด้วยการศึกษาในรูปแบบที่ต้องไม่กลัวความสลับซับซ้อนของความจริง และต้องมุ่งมั่นให้ผู้เรียนทุกคนให้สามารถดำเนินชีวิตในท่ามกลางความสลับซับซ้อนนี้ได้ เราต้องทำให้การจัดการศึกษา “มีความเป็นมนุษย์” มากขึ้น โดยตระหนักว่าเครื่องมือทุกชนิดจะเป็นคุณหรือเป็นโทษก็ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ที่ใช้เครื่องมือ

Vademecum ได้อธิบายคุณค่าและให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อพันธสัญญาประการที่ 4 ให้ครอบครัวเป็นสถานที่แรกและสำคัญที่สุดของการศึกษา ดังนี้

คุณค่า

1. ให้ความสำคัญกับครอบครัวในการจัดการศึกษาแก่เด็ก ๆ
2. ให้มีตัวแทนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในหน่วยงานที่มีหน้าที่ตัดสินใจ
3. ส่งเสริมนโยบายที่เป็นมิตรกับครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับนักการศึกษา

- ✧ เปิดโอกาสให้ครอบครัวได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาในสถาบัน/องค์กรของท่านอยู่เสมอ
- ✧ ดำเนินการให้มีตัวแทนของครอบครัวในหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาหรือตัดสินใจของสถาบัน/องค์กรของเรา
- ✧ สร้างข้อตกลงด้านการศึกษาของชุมชนระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น
- ✧ ส่งเสริมการฝึกอบรมผู้ปกครองและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Vademecum ได้อธิบายคุณค่าและให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อพันธสัญญาประการที่ 5 เปิดใจให้กับผู้เปราะบางที่สุดและคนชายขอบ ดังนี้

คุณค่า

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้การเปิดใจและการพบปะกับผู้อื่น
2. เปิดใจต้อนรับและการผนวกรวมผู้เปราะบางและคนชายขอบด้วยนโยบายเปิดรับทุกคน
3. เอาชนะวัฒนธรรมทิ้งขว้างด้วยโครงการที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะสำหรับนักการศึกษา

- ✧ ส่งเสริมแผนงานสร้างการตื่นรู้ในมุมมองระหว่างวัฒนธรรมและศาสนสัมพันธ์
- ✧ เปิดใจต้อนรับผู้เรียนและผู้คนจากประเทศอื่น ๆ เข้าสู่สถาบัน/องค์กรของเรา (ความเป็นสากล)
- ✧ ริเริ่มโครงการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศที่มุ่งสร้างสังคมโลกที่เป็นพี่น้องกันและเป็นมิตรมากขึ้น

ข้อพัสลัญญาที่ 6

มุ่งมั่นค้นหาวิธีใหม่ ๆ ในการทำความเข้าใจเศรษฐกิจ การเมือง การเจริญเติบโตและความก้าวหน้าที่ยั่งยืนอย่างแท้จริงเพื่อรับใช้มนุษย์และครอบครัวทั้งหมดในบริบทของระบบนิเวศองค์รวม

Instrumentum Laboris ชวนเราให้กลับมาที่พื้นฐานการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เหมือนเด็กเล็ก ๆ ด้วยความอยากรู้อยากเห็น การเรียนรู้จากการตั้งคำถาม

เรียนรู้โดยการตั้งคำถาม (Educating the question)

ในปัจจุบันนี้ เรามักถูกดึงดูดความสนใจจากสิ่งเร้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมากมาย จนทำให้การเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตในความนิ่งเงียบได้ยาก เด็กและเยาวชนก็เช่นเดียวกัน พวกเขาต้องการเวลาและพื้นที่ (Time and Space) เพื่อเข้าใจกับความปรารถนาและเผชิญกับความกลัวของตนเอง แต่เวลาและพื้นที่กลับถูกอัดแน่นไปด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดึงดูดใจและต่อเนื่อง ล่อใจเขากินเวลาของเขาตลอดทั้งวัน จริงอยู่ ปฏิสัมพันธ์นี้อาจเสริมสร้างสมรรถภาพในการใช้เหตุผลด้านคิดคำนวณ ในการใช้เครื่องมือและด้านเทคนิค (Calculating, Instrumental, Technical Rationality) แต่นั่นคือ การใช้เหตุผลในลักษณะ “อย่างไร” (How) เท่านั้น แต่ไม่ได้เสริมสร้างสมรรถภาพในการใช้เหตุผลเพื่อสนองต่อความหมายที่ลึกซึ้งของสิ่งของและชีวิต อันได้แก่ การใช้เหตุผลในลักษณะ “ทำไม” (Why) เยาวชนกำลังเผชิญกับความอึดอัดขัดสนของปัจเจกภายใน (Dearth of Interiority) ซึ่งทำให้เขาหยุดพักนิ่ง ไตรตรอง รับฟังตนเองและรับฟังผู้อื่นได้ยากยิ่งขึ้น ความหลากหลายและความรวดเร็วของสิ่งเร้าดิจิทัลมักจะ “นำไปสู่การสูญเสียความเข้าใจเรื่ององค์รวม ความสัมพันธ์ที่มีอยู่ระหว่างสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งสูญเสียการมองในมุมกว้าง” (LS 110)

การจัดการศึกษาให้กับเยาวชนของเราต้องมุ่งความสนใจไปยังการตั้งคำถาม (Educating the Questions) ซึ่งสำคัญมากกว่าการให้คำตอบ ต้องให้เวลาและพื้นที่ในการตั้งคำถามและกำหนดสิ่งที่ปรารถนาที่จะเรียนรู้ให้ลึกซึ้งในเรื่องที่อยู่ในหัวใจของเขา เพื่อปลุกพวกเขาให้มีความสัมพันธ์ที่เต็มเต็มตนเองด้วยการค้นหาคำตอบ พวกเขาจะเข้าใจถึงความหมายที่แท้จริงของการมีตัวตนของสิ่งต่าง ๆ และการมีตัวตนของเขาเอง รู้จักตนเองและรักพระเจ้า

Vademecum ได้อธิบายคุณค่าและให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อพันธสัญญาประการที่ 6 มุ่งค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการศึกษา อย่างมีบูรณาการและเป็นองค์รวม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับระบบนิเวศ ดังนี้

คุณค่า

1. รื้อฟื้นแนวคิดใหม่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง การเจริญเติบโต และความก้าวหน้าในมุมมองของการเปิดช่องให้มีส่วนร่วม
2. พัฒนาอย่างยั่งยืนและความมุ่งมั่นในการสร้างประโยชน์ร่วมกันผ่านทาง “พันธสัญญาทางสังคม”
3. ทุ่มเทพละกำลังของเราอย่างสุดกำลังกับการศึกษาเพื่อให้บริการแก่ชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับนักการศึกษา

- ✧ ส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ การเมือง การเติบโต และความก้าวหน้าในสถาบัน/องค์กรของเราด้วยแนวคิดที่เป็นนวัตกรรมและเปิดช่องให้มีส่วนร่วม ปรับปรุงหลักสูตรและรายวิชาต่าง ๆ
- ✧ เสนอการศึกษาที่ครบครันที่ให้เสริมสร้างคุณค่าของการมีส่วนร่วม ประชาธิปไตย การเมือง ความยุติธรรม ความเสมอภาค มาตรฐาน และสันติภาพ
- ✧ กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมต่าง ๆ ของสถาบัน/องค์กรของเราใหม่ เพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมผู้เต็มใจทำงานให้บริการชุมชน

ข้อพัสลัญญาที่ 7

พิทักษ์ คุ้มครองและสร้างเสริมโลกให้เป็นบ้านที่น่ายู่อร่วมกัน ปกป้องบ้านจากการล้างผลาญทรัพยากร ดำเนินชีวิตที่มีจิตสำนึกมากขึ้นโดยใช้พลังงานหมุนเวียนและให้ความเคารพต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักการของการให้แนวคิดเริ่มต้นจากท้องถิ่น (Subsidiarity) ความเป็นหนึ่งเดียวกัน และเศรษฐกิจหมุนเวียน

Instrumentum Laboris ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของมนุษย์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องมีอย่างแน่นแฟ้น เราต้องจัดการศึกษาอย่างมีระบบและมีบูรณาภาพเพราะทุกอย่างเชื่อมโยงกัน ทุกอย่างสัมพันธ์กัน

วิกฤติด้านสิ่งแวดล้อมเป็นวิกฤติเชิงสัมพันธ์

(The Environmental Crisis as A Relational Crisis)

สมณสาส์น Laudato Si ย้ำให้เราพิจารณาถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในลักษณะของความสัมพันธ์ โดยแท้จริง ป้องกันไม่ให้เราแยกธรรมชาติออกจากตัวเรา หรือคิดว่าธรรมชาติเป็นเพียงสิ่งรอบข้างชีวิตเท่านั้น ความจริงคือ เราเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เรารวมอยู่ในธรรมชาติ และเรามีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติอยู่เสมอ

มนุษย์กับธรรมชาติต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ต่างเชื่อมโยงอย่างไม่ขาดสายกับบริบททางสังคม วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม เพราะสิ่งแวดล้อมของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของธรรมชาติต่างเชื่อมถ้อยลงพร้อม ๆ กัน เราไม่สามารถต่อสู้กับความเสื่อมถอยของสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม หากเราไม่ใส่ใจในสาเหตุของความเสื่อมถอยของมนุษย์และสังคม

ในอีกนัยหนึ่งที่เหมาะสมกับเพื่อนบ้าน เรามีหน้าที่ต้องใส่ใจและปกป้องความสัมพันธ์นี้ การละเลยในความรับผิดชอบที่จะบ่มเพาะและรักษาความสัมพันธ์ ได้ทำลายความสัมพันธ์ภายในกับตัวเอง กับผู้อื่น กับพระเจ้า และกับแผ่นดิน (LS 70) แน่แน่นอนว่า เราจำเป็นต้องจัดการศึกษาด้านนิเวศวิทยาอย่างครบสมบูรณ์ (Integral Ecological Education) กล่าวคือ เราจะต้องฟื้นฟูความสัมพันธ์กับธรรมชาติไปพร้อม ๆ กับการฟื้นฟูจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์ขึ้นมาใหม่ ไม่มีนิเวศวิทยาที่ขาดมนุษยวิทยา ความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นที่ขาดความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นเป็นอันตรายต่ออนาคตของคนรุ่นใหม่และของโลก เราต้องตระหนักอย่างเต็มเปี่ยมว่า “ทุกสิ่งเชื่อมโยงกัน” (Connected) “ทุกสิ่งสัมพันธ์กัน” (Related)

พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสไว้ว่า “ความหมายเร้นลับที่พบได้ในไบเบิล ในหนทางเดินตามแนวเขาในหยดน้ำค้าง และบนใบหน้าของคนยากจน อุดมคติมิใช่เพียงผ่านจากสิ่งภายนอกเข้าสู่ภายในจิตใจ ค้นพบการกระทำของพระเจ้าในจิตวิญญาณเท่านั้น แต่ยังคงค้นพบพระองค์ในทุกสิ่งด้วย” (LS 233) ความสัมพันธ์ของปัจเจกภายนอกและจิตใจ ของความเป็นตัวตนกับความเป็นอื่น (Identify and Otherness) ของตัวเองและคนอื่น เหล่านี้เป็นการผูกพันที่มีผลต่อกันและกัน

Vademecum ได้อธิบายคุณค่าและให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อพันธสัญญาประการที่ 7 พัทธศัคม์ครองและเสริมสร้างโลกให้เป็นบ้านที่น่าอยู่ร่วมกัน ดังนี้

คุณค่า

1. การจัดการศึกษาหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีความเคารพและใส่ใจดูแลบ้านที่เราอาศัยอยู่ร่วมกัน และมีวิถีชีวิตที่มีสติสัมปชัญญะและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
2. ลงทุนด้านพลังงานหมุนเวียน
3. ปกป้องรักษาและส่งเสริมให้มีพื้นที่สีเขียวในอาณาบริเวณใกล้เคียงและภายในศูนย์การศึกษาของเราเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับนักการศึกษา

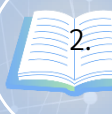
- ◇ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมภายในสถาบัน/องค์กรของเรา
- ◇ พัฒนาความใส่ใจดูแลบ้านที่เราอาศัยอยู่ร่วมกัน และขีดความสามารถที่ชักนำจิตใจไปสู่ความงดงามเมื่อได้สัมผัสกับความมหัศจรรย์ของสิ่งสร้าง
- ◇ สนับสนุนให้เปลี่ยนแปลงแหล่งพลังงานของสถาบัน/องค์กรเป็นการใช้พลังงานหมุนเวียน
- ◇ สร้างพื้นที่สีเขียวภายในสถาบันการศึกษาให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนสมาชิกทั้งหมดในสถาบัน/องค์กรของเรา

หลักการในการจัดการศึกษาตามข้อพันธสัญญา

Instrumentum Laboris ได้ชี้ถึงปัญหาของสังคมที่จะต้องได้รับการแก้ไขด้วยการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาตามข้อพันธสัญญาที่พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ชวนเชิญให้เรามองไปให้ไกลด้วยกัน

1. วัฒนธรรมที่กว้าง ทำให้สังคมทอดทิ้งคนชรา ปฏิเสธการยอมรับอดีต ความทรงจำ และรากเหง้าของตนเอง ในอีกด้านหนึ่ง สังคมทอดทิ้งเด็ก ๆ เผยให้เห็นถึงภาวะการขาดความหวัง และวิสัยทัศน์ต่ออนาคต ความเป็นตัวตนของมนุษย์กลับว่างเปล่าและสิ้นหวัง

ดังนั้น การศึกษาต้องทำให้เยาวชนเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ความเป็นมาเข้ากับ ความหวังต่ออนาคต ยอมรับรากเหง้าของตนและเปิดรับสิ่งใหม่ เพื่อสร้างตัวตนของเขาขึ้นมาใหม่ในลักษณะที่สามารถอยู่กับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข (Rebuilding Our Identity)

2. สถานะโลกในปัจจุบันทำให้มนุษย์หมกมุ่นกับตนเองจนกลายเป็นการบูชาตนเอง จนทำให้ ความเป็นหนึ่งเดียวกันของคนต่างรุ่น ต่างสมัย ได้แตกสลายไป (The Breakdown of Intergeneration Solidarity)

ดังนั้น การศึกษาต้องเร่งเร้าให้มนุษย์ได้ตอบสนองต่อกระแสเรียกให้กลับมาใช้ชีวิตด้วยกัน (Together) ไม่ว่าจะเป็นคนรุ่นใด สมัยใด อีกครั้งหนึ่ง

3. คนรุ่นใหม่ในปัจจุบันมีชีวิตในท่ามกลางภาวะที่ขัดแย้งกัน จังหวะชีวิต กิจกรรมของเขา รวดเร็วและต่อเนื่อง เพียงกดแค่ “คลิก” เดียวก็ได้สิ่งที่ต้องการ แต่จังหวะของการเรียนรู้ตามธรรมชาติ อย่างมีวุฒิภาวะลึกซึ้ง ช่างเชื่องช้า ค่อยเป็นค่อยไป (Educated and Technological Times)

ดังนั้น การศึกษาต้องปลูกฝังการรู้จักไตร่ตรองแยกแยะ พร้อมทั้งจะเรียนรู้เพื่อเข้าใจความจริงของโลกที่สลับซับซ้อน ให้มองในมุมกว้าง เห็นภาพใหญ่ และค่อย ๆ ถอดบทเรียนจนความรู้ค่อย ๆ ตกตะกอนจนเข้าใจอย่างลึกซึ้งอย่างเป็นองค์รวม ด้วยการ ใช้เครื่องมือที่มีให้เกิดประโยชน์และคุณค่าและหลีกเลี่ยงโทษที่จะเกิดจากการใช้เครื่องมือนั้นได้

4. ทักษะการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันปลูกฝังให้ รุ่นใหม่สามารถใช้ตรรกะวิธีคิดในด้านการใช้การปฏิบัติในลักษณะของ “อย่างไร” เรียนรู้เป็นเรื่อง ๆ ที่ไม่เกี่ยวโยงกันเท่านั้น รุ่นใหม่สูญเสียความสามารถในการมองภาพใหญ่อย่างเป็นองค์รวม และการเรียนรู้ อย่างลึกซึ้งด้วยการตั้งและตอบคำถาม “ทำไม”

ดังนั้น การศึกษาต้องใช้เวลาและพื้นที่กับพวกเขา กำหนดเรื่องราวที่ปรารถนาจะเรียนรู้ ตั้งคำถาม โดยเฉพาะคำถาม “Why” และค้นคว้าหาคำตอบ สามารถเห็นภาพใหญ่อย่างเป็นองค์รวม (Educating the question) ผ่านการไตร่ตรอง รับฟังตนเอง และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น จนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และรู้จักพระเจ้า

5. จักรวาล โลกและมวลมนุษย์ต่างเชื่อมโยงกันและสัมพันธ์กัน ความเสื่อมถอยของ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีสาเหตุมาจากความเสื่อมถอยของมนุษย์และสังคม (A Relational Crisis)

ดังนั้น การศึกษาเพื่อพิทักษ์คุ้มครองและปกป้องโลกให้เป็นบ้านที่น่าอยู่ร่วมกัน ต้องทำ อย่างมีบูรณาการทั้งในด้านวิชาการอย่างเป็นสหวิชาการ และบูรณาการความเข้าใจต่อ สิ่งแวดล้อมกับความเป็นมนุษย์และจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์ของตนเองและคนอื่น ด้วย

— บันทึกของผู้เรียบเรียง

2. วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ในการศึกษาต้องอยู่บนหลักการ 3 ประการ คือ (1) การคิดใหม่เรื่องเอกภาพในความแตกต่าง (2) ความสัมพันธ์เป็นศูนย์กลาง และ (3) โลกเปลี่ยนแปลงได้

(1) การคิดใหม่เรื่องเอกภาพในความแตกต่าง (Unity in Difference: a New Thinking)

ความแตกแยกและการเป็นปรปักษ์กันในปัจจุบันนำไปสู่ความขัดแย้งในรูปแบบต่าง ๆ มีต้นตอมาจากความกลัวต่อความหลากหลาย トラบใดที่เราคิดว่าความหลากหลายและความแตกต่างเป็นภัยคุกคามต่อความเป็นหนึ่งเดียวกัน สงครามก็จะดำเนินไปตรงหน้าประตูบ้านของเราเสมอและพร้อมที่จะระเบิดขึ้นด้วยอำนาจทำลายล้างทั้งหมดที่มี ดังนั้น ก้าวแรกที่จะขาดไม่ได้ในการสร้างแนวคิดมนุษยนิยมแบบใหม่ คือ การจัดการศึกษาให้แก่บุคคลเพื่อมีความคิดใหม่ซึ่งสามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวในท่ามกลางความต่างที่หลากหลาย ความเสมอภาคกับอิสรภาพ ให้มีอิสรภาพที่เสมอภาคกับผู้อื่น ให้มีความเป็นตัวของตัวเองที่ยอมรับความเป็นอื่น “การศึกษาต้องเข้าถึงสถานที่ที่เรื่องราวและกระบวนการทัศน์ใหม่ ๆ พัฒนาขึ้น” (EG 74)

เราจำเป็นต้องเข้าใจว่า ความหลากหลายไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อความเป็นหนึ่งเดียวกัน อีกทั้งยังไม่ทำให้ความเป็นหนึ่งเดียวกันขาดเสถียรภาพไป ในทางตรงข้าม ความหลากหลายเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้สำหรับความเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นขอบฟ้ากว้างของความเป็นไปได้ กล่าวคือ ความเป็นหนึ่งเดียวและความแตกต่างอาจดำเนินไปพร้อมกันได้ สองสิ่งนี้มีความหมายโดยนัยถึงกันและกัน ความเป็นหนึ่งเดียวที่ไม่ยอมรับความแตกต่าง ทำให้ไม่อาจยอมรับผู้อื่นได้ รวมทั้งไม่ยอมรับตัวของเราเอง หรือเราอาจสนใจแต่ความเป็นตัวเองจนไม่แยแสซึ่งกันและกัน ทำให้เป็นไปไม่ได้ที่จะพบเจอกัน

ดังนั้น เราต้องฝึกฝนการคิดที่แสดงออกถึงความเป็นหนึ่งเดียวในความต่างที่หลากหลาย คิดว่าความแตกต่างเป็นประโยชน์ต่อตัวตนของเรา และไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ เมื่อเราไม่สามารถเปิดใจยอมรับผู้อื่นได้ เราก็ไม่สามารถพูดกับผู้อื่นได้

ในแง่นี้ การเสวนาระหว่างศาสนามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับสันติภาพในโลก จึงต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญของคริสตชน ร่วมกับทั้งชุมชนศาสนาอื่น ๆ ด้วย เมื่อเราเข้าร่วมในการเสวนา “เราเรียนรู้ที่จะยอมรับผู้อื่น รวมถึงวิถีชีวิต วิธีการคิดและการพูดของพวกเขาที่แตกต่างออกไป หลักการพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งหลายของเรา คือ จะสามารถทำหน้าที่เพื่อสร้างความยุติธรรมและสันติภาพในสังคมร่วมกัน การเสวนาเพื่อแสวงหาสันติภาพและความยุติธรรมในสังคมโดยตัวของมันเองแล้ว ยังเป็นความมุ่งมั่นทางจริยธรรมเพื่อสร้างสภาวะการณใหม่ของสังคม” (EG 250)

(2) ความสัมพันธ์เป็นศูนย์กลาง (The Relationship at the Center)

คุณค่าที่สำคัญในการฟื้นฟูพันธสัญญาในเรื่องการศึกษาขึ้นใหม่ คือ คุณค่าของความสัมพันธ์ด้านการศึกษา (Educational Relationship) พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ย้ำว่า “ขณะที่เราต้องไม่ลืมว่า คนหนุ่มสาวเรียนรู้จากการเฝ้าดูคำพูดและตัวอย่างของผู้ใหญ่ เราควรตระหนักด้วยว่า พวก

เขาเองก็มีอะไรมากมายจะให้แก่เรา เพราะด้วยความกระตือรือร้นและความมุ่งมั่น ความกระหายในการเรียนรู้ความจริงของเขา คอยเตือนใจเราเสมอว่า ความหวังไม่ใช่โลกในอุดมคติ และสันติภาพเป็นสิ่งดีงามที่เราสามารถบรรลุถึงได้ เราเห็นสิ่งนี้ได้จากการเคลื่อนไหวของคนหนุ่มสาวจำนวนมากเพื่อเรียกร้องให้ผู้นำทางการเมืองหันมาสนใจปัญหาการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ (Climate Change) ทุกคนควรใส่ใจกับการเอาใจใส่ดูแลบ้านที่เราอาศัยอยู่ร่วมกัน การเรียกร้องของเยาวชนต้องไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางอุดมการณ์ระหว่างพรรคนะเกี่ยวกับความเป็นจริงที่แตกต่างกัน และต้องไม่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างวัย”

ประสบการณ์ในการเรียนการสอนของเราต้องไม่ขึ้นอยู่กับการเตรียมตัวของครูหรือทักษะของนักเรียนเป็นสำคัญเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นระหว่างครูและนักเรียน นักวิชาการด้านการศึกษหลายคนได้ชี้ให้เห็นว่า ไม่ใช่ครูซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนในลักษณะของการถ่ายทอดความรู้แต่ทางเดียว และไม่ใช่นักเรียนที่หาความรู้ของตนขึ้นมาฝ่ายเดียว แต่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ให้ความรู้กับทั้งครูและนักเรียนด้วยการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดทั้งความรู้ทั้งที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ล่วงหน้าและที่เรียนรู้ได้เกินไปกว่านั้นในเวลาเดียวกัน

นี่คือความหมายที่เหมาะสมของการให้ “บุคคล” ผู้มีความสัมพันธ์ เป็นศูนย์กลาง

การมีความสัมพันธ์ของบุคคลเป็นศูนย์กลางในทุกกระบวนการด้านการศึกษาคือเป็นเพียงเรื่องนามธรรมเท่านั้น หากเราไม่เต็มใจเปิดตามองดูสถานการณ์ที่เด็กเป็นจำนวนมากในโลกกำลังเผชิญอยู่ สภาพความจริงของความยากจน ความทุกข์ยากลำบาก การแสวงหาประโยชน์ การถูกปฏิเสธโอกาสที่อาจเป็นไปได้ หากเราไม่พร้อมจะลงมือทำอะไรกับสถานการณ์เหล่านี้ ดังที่พระสันตะปาปาฟรังซิสชวนให้เราต้องลงมือปฏิบัติด้วยการประสานต่อหัวกับหัวใจ แล้วจึงเชื่อมโยงมืออยู่เสมอ

(3) โลกเปลี่ยนแปลงได้

หลักการพื้นฐานอีกประการหนึ่ง คือ โลกนี้เปลี่ยนแปลงได้ หลักการนี้ทำให้มนุษย์โดยเฉพาะพี่น้องชายหญิงที่อายุน้อยของเราเกิดมีความทะเยอทะยาน มนุษย์จะมีความหวังและพลังที่จำเป็นเพื่อให้เขาเอาชนะตนเองและต้องพึ่งพิงผู้อื่นน้อยลง

พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงประสงค์สะท้อนเสียงไปยังเยาวชน เสียงตะโกนนั้นมาจากผู้วัยเยาว์ และหัวใจที่อ่อนเยาว์ของเขาที่จะไม่ยอมผินทวนต่อความอยุติธรรม และไม่ยอมก้มหัวให้กับ ‘วัฒนธรรมทิ้งขว้าง’ และไม่ยอมอ่อนข้อให้กับโลกาภิวัตน์แห่งความเมินเฉย

วันนี้ พระสันตะปาปาทรงส่งคำเชิญนี้ไปถึงทุกคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการเมือง การบริหารปกครอง ศาสนาและการศึกษา ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องฟังเสียงร้องที่ออกมาจากส่วนลึกของหัวใจของเยาวชนของเรา เสียงเพรียกหาสันติภาพ ความยุติธรรม มาตรฐานภาพ ความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนผลอันชั่วร้ายทั้งหลายที่เกิดจากวัฒนธรรมทิ้งขว้าง

บรรดาเยาวชนต้องมีพื้นที่ที่เปิดกว้างมากขึ้นสำหรับการชุมนุมรณรงค์ที่พวกเขาจัดขึ้น เราจำเป็นต้องกระตุ้นอย่างเต็มที่ให้พวกเขากล้าเสี่ยงในทางที่ถูกต้อง และปลูกให้พวกเขาารู้สึกกระวน

กระสวยใจในการแสวงหาความจริง การกล้าที่จะกระวนกระวายใจ หมายถึงการเสี่ยงที่จะออกจากตัวของเราเองซึ่งส่งผลให้เรา “ต้องยอมเสี่ยงที่จะเผชิญหน้าด้วยการใช้อิสรภาพอย่างเหมาะสมนี้เอง จะช่วยให้พวกเขาเติบโตและชุมชนก็จะเติบโตไปพร้อมกัน นั่นคือ เราต้องคิดว่าความพยายามเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงโลกได้ การกระทำเหล่านี้ซึ่งกระจายอยู่ในสังคม ความดีที่จะส่งผลมากกว่าเราคาดคิดได้ เพราะก่อให้เกิดความดีที่จะกระจายเพิ่มมากขึ้นเสมอในโลกนี้ เพียงแต่บางครั้งอาจมองไม่เห็น (LS 212)

3. พันธกิจทางการศึกษา

พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเน้นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการก่อตั้ง “หมู่บ้านการศึกษา” เพื่อร่วมกันสร้างเครือข่ายของมนุษย์โดยมีความสัมพันธ์แบบเปิด (Open Relationship) โครงการนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องการกระตุ้นจากทุกคนให้เกิดความกล้าในสามด้าน คือ (1) ความกล้าที่จะยกให้บุคคลเป็นศูนย์กลาง (2) ความกล้าที่จะทุ่มด้วยพลังทั้งหมดที่มีอย่างสร้างสรรค์และรับผิดชอบ และ (3) ความกล้าที่จะหล่อหลอมอบรมบุคคลให้พร้อมจะอุทิศตนรับใช้ชุมชนของพวกเขา

(1) การศึกษาและสังคม – กล้าที่จะยกให้บุคคลเป็นศูนย์กลาง

ความกล้าหาญประการแรก คือ ความกล้าที่จะยกให้บุคคลเป็นศูนย์กลาง เราต้องไม่ละเลยความจริงที่ว่าทั้งโลกล้วนเชื่อมโยงถึงกันหมด เราจำเป็นต้องหาวิธีอื่น ๆ โดยมีพื้นฐานจากแนวคิดทางมานุษยวิทยาที่เหมาะสม เพื่อคาดการณ์ถึงอนาคตของเศรษฐกิจ การเมือง ความเจริญเติบโตและความก้าวหน้าในการพัฒนาระบบนิเวศ แบบมีบูรณาการ เราต้องมีพื้นที่ที่ให้ความสำคัญแก่คุณค่าที่เหมาะสมของสิ่งสร้างแต่ละชนิดที่มีความสัมพันธ์กับมนุษย์และความจริงในสิ่งสร้างนั้น รวมถึงมีวิถีชีวิตที่ปฏิเสธวัฒนธรรมทิ้งขว้าง

เรายอมรับอย่างกล้าหาญว่า เราจะสามารถจัดการกับวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อมและวิกฤติเชิงสัมพันธ์ที่กำลังเผชิญอยู่นี้ได้ก็ต่อเมื่อเราทุ่มเทให้การจัดการศึกษาให้บุคคลร่วมกันปกป้องรักษาบ้านที่เราอาศัยอยู่ร่วมกันให้อบอุ่นมากขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้าง “ความเป็นพลเมืองนิเวศ” (Ecological Citizenship) (LS 211) เราสามารถใช้การศึกษาเป็นเครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพในการสร้างสังคมที่อบอุ่นมากขึ้น โดยมุ่งเน้นให้เขารู้จักเอาใจใส่ดูแลผู้อื่นและสิ่งสร้างอื่น โดยคำนึงถึงอนาคตในระยะยาว และรู้จักการรับใช้สังคมโดยรวม

การศึกษาเป็นพื้นที่สำคัญในการพบปะกันเพื่อฟื้นฟูสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ขึ้นใหม่ระหว่างสถาบันต่าง ๆ กับความจริงทางสังคม ทั้งนี้ การจัดการศึกษาให้กับเด็กคนหนึ่งจำเป็นต้องมีการเสวนาระหว่างครอบครัว โรงเรียน องค์กรศาสนา สมาคมและประชาสังคมเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายร่วมกัน การศึกษาถือเป็นหนทางแห่งการหล่อหลอมอบรมคนรุ่นใหม่ ในขณะเดียวกัน เป็นโอกาสให้เราจะได้ทบทวนและฟื้นฟูสร้างสังคมขึ้นใหม่ โดยพยายามถ่ายทอดสิ่งที่ดีที่สุดของสังคมให้แก่ผู้ที่อ่อนเยาว์ที่สุดจนสามารถได้ตรงตรงแยกแยะพฤติกรรมของตนเอง และปรับปรุงให้ดีขึ้น

(2) วันพรุ่งนี้เรียกร้องให้เราทำสิ่งที่ดีที่สุดวันนี้ – กล้าที่จะทุ่มเทอย่างสร้างสรรค์และรับผิดชอบ

ก้าวที่กล้าหาญก้าวที่สองไปสู่พันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษาเมืองคัมภีร์ประกอบสำคัญอยู่ที่ความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งทางศาสนจักร สังคม สมาคม การเมือง ในการทุ่มเทพลังที่มีอยู่ทั้งหมดอย่างสุดความสามารถให้กับการศึกษา

หากเราพิจารณาถึง บริษัทส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้ เราจะเห็นได้ชัดเจนว่าบริษัทเหล่านี้จะทุ่มเทพลังสร้างสรรค์และทำงานในเชิงรุกส่วนใหญ่ไปกับการผลิตและการตลาด บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้วยคะแนนดีที่สุดและคนที่เฉลียวฉลาดที่สุดมักได้ทำงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่มุ่งแสวงหากำไรแทนที่จะทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ในขณะเดียวกัน กระแสบริโภคนิยมไม่ต้องการให้มีบุคคลที่ได้รับการหล่อหลอมอบรมให้มีวิจรรณญาณและมีพลังขับเคลื่อนเชิงสัมพันธ์ (Relational Drive) แนวคิดแบบบริโภคนิยมนี้ได้รับแรงสนับสนุนจากความคิดปัจเจกนิยม (Individualism) ยิ่งมีผลให้บุคคลไร้ความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง เพราะเมื่อเราหลุดออกจากความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เราอยู่ในสภาพเปราะบางที่สุด จนไม่สามารถคิดวินิจฉัยด้วยสมองที่ปลอดโปร่ง ทำได้เพียงแต่ตอบสนองตามแรงกระตุ้นของโฆษณาชวนเชื่อโดยง่าย

เราจึงจำเป็นต้องกล้าหาญที่จะกลับทิศเปลี่ยนเส้นทางการพัฒนาอย่างแท้จริงและสุดซึ้ง สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตขึ้นอยู่กับสิ่งที่ดีที่สุดที่เรามีในวันนี้ ใครก็ตามที่จะอยู่ที่นั่นในอนาคตมีสิทธิได้รับสิ่งที่ดีที่สุดจากผู้ที่อยู่ที่นี่ในวันนี้

(3) การจัดการศึกษาเป็นรับใช้ – กล้าที่จะสร้างบุคคลเพื่อรับใช้ชุมชน

ความกล้าประการที่สาม คือ การหล่อหลอมอบรมแต่ละบุคคลให้เต็มใจอุทิศตนเพื่อรับใช้ชุมชน การดำเนินงานด้านการศึกษาของนักการศึกษาไม่อาจประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่ได้เลย เว้นแต่พวกเขาจะทุ่มเทอุทิศตนเพื่อหล่อหลอมอบรมและขัดเกลาบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล ให้พวกเขาเปิดใจอย่างเต็มที่และแท้จริงเพื่อรับใช้ผู้อื่นทุกคน และชุมชนมนุษย์ทั้งมวล โดยเริ่มต้นจากบุคคลที่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากที่สุด

การรับใช้อย่างแท้จริงของการศึกษา คือ การศึกษาเป็นการรับใช้

ตัวอย่างของพัฒนาการของการเรียนรู้จากการบริการสังคม (Service-Learning) แสดงให้เห็นว่าการรับใช้ไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมฝึกอบรมอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง ความสำคัญของงานจิตอาสาต่อการฝึกอบรมเยาวชนนั้นเป็นที่ยอมรับกันดีอยู่แล้ว แต่ที่สำคัญกว่านั้น คือ กิจกรรมนี้สามารถเป็นวิธีการพื้นฐานในการถ่ายทอดและแสวงหาความรู้และทักษะทั้งปวง กระบวนการนี้เป็นการพัฒนาจาก “การศึกษาเพื่อรับใช้” (Education To Service) ให้เป็น “การศึกษาเป็นการรับใช้” (Education As Service) มีพี่น้องของเราเป็นทั้งวิถีทางและเป้าหมายของการศึกษา

วิสัยทัศน์ทางการศึกษา

การจัดการศึกษาใหม่ที่จะเกิดขึ้น ควรอยู่บนหลักการดังต่อไปนี้

1. ทำให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ที่สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในท่ามกลางความต่างที่หลากหลาย ให้มีอิสรภาพที่เสมอภาคกับผู้อื่น ให้มีความเป็นตัวเอเองที่ยอมรับความเป็นอื่น
2. มีความสัมพันธ์ของบุคคล ระหว่างครู นักเรียน และผู้อื่นเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ “บนพื้นฐานของการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของกันและกัน”
3. สามารถเปลี่ยนโลกให้ดีกว่าเดิมได้ เป็นโลกที่มีสันติภาพ ความยุติธรรม ทรานสปาร์เรนซี และความมุ่งมั่นที่จะขจัดผลร้ายที่เกิดจากวัฒนธรรมทิ้งขว้างและการเฉยเมย

พันธกิจทางการศึกษา

เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวิสัยทัศน์ ต้องมีความกล้าที่จะทำพันธกิจใน 3 ด้าน คือ

1. กล้าที่จะยกบุคคลเป็นศูนย์กลาง การศึกษาเชิงบูรณาการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยกัน และระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมของโลก สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับสถาบันต่าง ๆ กับความจริงในสังคมให้รู้จักดูแลผู้อื่นและสิ่งสร้างอื่น มีวิถีชีวิตร่วมกับผู้อื่นที่ปฏิเสธวัฒนธรรมทิ้งขว้างปกป้องรักษาบ้านที่เราอาศัยอยู่ร่วมกันให้อบอุ่นมากขึ้น
2. กล้าที่จะทุ่มเทอย่างสร้างสรรค์และรับผิดชอบ ด้วยพลังทั้งหมดของทุกองค์ประกอบของสังคม ที่จะให้ส่วนกระแสของบริโภคนิยมและปัจเจกนิยมด้วยการหล่อหลอมให้บุคคลใช้ชีวิตมีวิจารณญาณและมุ่งประโยชน์ส่วนรวม
3. กล้าที่จะสร้างบุคคลเพื่อรับใช้ชุมชน เต็มใจอุทิศตนรับใช้ชุมชน กิจกรรมการหล่อหลอมบุคคลให้รู้จักรับใช้ เป็นวิธีการพื้นฐานในการถ่ายทอดและแสวงหาความรู้และทักษะทั้งปวง

กระบวนการศึกษาต้องพัฒนาจาก “การศึกษาเป็นการรับใช้” ให้เป็น “การศึกษาเพื่อการรับใช้” มีพี่น้องของเราเป็นทั้งวิถีทางและเป้าหมายการศึกษา

— บันทึกของผู้เรียบเรียง

มองข้อพันธสัญญา GCE ด้วยอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 เป็นต้นมา สภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย) ได้นำเสนอให้โรงเรียนคาทอลิกขับเคลื่อนโรงเรียนด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การนำเสนอทำโดยการวิจัยเชิงเอกสารในสมณสาส์นต่าง ๆ ของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและโรงเรียนคาทอลิก โดยใช้กรอบความคิดเชิงยุทธศาสตร์ประกอบกับความเห็นของผู้นำของพระศาสนจักร ผู้บริหาร และครูในโรงเรียน

ในปี 2022 นี้ สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกได้มีเอกสารชื่อ “อัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก เพื่อวัฒนธรรมแห่งการเสวนา” (ISC) ในบทนี้ สภาการศึกษาคาทอลิกฯ ได้นำคำแนะนำและแนวทางการปฏิบัติที่นำเสนอใน ISC มาปรับปรุง มาบูรณาการกับข้อเรียกร้องของพระสันตะปาปาฟรังซิสตามพันธสัญญาในเรื่องการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนคาทอลิกกลับมาทบทวน และร่วมกับพระสันตะปาปาที่จะมองให้ไกลออกไปเพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงโรงเรียนด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกให้สอดคล้องกับสัญญาของการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาร่วมกับผู้นำของพระศาสนจักร ผู้บริหาร และครูในโรงเรียน

ข้อ 11 ของ ISC กล่าวถึงหลักพื้นฐานของการศึกษาแบบคริสต์ในโรงเรียน ในแง่ของการหล่อหลอม อบรมมนุษย์ที่เป็นสิทธิพื้นฐานสากล ดังนี้

“ในคำประกาศว่าด้วย การศึกษาแบบคริสต์ (Gravissimum educationis) สภาสังคายนาฯ ได้ เสนอชุดของ “หลักการพื้นฐาน” เกี่ยวกับการศึกษาแบบคริสต์ โดยเฉพาะในโรงเรียน ในลำดับ แรก การศึกษาในแง่ของการหล่อหลอมอบรมมนุษย์เป็นสิทธิพื้นฐานสากล (Universal rights)

มนุษย์ทุกคน ทุกเชื้อชาติ สถานะ และวัย ต่างก็มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ จึงย่อมมีสิทธิที่มี อาจแบ่งแยกกีดกันได้ ในอันที่จะได้รับการศึกษาที่ตรงกับเป้าหมายสูงสุดของตน ตรงกับ ความสามารถ เพศ ตลอดจนวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในประเทศของตน โดยที่ การให้การศึกษา นั้นจะต้องกลมกลืนกับความสัมพันธ์อันพี่น้องกับคนอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความ เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างแท้จริงและก่อให้เกิดสันติสุขในโลก เนื่องจากการศึกษาที่แท้จริงมี เป้าหมายในการหล่อหลอมมนุษย์เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุดของเขาและเพื่อประโยชน์สุข แห่งสังคม โดยในฐานะที่เป็นมนุษย์ เขาเป็นหนึ่งในสมาชิกของสังคม และในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่ เขาจะต้องรับภาระผูกพันทางสังคมร่วมกับคนอื่น ๆ”

บนพื้นฐานของหลักการดังกล่าว โรงเรียนคาทอลิกควรมี (1) คำประกาศพันธกิจ (Mission Statement) และพิจารณาการปฏิบัติตาม (2) แนวทางการปฏิบัติและการประเมินตามอัตลักษณ์ โรงเรียนคาทอลิก ดังต่อไปนี้

1. คำประกาศพันธกิจ (Mission Statement)

ข้อ 77 ของ ISC กำหนดให้ “โรงเรียนคาทอลิกต้องมีคำประกาศพันธกิจ ให้เป็นเครื่องมือสร้างหลักประกันคุณภาพระดับ สถาบันและวิชาชีพ และจัดเค้าโครงเกี่ยวกับคุณค่า”

โรงเรียนคาทอลิกควรพิจารณากำหนดคำประกาศพันธกิจให้สอดคล้องและสนับสนุนพันธกิจทางการศึกษาตามแนวทางของ GCE ครอบคลุม 3 ประเด็น คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจทางการศึกษา และเป้าหมายด้านผู้เรียน เพื่อตอบสนองข้อพันธสัญญาที่พระสันตะปาปาฟรังซิสเรียกร้อง ดังนี้

1.1 วิสัยทัศน์ทางการศึกษา

การจัดการศึกษาใหม่ที่จะเกิดขึ้น ควรเป็นการศึกษาที่:

1. ทำให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ที่สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในท่ามกลางความต่างที่หลากหลาย ให้มีอิสรภาพที่เสมอภาคกับผู้อื่น ให้มีความเป็นตัวของตัวเองแต่ยอมรับความเป็นอื่น
2. มีความสัมพันธ์ของบุคคล ระหว่างครู นักเรียน และผู้อื่นเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ “บนพื้นฐานของการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของกันและกัน”
3. สามารถเปลี่ยนโลกให้ดีกว่าเดิมได้ เป็นโลกที่มีสันติภาพ ความยุติธรรม ฆราวาสภาพและความมุ่งมั่นที่จะขจัดผลร้ายที่เกิดจากวัฒนธรรมทิ้งขว้างและการเฉยเมย

1.2 พันธกิจทางการศึกษา

เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวิสัยทัศน์ โรงเรียนคาทอลิกต้องมีความกล้าที่จะทำพันธกิจใน 3 ด้าน คือ

1. **กล้าที่จะยกบุคคลเป็นศูนย์กลาง** การศึกษาเชิงบูรณาการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยกัน และระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมของโลก สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับสถาบันต่าง ๆ กับความจริงในสังคมให้รู้จักดูแลผู้อื่นและสิ่งสร้างอื่น มีวิถีชีวิตร่วมกับผู้อื่นที่ปฏิเสธวัฒนธรรมทิ้งขว้าง ปกป้องรักษาบ้านที่เราอาศัยอยู่ร่วมกันให้อบอุ่นมากขึ้น
2. **กล้าที่จะทุ่มเทอย่างสร้างสรรค์และรับผิดชอบ** ด้วยพลังทั้งหมดของทุกองค์ประกอบของสังคม ที่จะให้ส่วนกระแสของบริโภคนิยมและปัจเจกนิยม ด้วยการหล่อหลอมให้บุคคลใช้ชีวิตมีวิจารณญาณและมุ่งประโยชน์ส่วนรวม
3. **กล้าที่จะสร้างบุคคลเพื่อรับใช้ชุมชน** เต็มใจอุทิศตนรับใช้ชุมชน กิจกรรมการหล่อหลอมบุคคลให้รู้จักรับใช้ เป็นวิธีการพื้นฐานในการถ่ายทอดและแสวงหาความรู้และทักษะทั้งปวง

ในข้อ 22 ของ ISC พระสันตะปาปาฟรังซิสได้เสนอแนวปฏิบัติพื้นฐาน 3 ประการเพื่อช่วยในการเสวนาได้แก่ (1) หน้าที่ในการให้ความเคารพต่ออัตลักษณ์ของตนเองและผู้อื่น (2) ความกล้าหาญที่จะยอมรับความแตกต่าง และ (3) ความจริงใจของความตั้งใจ

- “(1) **หน้าที่ในการให้ความเคารพต่ออัตลักษณ์ของตนเองและผู้อื่น** เพราะการเสวนาที่แท้จริงไม่อาจสร้างขึ้นจากความคลุมเคลือหรือการสละประโยชน์บางอย่างเพื่อเพียงเพื่อเอาอกเอาใจผู้อื่น
- (2) **ความกล้าหาญที่จะยอมรับความแตกต่าง** เพราะเราไม่ควรมองและปฏิบัติต่อผู้ที่แตกต่างจากเรา ไม่ว่าจะเป็นด้านวัฒนธรรมหรือด้านศาสนาเหมือนกับเป็นศัตรู แต่ควรจะต้องรับพวกเขาเหมือนกับเพื่อนร่วมเดินทาง ด้วยความเชื่อมั่นว่า ความดีงามของแต่ละคนอยู่ในความดีงามของทุกคน
- (3) **ความจริงใจของความตั้งใจ** เพราะในการเสวนาซึ่งเป็นการแสดงออกทางมนุษยธรรมอย่างแท้จริงของเรา ไม่ใช่กลยุทธ์เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นหนทางไปสู่ความจริง อันเป็นหนทางที่ควรค่าแก่การดำเนินต่อไปด้วยความอดทน เพื่อที่จะเปลี่ยนการแข่งขันให้กลับเป็นการร่วมมือกัน”

1.3 เป้าหมายด้านผู้เรียน

โรงเรียนคาทอลิกต้องทุ่มเทในการหล่อหลอม บ่มเพาะผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักเรียน ดังนี้

ก. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- (1) ผู้เรียนมีความสามารถในการเข้าใจถึงความต้องการศึกษาของตนเองและสามารถกำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจที่จะศึกษาได้ด้วยตนเอง และสามารถสื่อสาร รับฟัง แลกเปลี่ยน และเสนอความเห็นต่อครูผู้สอนและเพื่อนนักเรียนด้วยความเคารพและเสมอภาค
- (2) ผู้เรียนมีความสามารถไตร่ตรอง แยกแยะ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ เข้าใจ ค่อย ๆ ถอดบทเรียนจนเข้าใจความรู้อย่างลึกซึ้ง และเห็นภาพใหญ่อย่างเป็นองค์รวม โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณค่าและหลีกเลี่ยงการใช้ให้เกิดโทษ
- (3) ผู้เรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี และมีสมรรถภาพตรรกะความคิดในการปฏิบัติ (How) และสามารถตั้งคำถามโดยเฉพาะคำถาม “Why” เพื่อค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น
- (4) ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการที่มีบูรณาการและเป็นองค์รวมโดยเฉพาะในด้านนิเวศวิทยากับมานุษยวิทยาที่จำเป็นต่อความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม โลก และมนุษย์เพื่อการร่วมสร้างสรรค์โลกที่ดีกว่าเดิมได้
- (5) ผู้เรียนเข้าใจและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ภูมิใจ และรักเหง้าของตนเอง สังคม และผู้คนในสังคมที่ตนเองอยู่และมองไปข้างหน้าด้วยความหวังว่าโลกสามารถดีกว่าที่เป็นอยู่ได้ เพื่อมีชีวิตร่วมกับผู้อื่นแม้ในต่างรุ่นต่างวัยกันได้อย่างสงบสุข

ข. คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน

- (1) ผู้เรียนมีวิถีชีวิตร่วมกับผู้อื่น โดยให้คุณค่าและเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่น โดยไม่แบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ ศาสนา อุดมการณ์ สถานะทางสังคม หรือความต่างอื่น ๆ
- (2) ผู้เรียนมีความภูมิใจในตัวเอง แต่ขณะเดียวกัน เปิดรับความต่างที่หลากหลาย ใช้ชีวิตอย่างมีอิสรภาพ แต่ด้วยความเสมอภาคกับผู้อื่นจนสามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน ทั้งระหว่างชนรุ่นเดียวกันและต่างรุ่นกัน
- (3) ผู้เรียนมีวิถีชีวิตที่ปฏิเสธวัฒนธรรมทิ้งขว้างและสามารถร่วมกับผู้อื่นในการปกป้องโลกและสิ่งแวดล้อม อันเป็นบ้านที่อยู่ร่วมกันให้อบอุ่นมากขึ้น
- (4) ผู้เรียนมีวิจรรย์ญาณ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ไม่วางเฉยต่อเสียงเรียกร้องหรือโอกาสในการรับใช้ผู้อื่น ชุมชน และสังคม

กระบวนการศึกษาต้องพัฒนาจาก “การศึกษาเพื่อการรับใช้” ให้เป็น “การศึกษาเป็นการรับใช้” มีผู้เรียนของเราเป็นทั้งวิถีทางและเป้าหมายการศึกษา

2. แนวทางการปฏิบัติและประเมินวัดลักษณะโรงเรียนคาทอลิก

ISC ได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของพระสังฆราชของสังฆมณฑลที่มีต่อโรงเรียนคาทอลิกไว้หลายประการ สิทธิและหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งอยู่ในข้อ 59 ของ ISC ซึ่งกำหนดให้

“มีการตรวจเยี่ยมโรงเรียนคาทอลิกทั้งหมดในสังฆมณฑล รวมถึง โรงเรียนที่จัดตั้งและบริหารจัดการโดยสถาบันนักบวชและชุมชนของผู้เผยแพร่ธรรม หรือสมาคมสาธารณะหรือส่วนบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็สิทธิของสังฆมณฑล ประธานพระสังฆราช หรือสันตะสำนัก พระสังฆราชต้องตรวจเยี่ยมโรงเรียนอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี หรือ ถ้าท่านไม่อาจไปเยี่ยมเยียนได้ด้วยตนเอง ท่านอาจมอบหมายให้ผู้แทนของท่าน ผู้ได้รับมอบหมายให้ไปเยี่ยมเยียนพาทั้งพระสงฆ์และฆราวาสซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญอย่างแท้จริงในด้านต่าง ๆ ของการศึกษาคาทอลิกร่วมคณะไปด้วย

การตรวจเยี่ยมควรคำนึงถึงด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. คุณภาพของหลักสูตร เพื่อให้การสอนตามหลักสูตรนั้นอย่างน้อยมีความโดดเด่นทางวิชาการเหมือนกับโรงเรียนอื่น ๆ ในพื้นที่เดียวกัน
2. ความเป็นพระศาสนจักรของโรงเรียนซึ่งแสดงออกให้เห็นประจักษ์ในความเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรที่เฉพาะเจาะจงและที่เป็นสากล
3. งานอภิบาลของโรงเรียนและความสัมพันธ์กับวัดในท้องถิ่น
4. ความสอดคล้องของแผนงานการศึกษา กับหลักคำสอนและธรรมวินัยของพระศาสนจักร
5. การบริหารทรัพย์สินทางโลกของโรงเรียน”

โรงเรียนสามารถนำประเด็นในการตรวจเยี่ยมมาใช้กำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติและประเมินอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกในแต่ละด้าน เพื่อการดำเนินการปฏิบัติและการประเมินตนเอง รวมถึงความพร้อมสำหรับการตรวจเยี่ยม

1. คุณภาพของหลักสูตรเพื่อให้การสอนตามหลักสูตรนั้นอย่างน้อยก็มีความโดดเด่นทางวิชาการเหมือนกับโรงเรียนอื่น ๆ ในพื้นที่เดียวกัน

ข้อ 18 และ 19 ของ ISC ได้กำหนดสภาวะเชิงพลวัตของอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกไว้ ดังนี้

“ข้อ 18 โรงเรียนคาทอลิกดำเนินชีวิตในกระแสแห่งประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ดังนั้นโรงเรียนคาทอลิกจึงถูกเรียกร้องอย่างต่อเนื่องให้ติดตามการคลี่คลายของประวัติศาสตร์ เพื่อให้สามารถเสนอบริการด้านการศึกษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สถาบันศึกษาคาทอลิกเป็นประจักษ์พยานแสดงให้เห็นจากการมีส่วนร่วมในการตอบสนองอย่างยอดเยี่ยมต่อความหลากหลายของสถานการณ์ด้านสังคมวัฒนธรรม และความพร้อมในการรับเอาเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ ขณะที่ยังคงถือถือข้อสัจตย์ต่ออัตลักษณ์ของตนเองเช่นเดิม”

“ข้อ 19 โรงเรียนคาทอลิกมีคุณลักษณะพื้นฐานเดียวกันกับสถาบันโรงเรียนทั้งหลาย ในการนำเสนอวัฒนธรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อหล่อหลอมอบรมปัจเจกบุคคลอย่างมีบูรณภาพ โดยกิจกรรมการสอนที่ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ

อันที่จริงแล้ว ในแง่นี้โรงเรียน “ได้รับการออกแบบมาเพื่อพัฒนานักเรียนโดยเอาใจใส่เป็นพิเศษกับสมรรถภาพด้านสติปัญญา หล่อหลอมสมรรถภาพในการคิดวินิจฉัยอย่างเที่ยงตรง ส่งมอบมรดกทางวัฒนธรรมจากชนรุ่นก่อน บ่มเพาะสำนึกในคุณค่า เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับชีวิตการทำงานส่งเสริมความสัมพันธ์อันมิตรในหมู่นักเรียนที่มีพรสวรรค์และพื้นที่ที่แตกต่างกัน และสนับสนุนจิตตารมณ์ของความเข้าใจซึ่งกันและกัน”

ดังนั้น สถาบันที่จะมีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนได้จำเป็นต้องเข้าใจถึงวิธีการผสมผสานการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมและทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับมาให้เข้ากับวัตถุประสงค์พื้นฐานของการให้การศึกษาแก่ปัจเจกบุคคล ซึ่งต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแลเพื่อให้บรรลุถึงพัฒนาการอย่างมีบูรณภาพ โดยให้ความเคารพต่ออิสรภาพและกระแสเรียกส่วนตัวของเขา

โรงเรียนจึงต้องเป็นสภาพแวดล้อมทางสังคมแรก ๆ ของนักเรียน ถัดจากครอบครัว ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีประสบการณ์ในเชิงบวกจากความสัมพันธ์ทางสังคมฉันทันทีอันเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นของการเป็นบุคคลที่สามารถสร้างสังคมบนพื้นฐานของความยุติธรรมและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต่อความสงบสุขของแต่ละบุคคลและของทุกคน”

ข้อ 29 ของ ISC กำหนดให้โรงเรียนคาทอลิกต้องไม่สูญเสียความเชื่อ วัฒนธรรม และชีวิต ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของพันธกิจการศึกษา

“นอกเหนือจากการเป็นประจักษ์พยานแล้ว ความรู้เป็นส่วนประกอบด้านการศึกษาที่สำคัญ อีกประการหนึ่งของโรงเรียน โรงเรียนมีภารกิจสำคัญในการนำผู้คนให้ได้สัมผัสกับมรดกทาง วัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์อันอุดม เตรียมพวกเขาให้พร้อมสำหรับงานอาชีพและส่งเสริม ให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่าง ต่อเนื่องและการแพร่กระจายของวัฒนธรรมดิจิทัล ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพต้องได้รับการ สนับสนุนโดยจัดให้มีการฝึกฝนทักษะใหม่ ๆ ตลอดชีวิตเพื่อที่จะตอบสนองต่อความต้องการ ตามยุคสมัย โดย “ไม่สูญเสียการบูรณาการความเชื่อ วัฒนธรรม และชีวิต ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ของพันธกิจการศึกษา”

ความรู้ต้องได้รับการสนับสนุนโดยอาศัยการหล่อหลอมอบรมถวาทที่เชื่อถือได้ ซึ่งจะช่วยให้ครู และผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะที่สำคัญของ “ความสามารถในการสร้างสรรค์ คิดค้น และสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้อันจะก่อให้เกิดโอกาสต่าง ๆ มากมาย” รวมถึง “การ เคารพต่อความแตกต่างทางสติปัญญาของนักเรียนและนำทางพวกเขาไปสู่การเรียนรู้ที่ สำคัญและลึกซึ้ง” การร่วมเดินทางไปกับนักเรียนในการรู้จักกับตนเอง เข้าใจถึงความถนัดใน การเรียนรู้และสมรรถภาพภายในของพวกเขา เพื่อที่พวกเขาจะสามารถตัดสินใจเลือกใน ชีวิตอย่างมีสติเป็นเรื่องที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน”

จากแนวทางการปฏิบัติและประเมินข้างต้น โรงเรียนคาทอลิกควรมีการดำเนินการและประเมิน ตนเอง เพื่อตอบสนองต่อข้อเรียกร้องใน GCE ดังต่อไปนี้

- 1.1 จัดการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์ระหว่าง “บุคคล” เป็นศูนย์กลาง ด้วยตระหนักว่า คุณภาพของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และผู้อื่น และการเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน บนพื้นฐานของความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ กันและกัน
- 1.2 เปิดโอกาสและรับฟังผู้เรียนให้ได้มีส่วนร่วมออกแบบการเรียนรู้ และกิจกรรมของตนเอง ร่วมกับครู ด้วยบรรยากาศแห่งความรักและอิสรภาพ นำไปสู่การร่วมพัฒนาในแนวทางที่ทั้ง นักเรียนและครูเป็นเจ้าของกิจกรรม และตั้งใจมีส่วนร่วม
- 1.3 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพและตรรกะการคิดทั้ง “How” และรู้จักตั้งคำถามและหา คำตอบของคำถาม “Why” เพื่อให้เกิดทักษะความคิดไตร่ตรองอย่างลึกซึ้งและมี วิจัยญาณ ไม่เป็นการศึกษาที่ผิวเผินและใช้ทางลัด
- 1.4 วางแผน วิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร กำหนดโครงสร้างรายวิชา จัดทำแผนการสอนที่ บูรณาการคุณค่าพระวรสาร ด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และจัดทำสื่อและนวัตกรรม และคู่มือปฏิบัติงาน และระเบียบการปฏิบัติงานที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและ กระบวนการเรียนการสอน

- 1.5 ตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อมุ่งการพัฒนาของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นสำคัญ ไม่ด้วยมาตรฐานและวิธีเดียวกันแต่ด้วยมาตรฐานและวิธีการที่หลากหลายที่เหมาะสมกับผู้เรียนและการพัฒนา
  - 1.6 สื่อสาร ผลักดันและยืนยันในมาตรฐานการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อให้เป็นมาตรฐานในการประเมินคุณภาพ จนเป็นที่ยอมรับของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
  - 1.7 เชื่อมโยงเครือข่ายการศึกษาไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีสภาการศึกษาคาทอลิกเป็นแกนนำ เพื่อพัฒนาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาโรงเรียน
  - 1.8 เรียกร้องให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และกำหนดทิศทางนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และเป็นเอกภาพ
  - 1.9 สร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้นักเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เกิดประโยชน์ อย่างมีจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างถูกต้อง
  - 1.10 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะและศักยภาพในด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้านจิตวิญญาณอย่างต่อเนื่อง เช่น เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การวิจัยในชั้นเรียน การใช้เทคโนโลยี การตั้งคำถาม การเป็น Facilitator ฯลฯ รวมทั้งการส่งครูเข้ารับการอบรม ศึกษา และดูงาน การให้ทุนเรียนต่อ
2. ความเป็นพระศาสนจักรของโรงเรียนซึ่งแสดงออกให้เห็นประจักษ์ในความเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรที่เฉพาะเจาะจงและที่เป็นสากล

ข้อ 22 ของ ISC กำหนดถึงความเป็นพระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิกให้โรงเรียนคาทอลิกเป็นโรงเรียนสำหรับทุกคนโดยเฉพาะสำหรับผู้อ่อนแอที่สุด ดังนี้

“ลักษณะอันเด่นชัดของธรรมชาติด้านพระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิก คือ ลักษณะของการเป็นโรงเรียนสำหรับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้อ่อนแอที่สุด ข้อสรุปนี้มีพยานยืนยันจาก การจัดตั้งสถาบันการศึกษาคาทอลิกส่วนใหญ่ [เพื่อตอบสนองต่อ] ความต้องการของผู้ด้อยโอกาสทางสังคมและทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่อะไรที่จะกล่าวยืนยันว่าโรงเรียนคาทอลิกมีต้นกำเนิดมาจากความห่วงใยอย่างลึกซึ้งต่อการศึกษาของบรรดาเด็กและเยาวชนที่ถูกทอดทิ้งให้ช่วยเหลือตัวเองและไม่ได้รับการศึกษาไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ๆ ในหลายพื้นที่ของโลกแม้กระทั่งทุกวันนี้ ความอึดคัดขัดสนทางวัตถุเป็นอุปสรรคขัดขวางไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่ระบบการศึกษาเป็นทางการ รวมทั้งการหล่อหลอมพัฒนาความเป็นมนุษย์และเป็นคริสตชนอย่างเพียงพอ”

ข้อ 40 ของ ISC กำหนดให้โรงเรียนคาทอลิกต้องพัฒนาวิธีปฏิบัติที่จำเป็นต่อการสนับสนุนและปกป้องผู้เยาว์และผู้อ่อนแอที่สุด

“ชุมชนการศึกษามีหน้าที่ให้ความเคารพต่อชีวิต ศักดิ์ศรีและเสรีภาพของนักเรียนและสมาชิกคนอื่น ๆ ของโรงเรียน รวมถึง พัฒนาวิธีปฏิบัติทั้งหมดที่จำเป็นต่อการสนับสนุนและปกป้อง

คุ้มครองผู้เยาว์และผู้อ่อนแอที่สุด อันที่จริงแล้ว ชุมชนการศึกษาเป็นหนึ่งในส่วนประกอบทั้ง
ครบของอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกเพื่อพัฒนาหลักการและคุณค่าของการปกป้อง
คุ้มครองนักเรียนและสมาชิกอื่น ๆ โดยมีบทลงโทษที่เป็นไปตามการล่วงละเมิดและ
การกระทำผิด และใช้บังคับตามกฎหมายของพระศาสนจักรและกฎหมายบ้านเมืองโดย
เคร่งครัด”

จากแนวทางการปฏิบัติและประเมินข้างต้น โรงเรียนคาทอลิกควรมีการดำเนินการและประเมิน
เพื่อตอบสนองต่อข้อเรียกร้องใน GCE ดังต่อไปนี้

- 2.1 เปิดโอกาสในทางการศึกษาให้แก่ทุกคนด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียม โดยเฉพาะให้แก่
เด็กและเยาวชนหญิง ผู้เปราะบางที่สุดและคนชายขอบ
- 2.2 รับฟังเด็กและเยาวชน เพื่อให้เขาเป็นศูนย์กลางของการศึกษา และพร้อมปรับตัวให้เข้ากับ
ผู้เรียน ไม่ใช่ผู้เรียนปรับตัวให้เข้ากับโรงเรียน
- 2.3 ต้องจัดให้มีมาตรการที่มีผลอย่างแท้จริงในการปกป้องและคุ้มครองนักเรียน ให้ความ
ปลอดภัย ต้องไม่มีการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ โดยเฉพาะ
ในการเรียนการสอนและการลงโทษ ต้องไม่มีการล่วงละเมิดทางกาย ทางจิตใจ ทางเพศ หรือ
ด้วยการปล่อยปละละเลย รวมถึงการล่วงละเมิดระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง
- 2.4 สร้างระบบและมาตรฐานระบบการให้ทุนการศึกษา และการจัดที่อาศัยตามความจำเป็น แก่
เด็กผู้ยากไร้และผู้ร้อโอกาส ที่ชัดเจนและโปร่งใส และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง
รวมทั้ง จัดระดมทุนจากภาคีเครือข่ายในพระศาสนจักร เพื่อการให้ทุนการศึกษา
- 2.5 ครูได้รับการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้และดำเนินชีวิตที่กระตือรือร้น
มุ่งมั่นที่จะสร้างโลกที่ดีกว่าเดิม รู้จักรับฟังและยอมรับความต่างที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนตั้ง
คำถาม และเปิดรับความเห็นข้อเสนองานใหม่ ๆ ของผู้เรียน และเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับผู้เรียน

3. งานอภิบาลของโรงเรียนและความสัมพันธ์กับวัดในท้องถิ่น

ข้อ 13 ของ ISC กำหนดถึงงานอภิบาลของโรงเรียนคาทอลิกไว้ ดังนี้

“พระศาสนจักรมีหน้าที่ของตนเองในการให้การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะพระศาสน
จักรต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการประกาศถึงหนทางแห่งความรอดพ้นแก่มวลมนุษย์ การ
ถ่ายทอดถึงชีวิตของพระคริสต์แก่เหล่าสัตบุรุษที่มีความเชื่อ และการช่วยเหลือด้วยความ
ห่วงใยอันไม่มีสิ้นสุดเพื่อให้มนุษย์สามารถบรรลุถึงความครบครันในชีวิตของเขา

พระศาสนจักรมีพันธะประจักษ์ชัดที่คอยอบรมสั่งสอนบุตรของตน เพื่อให้ทั้งชีวิตของ
เขาเต็มเปี่ยมไปด้วยจิตตารมณ์พระคริสต์ ในแง่นี้ การศึกษาที่ดำเนินการโดยพระศาสนจักร
คือ การประกาศข่าวดีและการเอาใจใส่ดูแลการเจริญเติบโตของเหล่าผู้ที่กำลังก้าวไปสู่ความ
ครบครันแห่งชีวิตของพระคริสต์ อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอทางการศึกษาของพระศาสนจักรไม่
เพียงแต่มอบให้กับบรรดาบุตรแห่งพระศาสนจักร แต่ยังได้เสนอต่อมนุษยทุกคน [เพื่อ
ส่งเสริม] ให้บรรลุถึงความเป็นมนุษย์สมบูรณ์ครบครัน สร้างความดีงามให้แก่สังคมโลก และ
สรรค์สร้างให้โลกนี้มีมนุษยธรรมเพิ่มมากขึ้น

การประกาศข่าวดีและบูรณาภาพของการพัฒนามนุษย์สอดประสานเข้าด้วยกันในงานด้าน การศึกษาของพระศาสนจักร อันที่จริงแล้ว งานด้านการศึกษาของพระศาสนจักรมิได้มุ่ง เพียงแต่ให้มนุษย์เจริญวุฒิภาวะอย่างเหมาะสม แต่ที่สำคัญกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมดคือมุ่งทำให้ ผู้ที่ได้รับศีลล้างบาปแล้วค่อย ๆ ได้รับการชี้แนะความรู้เกี่ยวกับบรรทัดธรรมแห่งการไถ่กู้ให้รอด พ้น และตระหนักมากยิ่งขึ้นถึงพระพรแห่งความเชื่อที่พวกเขาได้รับ”

จากแนวทางการปฏิบัติและประเมินข้างต้น โรงเรียนคาทอลิกควรมีการดำเนินการและประเมิน เพื่อตอบสนองต่อข้อเรียกร้องใน GCE ดังต่อไปนี้

- 3.1 จัดทำแผนอภិบาลของโรงเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานอภิบาล โดยให้มี ผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ เพื่อประกอบคุณงามความดี และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และมีการปฏิบัติและติดตามผลอย่าง เป็นรูปธรรม
- 3.2 พัฒนาบุคลากรฝ่ายจิตตาทิบาลให้มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน และสร้าง เครือข่ายครูแกนนำจิตตาทิบาล เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ส่งครูเข้ารับ การศึกษาหลักสูตรจิตตาทิบาลในจำนวนที่เพียงพอ
- 3.3 ให้มีการสอนคำสอนสำหรับนักเรียนคาทอลิกอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ และสอนคริสต ศาสตร์และจริยศึกษาสำหรับนักเรียนทุกคน
- 3.4 สร้างหลักสูตรกลาง พร้อมคู่มือและแผนการสอนในวิชาคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง และฝึกอบรมครูคำสอน คริสตศาสนา จริยศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการ ไตร่ตรองได้ และกำหนดให้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารที่จะต้องติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษา อย่าง สม่าเสมอ
- 3.5 เปิดโอกาสให้มีตัวแทนของครอบครัวในหน่วยงานที่ให้คำปรึกษา หรือตัดสินใจของโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ครอบครัวเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของการศึกษาของโรงเรียน
- 3.6 สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่พ่อแม่ผู้ปกครองให้สามารถเป็นผู้ให้การศึกษาแก่ ลูก มีหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ปกครองและการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ครอบครัวเป็น สถานที่สำคัญที่สุดในการให้การศึกษาของลูก

4. ความสอดคล้องของแผนงานการศึกษา กับหลักคำสอนและธรรมวินัยของพระศาสนจักร

ข้อ 20 ของ ISC กำหนดแนวทางปฏิบัติในโรงเรียนคาทอลิกต้องมีคุณค่าพระวรสารเป็นแรงจูงใจ และเป้าหมาย ดังนี้

“หลักการของพระวรสารในลักษณะนี้กลายเป็นบรรทัดฐานด้านการศึกษา เนื่องจาก โรงเรียนจะมีคุณค่าพระวรสารเป็นทั้งแรงจูงใจภายในและเป็นเป้าหมายปลายทางของ โรงเรียน” กล่าวอีกนัยหนึ่ง โรงเรียนคาทอลิกยังมีเครื่องมืออื่นนอกเหนือจากที่มีเหมือนกับ โรงเรียนอื่น ๆ ทั่วไป นั่นคือเหตุผลได้เข้าร่วมเสวนากับความเชื่อ ซึ่งช่วยให้เราสามารถเข้าถึง ความจริงที่อยู่เหนือกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์และเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะเปิดรับ

ความจริงทั้งครบเพื่อตอบสนองต่อคำถามที่ลึกซึ้งที่สุดในจิตวิญญาณของมนุษย์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับแค่กับความจริงที่มีอยู่ภายในเท่านั้น

การเสวนาระหว่างเหตุผลและความเชื่อนี้ไม่ได้สร้างความขัดแย้ง เพราะภารกิจของสถาบันคาทอลิกในการค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ คือ “การรวมกันในเชิงการดำรงอยู่ด้วยความพยายามทางปัญญาของลำดับชั้นของความจริงสองประการที่มักจะถูกวางไว้คนละด้านราวกับว่าทั้งสองเป็นสิ่งตรงข้ามกันอันได้แก่ การแสวงหาความจริง และความเที่ยงแท้ของการรู้แจ้งถึงความจริงแล้ว”

จากแนวทางการปฏิบัติและประเมินข้างต้น โรงเรียนคาทอลิกควรมีการดำเนินการและประเมินเพื่อตอบสนองต่อข้อเรียกร้องใน GCE ดังต่อไปนี้

- 4.1 จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เสริมสร้างคุณค่าการมีส่วนร่วมประชาธิปไตย เพื่อมุ่งสร้างรูปแบบของวัฒนธรรมใหม่ที่สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในท่ามกลางความต่างที่หลากหลาย เพื่อมีชีวิตด้วยกันกับผู้อื่นได้อย่างสันติสุข ยุติธรรมและเสมอภาค
- 4.2 จัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณค่าพระวรสารอย่างมีบูรณาการเป็นสหวิชาการและเป็นองค์รวม โดยเฉพาะนิเวศวิทยากับมานุษยวิทยา ให้เห็นถึงความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องกันของมนุษย์กับทุกสิ่งสร้าง
- 4.3 จัดการเรียนรู้กิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนรัก เคารพ พิทักษ์ คุ้มครองและสร้างโลก ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นบ้านที่น่าอยู่ร่วมกัน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรหมุนเวียนและเศรษฐกิจ ด้วยเริ่มต้นจากท้องถิ่นที่อยู่
- 4.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และสนับสนุนแผนงานการศึกษาของโรงเรียน และจัดให้มีเครือข่ายผู้ปกครอง
- 4.5 ปลุกจิตสำนึกให้กับพ่อแม่ในการทำหน้าที่อบรมบุตรในฐานะครูคนแรกของลูกที่ไม่อาจทดแทนได้ และมีหน้าที่ในการติดตามเอาใจใส่ เพิ่มพูนความรู้และคุณธรรมแก่ลูก และจัดศาสนกิจเพื่อให้พ่อแม่และนักเรียนมีโอกาสร่วมกัน
- 4.6 สื่อสาร ให้ความรู้ และให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจนปรับทัศนคติ และพฤติกรรมให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

5. การบริหารทรัพย์สินทางโลกของโรงเรียน

ข้อ 23 ของ ISC กำหนดให้โรงเรียนคาทอลิกต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการค้นหาความจริง ดังนี้

“แง่มุมที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องมากขึ้นเรื่อย ๆ กับการสำเร็จในการหล่อหลอมอบรมนักเรียนอย่างมีบูรณภาพ คือ การเป็นประจักษ์พยานของนักการศึกษาฆราวาสและนักบวช อันที่จริงแล้ว “ในแผนงานการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกไม่มีแบ่งแยกระหว่างเวลาในการเรียนรู้กับเวลาในการหล่อหลอมอบรม และระหว่างการได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจกับการพัฒนาภูมิปัญญา เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ของโรงเรียนไม่ได้นำเสนอแต่เพียงความรู้ที่จะได้รับเท่านั้น แต่ยังเสนอคุณค่าต่าง ๆ ที่จะค้นหาได้ และความจริงต่าง ๆ ที่จะค้นพบได้

ทั้งหมดนี้จำเป็นต้องอยู่ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการค้นหาความจริง ซึ่งนักการศึกษาที่มีความสามารถ น่าเชื่อถือ และมีเหตุมีผล ผู้เป็นครูแห่งการเรียนรู้และชีวิต สามารถเป็นภาพสะท้อน แม้อาจจะไม่สมบูรณ์แบบแต่ก็น่าจะชัดเจนพอ ถึงครูหนึ่งเดียวผู้หนึ่ง (พระคริสต์)”

ข้อ 16 ของ ISC กำหนดให้โรงเรียนคาทอลิกต้องมีบรรยากาศชุมชนที่มีชีวิตชีวาด้วยจิตตารมณ์แห่งอิสรภาพและความรัก ดังนี้

“ไม่ได้พิจารณาเพียงโรงเรียนในฐานะของสถาบัน แต่เป็นในฐานะชุมชน คุณลักษณะพื้นฐานของโรงเรียนคาทอลิกนอกเหนือจากดำเนินการตาม “เป้าหมายด้านวัฒนธรรมและการหล่อหลอมอบรมเยาวชน” ยังประกอบด้วยการสร้าง “บรรยากาศพิเศษในชุมชนโรงเรียนที่มีชีวิตชีวาด้วยจิตตารมณ์แห่งอิสรภาพและความรัก” เพื่อบรรลุจุดหมายนี้ โรงเรียนคาทอลิกจึงมุ่ง “ช่วยเยาวชนให้เติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ใหม่ตามที่พวกเขาได้รับการชุบสร้างโดยอาศัยศีลล้างบาปในช่วงเวลาที่พวกเขากำลังพัฒนาบุคลิกภาพของตน” อีกทั้ง “จัดระเบียบวัฒนธรรมทั้งหมดให้สอดคล้องกับข่าวดีแห่งการไถ่กู้เพื่อให้ความรู้ที่นักเรียนค่อย ๆ สร้างสมเกี่ยวกับโลก ชีวิตและมนุษย์จะได้รับความกระจ่างด้วยแสงแห่งความเชื่อ” ดังนั้นโรงเรียนคาทอลิกจึงได้เตรียมนักเรียนให้ใช้อิสรภาพด้วยความรับผิดชอบ และพัฒนาทัศนคติของการเปิดใจรับสิ่งใหม่และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน”

จากแนวทางการปฏิบัติและประเมินข้างต้น โรงเรียนคาทอลิกควรมีการดำเนินการและประเมินเพื่อตอบสนองต่อข้อเรียกร้องใน GCE ดังต่อไปนี้

- 5.1 ปรับสภาพแวดล้อมการศึกษาแบบมีส่วนร่วมทั้งด้านการคิด การลงมือทำ และด้านจิตใจโดยให้มีส่วนร่วมทุก ๆ ฝ่ายในชุมชนท้องถิ่น
- 5.2 สนับสนุนการใช้พลังงานและทรัพยากรหมุนเวียน และสร้างพื้นที่สีเขียวให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม
- 5.3 จัดกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานและทรัพยากรหมุนเวียน
- 5.4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และกิจกรรมสหนาการ ที่ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระ เป็นมิตร และสนุกสนาน โดยมีครูคอยดูแลและให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม เพื่อปลูกฝังนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และศรัทธาในศาสนา ยึดมั่นในคุณค่าพระวรสาร
- 5.5 สร้างบรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียนที่ทันสมัย อบอุ่นด้วยบรรยากาศแห่งอิสรภาพและความรัก และเอื้อต่อการพัฒนา ทั้งทางกายภาพ สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ และมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและพอเพียง
- 5.6 จัดหาเงินทุนให้เพียงพอ และมีแผนระดมทุนที่จะให้ค่าตอบแทนแก่ครูและบุคลากรได้อย่างพอเพียงและมีชีวิตสมตามฐานานุรูป และสามารถจัดหาทรัพยากร อุปกรณ์การศึกษาและเทคโนโลยีที่ทันสมัยและพอเพียง
- 5.7 สนับสนุนความเข้มแข็งของฝ่ายการศึกษาของแต่ละสังฆมณฑลให้มีบุคลากรและทรัพยากรที่เพียงพอที่จะทำหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่ถูกต้องหวัง รวมถึงมีความสามารถในการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนและขับเคลื่อนการศึกษาแบบคาทอลิกในทุก ๆ ระดับ

- 5.8 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนในสภาฯ เพื่อจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน และการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และด้านจิตตภาติบาล
- 5.9 จัดให้มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร และการตรวจสอบคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก ภายในโรงเรียนในเครือข่าย ภายในสังฆมณฑล หรือข้ามสังฆมณฑล ภายในโรงเรียนสังกัดคณะนักบวช หรือข้ามสังกัด พร้อมนำผลมาแลกเปลี่ยนและพัฒนา
- 5.10 สร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ในสังคม เพื่อสานสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ รวมถึงศาสนสัมพันธ์ เพื่อให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนในการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ จนเกิดเป็น “หมู่บ้านการศึกษา” ในชุมชน

ในบริบทของความเปลี่ยนแปลงแห่งยุคนี้ พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเสนอ “พันธสัญญาาระดับโลก เรื่องการศึกษา” ที่สามารถตอบสนองต่อ “การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งในด้านวัฒนธรรมและมานุษยวิทยา โดยสร้างความหมายใหม่และคัดสรรเลือกเฟ้นและละทิ้งกระบวนการที่คั่งเดิม” (ข้อ 33 ISC)

หนทางของพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษาสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ที่แท้จริง มีชีวิต และเป็นพี่เป็นน้องกัน ด้วยแนวทางนี้ เราจึงเริ่มดำเนินการตามแผนงานระยะยาวในการหล่อหลอมอบรมผู้คนที่เต็มใจอุทิศตนให้บริการด้านการศึกษาแก่ชุมชนของพวกเขา วิธีการสอนที่เป็นรูปธรรมบนพื้นฐานของการเป็นประจักษ์พยาน ความรู้และการเสวนา เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงส่วนตัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ เราจึงจำเป็นต้องมีพันธสัญญาในเรื่องการศึกษาในระดับที่กว้างขวางขึ้น ไม่เพียงแค่ว่าให้ความรู้ทางเทคนิค แต่เหนือไปกว่านั้นคือสติปัญญาของมนุษย์และจิตวิญญาณ บนพื้นฐานของความยุติธรรม และความประพฤติดีเยี่ยมด้วยคุณธรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (ข้อ 34 ISC)

ลักษณะที่เป็นรูปธรรมของพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษา ยังแสดงออกผ่านทาง การให้ความร่วมมือด้วยความสมัครสมานกลมเกลียวกัน สิ่งนี้เกิดขึ้นได้จากจิตสำนึกอย่างลึกซึ้งต่อการมีส่วนร่วมในรูปแบบของ “เวทีที่เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในภารกิจด้าน การศึกษานี้ แต่ละคนมาจากสถานการณ์และความรับผิดชอบเฉพาะของตนเอง” คำเชิญนี้มีคุณค่ายิ่งใหญ่สำหรับครอบครัวทางศาสนาที่มีพระคุณพิเศษด้านการศึกษา ซึ่งได้มอบชีวิตให้กับสถาบันการศึกษาและการฝึกอบรมจำนวนมากมาตลอดหลายยุคหลายสมัยที่ผ่านมา สถานการณ์อันยากลำบากซึ่งส่งผลกระทบต่อกระแสเรียก สามารถเปลี่ยนให้เป็นโอกาสในการทำงานร่วมกัน แบ่งปันประสบการณ์และเปิดใจยอมรับซึ่งกันและกัน ด้วยวิธีนี้ เราจะไม่ละสายตาไปจากเป้าหมายร่วมกัน และใช้พลังในทางบวกไปโดยเสียเปล่า ทำให้สามารถ “ปรับความต้องการและความท้าทายของในแต่ละช่วงเวลาและสถานที่” (ข้อ 35 ISC)

ข้อพันธสัญญา GCE กับ มาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระสันตะปาปาฟรังซิสได้เชิญให้ทุกภาคส่วนรวมทั้งรัฐและผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาของรัฐร่วมกันมองให้ไกลออกไปในเรื่องการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของรัฐเป็นจุดเริ่มต้นของการร่วมมือกันในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนระบบการศึกษา ให้มีจุดมุ่งหมายและวิธีการที่เอื้อและสนับสนุนกันและกัน อันอาจเป็นก้าวแรกของการสร้าง “หมู่บ้านการศึกษา” ในระดับประเทศในอนาคต

ผลการพิจารณาข้อพันธสัญญาด้วยมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 จำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1. คุณภาพผู้เรียน 2. กระบวนการบริหาร และการจัดการ และ 3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีประเด็นที่เราควรมองให้ไกลออกไปเบื้องต้นในหลาย ๆ ประเด็น เพื่อสร้างวัฒนธรรมใหม่ในสังคม

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

มีรายละเอียดของมาตรฐาน มีดังนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1.1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด คำนวณ
- 1.1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- 1.1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 1.1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 1.1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 1.2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 1.2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 1.2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

ประเด็นพิจารณาในระดับคุณภาพยอดเยี่ยมเป็นดังนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ◇ ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- ◇ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- ◇ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้
- ◇ ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่
- ◇ ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม
- ◇ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- ◇ ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้
- ◇ ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย
- ◇ ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- ◇ ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ข้อพันธสัญญา GCE ชวนให้มองไกลออกไปจากมาตรฐานนี้ในหลายประเด็น ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- (1) ผู้เรียนมีความสามารถในการเข้าใจถึงความต้องการการศึกษาของตนเองจนสามารถกำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจที่จะศึกษาได้ด้วยตนเอง และสามารถสื่อสาร รับฟัง แลกเปลี่ยนและเสนอความเห็นต่อครูผู้สอนและเพื่อนนักเรียนด้วยความเคารพและเสมอภาค
- (2) ผู้เรียนมีความสามารถไตร่ตรอง แยกแยะ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ เข้าใจ ค่อย ๆ ถอดบทเรียนจนเข้าใจความรู้อย่างลึกซึ้ง และเห็นภาพใหญ่อย่างเป็นองค์รวม โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณค่าและหลีกเลี่ยงการใช้ให้เกิดโทษ
- (3) ผู้เรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี และมีสมรรถภาพตรรกะความคิดในการปฏิบัติ (How) และสามารถตั้งคำถามโดยเฉพาะคำถาม “Why” เพื่อค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น
- (4) ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการที่มีบูรณาการและเป็นองค์รวมโดยเฉพาะ ในด้านนิเวศวิทยากับมานุษยวิทยาที่จำเป็นต่อความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม โลกและมนุษย์ เพื่อร่วมสร้างสรรค์โลกที่ดีกว่าเดิมได้
- (5) ผู้เรียนเข้าใจและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ภูมิหลังและรากเหง้าของตนเอง สังคมและผู้คนในสังคมที่ตนเองอยู่ และมองไปข้างหน้าด้วยความหวังว่าโลกสามารถดีกว่าที่เป็นอยู่ได้ เพื่อมีชีวิตร่วมกับผู้อื่นแม้ว่าจะต่างรุ่นต่างวัยกันได้อย่างสงบสุข

2. คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน

- (1) ผู้เรียนมีวิถีชีวิตร่วมกับผู้อื่น โดยให้คุณค่าและเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่น โดยไม่แบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ ศาสนา อุดมการณ์ สถานะทางสังคม หรือความต่างอื่น ๆ
- (2) ผู้เรียนมีความภูมิใจในตัวเอง แต่ขณะเดียวกัน เปิดรับความต่างที่หลากหลาย ใช้ชีวิตอย่างมีอิสรภาพแต่ด้วยความเสมอภาคกับผู้อื่นจนสามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน ทั้งระหว่างชนรุ่นเดียวกันและต่างรุ่นกัน
- (3) ผู้เรียนมีวิถีชีวิตที่ปฏิเสธวัฒนธรรมทิ้งขว้างและสามารถร่วมกับผู้อื่นในการปกป้องโลก และสิ่งแวดล้อมอันเป็นบ้านที่อยู่ร่วมกันให้อบอุ่นมากขึ้น
- (4) ผู้เรียนมีวิจรรณญาณ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ไม่วางเฉยต่อเสียงเรียกร้องหรือโอกาสในการรับใช้ผู้อื่น ชุมชนและสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและจัดการ

มีรายละเอียดของมาตรฐาน ดังนี้

- 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้

ประเด็นพิจารณาในระดับคุณภาพยอดเยี่ยมเป็นดังนี้

- ◇ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง
- ◇ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างได้
- ◇ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้
- ◇ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน
- ◇ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย
- ◇ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ข้อพันธสัญญา GCE ชวนให้มองไกลออกไปจากมาตรฐานนี้ในหลายประเด็น ได้แก่

- (1) โรงเรียนรับฟังเด็กและเยาวชน เพื่อให้เขาเป็นศูนย์กลางของการศึกษา และพร้อมปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียน ไม่ใช่ผู้เรียนปรับตัวให้เข้ากับโรงเรียน
- (2) ครูได้รับการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้และดำเนินชีวิตที่กระตือรือร้น มุ่งมั่นที่จะสร้างโลกที่ดีกว่าเดิม รู้จักรับฟังและยอมรับความต่างที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนตั้งคำถาม และเปิดรับความเห็นข้อเสนอใหม่ ๆ ของผู้เรียน และเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับผู้เรียน
- (3) โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ในสังคม เพื่อสานสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ รวมถึงศาสนสัมพันธ์ เพื่อให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนในการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ จนเกิดเป็น “หมู่บ้านการศึกษา” ในชุมชน
- (4) โรงเรียนเปิดโอกาสในทางการศึกษาให้แก่ทุกคนด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียม โดยเฉพาะให้แก่เด็กและเยาวชนหญิง ผู้เปราะบางที่สุดและคนชายขอบ
- (5) โรงเรียนสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่พ่อแม่ผู้ปกครองให้สามารถเป็นผู้ให้การศึกษแก่ลูก มีหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ปกครองและการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ครอบครัวเป็นสถานที่สำคัญที่สุดในการให้การศึกษาลูก
- (6) โรงเรียนเปิดโอกาสให้มีตัวแทนของครอบครัวในหน่วยงานที่ให้คำปรึกษา หรือตัดสินใจของโรงเรียนและเปิดโอกาสให้ครอบครัวเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของการศึกษาของโรงเรียน
- (7) โรงเรียนปรับสภาพแวดล้อมการศึกษาแบบมีส่วนร่วมทั้งด้านการคิด การลงมือทำ และด้านจิตใจโดยให้มีส่วนร่วมทุก ๆ ฝ่ายในชุมชนท้องถิ่น
- (8) โรงเรียนสนับสนุนการใช้พลังงานและทรัพยากรหมุนเวียน และสร้างพื้นที่สีเขียวให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม
- (9) โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานและทรัพยากรหมุนเวียน

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มีรายละเอียดของมาตรฐาน ดังนี้

- 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ประเด็นพิจารณาในระดับคุณภาพยอดเยี่ยมเป็นดังนี้

- ✧ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และมีการเผยแพร่
- ✧ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- ✧ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัด และประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- ✧ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็ดกรักรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข
- ✧ มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ข้อพันธสัญญา GCE ชวนให้มองไกลออกไปจากมาตรฐานนี้ในหลายประเด็น ได้แก่

- (1) จัดการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์ “บุคคล” เป็นศูนย์กลาง ด้วยตระหนักว่า คุณภาพของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และผู้อื่น และการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน บนพื้นฐานของความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของกันและกัน
- (2) จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เสริมสร้างคุณค่าการมีส่วนร่วมประชาธิปไตย เพื่อมุ่งสร้างรูปแบบของวัฒนธรรมใหม่ที่สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในท่ามกลางความต่างที่หลากหลาย เพื่อมีชีวิตด้วยกันกับผู้อื่นได้อย่างสันติสุข ยุติธรรมและเสมอภาค
- (3) จัดการเรียนรู้อย่างมีบูรณาการเป็นสหวิชาการและเป็นองค์รวม โดยเฉพาะนิเวศวิทยากับมานุษยวิทยา เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องกันของมนุษย์กับทุกสิ่งสร้าง
- (4) จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพและตรรกะการคิดทางด้าน “How” และรู้จักตั้งคำถาม และหาคำตอบของคำถาม “Why” เพื่อให้เกิดทักษะความคิดไตร่ตรองอย่างลึกซึ้งและมีวิจารณญาณ ไม่เป็นการศึกษาที่ผิวเผินและใช้ทางลัด
- (5) จัดการเรียนรู้และกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนรัก เคารพ พิทักษ์ คุ้มครองและสร้างโลก ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นบ้านที่น่าอยู่ร่วมกัน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรหมุนเวียน โดยเริ่มต้นจากท้องถิ่นที่อาศัยอยู่
- (6) เปิดโอกาสและรับฟังผู้เรียนให้ได้มีส่วนร่วมออกแบบการเรียนรู้ และกิจกรรมของตนเอง ร่วมกับครู ด้วยบรรยากาศแห่งความรักและอิสรภาพ นำไปสู่การร่วมพัฒนาในแนวทางที่ทั้งนักเรียนและครูเป็นเจ้าของกิจกรรม และตั้งใจมีส่วนร่วม
- (7) ตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อมุ่งการพัฒนาของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นสำคัญ ไม่ด้วยมาตรฐานและวิธีเดียวกัน แต่ด้วยมาตรฐานและวิธีการที่หลากหลายที่เหมาะสมกับผู้เรียนและการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (8) ต้องจัดให้มีมาตรการที่มีผลอย่างแท้จริงในการปกป้องและคุ้มครองนักเรียน ให้ความสำคัญ ต้องไม่มีการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ โดยเฉพาะในการเรียนการสอนและการลงโทษ ต้องไม่มีการล่วงละเมิดทางกาย ทางจิตใจ ทางเพศ หรือด้วยการปล่อยปละละเลย รวมถึงการล่วงละเมิดระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง

บทสรุปนี้นำเสนอเพียงแนวคิดเบื้องต้น เพื่อให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิกได้ทบทวน คิดต่อยอดและนำสู่การปฏิบัติเพื่อตอบรับข้อพันธสัญญาที่ได้ให้ไว้กับพระสันตะปาปาฟรังซิส ในการทำหน้าที่เฉพาะของโรงเรียนในการสร้าง “หมู่บ้านแห่งการศึกษา” ที่ซึ่งทุกคนในชุมชนการศึกษาจะได้ร่วมกันหล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนให้เติบโตขึ้นอย่างครบครัน ชักนำพวกเขาให้เป็นบุคคลที่พร้อมจะทำงานและสร้างสรรค์ประโยชน์ของสังคมและโลกร่วมกับผู้อื่น ไม่เฉยเมยต่อเสียงเรียกที่จะสร้างโลกที่น่าอยู่กว่าเดิม อันจะนำสู่วัฒนธรรมในรูปแบบใหม่ที่ทุกคนอยู่ร่วมกันและอยู่ร่วมกับสิ่งสร้างต่าง ๆ ของพระเจ้าได้อย่างสันติสุข เสมอภาค ยุติธรรม ด้วยจิตใจที่เปี่ยมด้วยเมตตาพันธู์แห่งความหวัง

**“ความหวังแห่งสันติสุขและความยุติธรรม
ความหวังแห่งความงดงามและดีงาม
ความหวังแห่งความสมัครสมานกลมเกลียวกัน”**

ภาคผนวก ก
คำแปล
(ไม่เป็นทางการ)

สมณสาส์นทางวิดิทัศน์ในสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส
เนื่องในโอกาสการประชุมจัดโดยสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก
เรื่อง
“พันธสัญญาาระดับโลก
เรื่องการศึกษา: ร่วมกันมองให้ไกลออกไป”
(ณ มหาวิทยาลัย Pontifical Lateran วันพฤหัสบดีที่ 15 ตุลาคม ค.ศ. 2020)

พี่น้องที่รัก

เมื่อพ่อเชื่อเชิญให้ลูกทั้งหลายเริ่มกระบวนการจัดเตรียม ปรัชญาหรือและวางแผนสำหรับข้อตกลงระดับโลกในเรื่องการศึกษานั้น เราไม่นึกไม่ฝันว่าสถานการณ์จะก้าวรุดหน้ามาได้ถึงขนาดนี้ วิกฤตการณ์โควิดได้เพิ่มความรวดเร็วและขยายความรุนแรงของประเด็นปัญหาและความจำเป็นต่าง ๆ ที่มีอยู่ และเราได้ระบุชัดเจนอยู่แล้ว และยังทำให้ได้เห็นประเด็นปัญหาอื่น ๆ ผุดขึ้นมาอีกมากมายด้วยเช่นกัน ในปัจจุบันนี้ ความห่วงใยเรื่องสุขภาวะ ณ ปัจจุบันถูกพวงไปด้วยกับความกังวลกับปัญหาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้ง ระบบการศึกษาทั่วโลกก็สัมผัสกับผลกระทบจากภาวะการระบาดใหญ่ในทุกกระดับ

ความพยายามได้เกิดขึ้นทุกหนแห่งในการตอบสนองอย่างรวดเร็วด้วยการจัดระบบการศึกษาออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ และเช่นนี้ก็ทำให้ปรากฏชัดขึ้นถึงความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษาและการเข้าถึงเทคโนโลยี แต่ก็ยังทำให้เราตระหนักว่าเมื่อมีการปิดเมืองเพื่อสกัดกั้นการระบาดของโรคและการขาดปัจจัยที่จำเป็นอื่น ๆ อีกมากมาย เด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากต้องถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลังกับกระบวนการเรียนรู้ที่ธรรมดาเคยได้จากการไปโรงเรียน ข้อมูลสถิติที่หน่วยงานระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้เปิดเผยเมื่อเร็ว ๆ นี้ ทำให้หลายคนพูดถึง “หายนะทางการศึกษา” ซึ่งบางทีอาจเป็นการถ่วงสรุปลงไปสักหน่อยว่ามีเด็ก ๆ ประมาณ 10 ล้านคนที่ต้องถูกบังคับให้ออกจากระบบการศึกษาเนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจที่มีสาเหตุมาจากการระบาดของไวรัสโคโรนา สถานการณ์นี้ยิ่งซ้ำเติมปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างน่าตกใจ (ว่าเด็กในวัยเรียนมากกว่า 250 ล้านคนไม่มีโอกาสสักกับกิจกรรมการศึกษาใด ๆ)

เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่รุนแรงเช่นนี้ เรารู้ว่ามาตรการที่จำเป็นด้านสุขอนามัยจะไม่เพียงพอเลยหากไม่ได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการสร้างรูปแบบทางวัฒนธรรมใหม่ขึ้น เราเพิ่มตระหนักมากขึ้นถึงความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบ (Model) การพัฒนาของเรา เพื่อที่จะสร้างหลักประกันว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไปรับความเคารพและปกป้อง การพัฒนาควรเริ่มต้นจากการเปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้ทั่วโลกในการดูแลรักษาบ้านของเราและเสริมสร้างสันติสุข เรากำลังเผชิญกับสภาพวิกฤตการณ์ที่แผ่ขยายครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งไม่อาจลดทอนหรือจำกัดวงให้อยู่แต่เพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น วิกฤตการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อทุกเรื่อง ภาวะการระบาดใหญ่ทำให้เราตระหนักได้ว่าสิ่งที่กำลังอยู่ในภาวะวิกฤตคือวิถีการของเราในการเข้าใจความเป็นจริงและการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของมนุษย์

เห็นได้ชัดว่า ทั้งวิธีแก้ปัญหาอย่างง่าย ๆ และการใช้เพียงความปรารถนาหรือความไม่ฝืดคด ๆ แล้ง ๆ ล้วนใช้ไม่ได้ทั้งคู่ เราสู้กันดีว่าการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงชีวิต (Transformative) การให้การศึกษาคือการยอมเสี่ยงและยืนหยัดให้ได้ในปัจจุบันถึงการสร้างความหวังที่สามารถทะลวงกรอบความคิดเรื่องชีวิตที่ตกอยู่ภายใต้กฎแห่งความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Determinism) และโชคชะตา (Fatalism) ซึ่งโน้มน้ำหนักเราด้วยความเห็นแก่ตัวของผู้มีอำนาจ การโอนอ่อนผ่อนตามของผู้อ่อนแอและอุดมการณ์ของนักอุดมคติที่อ้างว่าเป็นเพียงหนทางเดียวที่ช่วยให้เราก้าวไปข้างหน้า¹

การจัดการศึกษาเป็นพฤติกรรมแห่งความหวังเสมอ เป็นการกระทำที่เรียกร้องให้เราร่วมมือกันเปลี่ยนความแห้งแล้งและการเพิกเฉยไม่คิดไม่ทำอะไร ๆ ให้กลับเป็นวิถีคิดแบบใหม่ที่ยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกัน หากระบบการศึกษาของเราในขณะนี้มึร่องรอยของกรอบความคิดแบบการแทนที่ (Replacement) และการทำซ้ำ (Repetition) อีกทั้งไม่สามารถเปิดขอบฟ้าใหม่ซึ่งไม่ตรีจิต (Hospitality) และการผนึกกำลังเป็นหนึ่งในเดียวกันระหว่างวัย (Intergenerational Solidarity) และสร้างคุณค่าแห่งธรรมอันประเสริฐ (Value of Transcendence) ซึ่งสามารถก่อให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ได้แล้ว เครื่องหมายเหล่านี้ไม่ได้แสดงให้เห็นหรือว่าเรากำลังล้มเหลวกับการเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสในการสร้างระเบียบของสังคมโลกขึ้นใหม่ ในช่วงเวลาสำคัญของประวัติศาสตร์ ณ ปัจจุบัน

เรายังทราบด้วยว่าการเดินทางแห่งชีวิตเรียกร้องให้เรามีความหวังบนพื้นฐานของความเป็นหนึ่งเดียวกัน (Solidarity) การเปลี่ยนแปลงทั้งปวงจำเป็นต้องใช้กระบวนการของการศึกษาเพื่อสร้างกระบวนการที่คนใหม่ที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายและปัญหาของโลกร่วมสมัย เพื่อทำความเข้าใจและแสวงหาคำตอบสำหรับความต้องการของชนทุกรุ่น และด้วยวิถีทางนี้เองจึงเอื้อต่อความเจริญรุ่งเรืองของมนุษยชาติทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

เรามองว่าการศึกษาเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดวิธีหนึ่งในการทำให้โลกและประวัติศาสตร์มีความเป็นมนุษย์มากขึ้น เหนือสิ่งอื่นใดคือ การศึกษาเป็นเรื่องของความรักและความรับผิดชอบที่ส่งต่อสืบทอดกันจากชนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง

---

¹ Cf. M. DE CERTEAU, *Lo straniero o l'unione nella differenza*, Vita e Pensiero, Milan, 2010, 30. Original: *L'étranger ou l'union dans la différence*, Paris, 2017.

ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นดั่งยาสามัญแก่พิษร้ายของวัฒนธรรมปัจเจกนิยม (Individualistic Culture) ซึ่งบางครั้งก็เสื่อมถอยลงจนเป็นค่านิยมเห็นแก่ตัวเอง (Cult of the Self) และให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับการวางเฉย (Primacy of Indifference) อนาคตของเราต้องไม่เป็นอนาคตของการแบ่งแยกหรือการลดทอนของความคิด จินตนาการ ความใส่ใจ การเสวนาและความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน สิ่งนี้ไม่ใช่อนาคตของเรา

ในปัจจุบัน เราจำเป็นต้องรื้อฟื้นการร่วมผูกพันท่อมเทของทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อพัฒนาการศึกษาขั้นใหม่ ขอให้เราเปิดใจรับฟังเสียงเรียกร้องของบรรดาเยาวชน ซึ่งเปิดตาเราให้มองเห็นความจำเป็นอันเร่งด่วนและโอกาสอันน่าตื่นเต้นที่จะรื้อฟื้นการศึกษาแบบที่ไม่ถูกชักจูงให้เป็นหน้าหนີและสนับสนุนความ อยู่ดีธรรมดาในสังคมอย่างรุนแรง การละเมิดสิทธิ ความยากไร้ในหลายรูปแบบและการเสียชีวิตของผู้คนอย่างไร้ค่า

เราถูกเรียกร้องให้จัดกระบวนการศึกษาที่ครบสมบูรณ์ซึ่งตอบสนองต่อสถานการณ์ของความเหงาโดดเดี่ยว และความไม่แน่นอนเกี่ยวกับอนาคตซึ่งส่งผลกระทบต่อบรรดาเยาวชนจนทำให้พวกเขาเกิดความสิ้นหวัง ติดยาเสพติด มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง การใช้วาจาสร้างความเกลียดชังและการกลั่นแกล้งรังแกกัน กระบวนการนี้ก่อให้เกิดการร่วมเดินทางกันซึ่งไม่เพิกเฉยต่อการใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดผู้เยาว์ ปราบกฏการณ์ของคู่แข่งงานเด็กและทารก และโศกนาฏกรรมของการค้าเด็กเป็นทาส ทั้งนี้ เรายังไม่ได้กล่าวถึง “ความทุกข์ทรมาน” ที่เกิดขึ้นกับโลกเพราะการล้างผลาญทรัพยากรธรรมชาติโดยไร้จิตสำนึกและไร้หัวใจจนนำไปสู่วิกฤตสิ่งแวดล้อมและสภาพอากาศอย่างร้ายแรง

ในบางช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ จำเป็นต้องมีการตัดสินใจอย่างเด็ดขาดเพื่อการปรับโฉมหน้า ไม่เพียงแต่วิถีชีวิตของเราเท่านั้น แต่เหนือสิ่งอื่นใดคือการกำหนดจุดยืนของเราต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ในท่ามกลางวิกฤตการณ์ด้านสุขภาวะในปัจจุบัน และความยากไร้และความสับสนที่เป็นผลตามมา เราเชื่อว่าบัดนี้ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องร่วมกันทำข้อตกลงระดับโลกเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อและร่วมกับชนรุ่นใหม่ สิ่งนี้เรียกร้องการทุ่มเทจิตศรัทธาจากทุกภาคส่วน ทั้งจากครอบครัว ชุมชน โรงเรียน มหาวิทยาลัย สถาบัน ศาสนา รัฐบาลและมนุษย์ทั้งมวลในการหล่อหลอมชายหญิงให้มีวุฒิภาวะ

ในทุกวันนี้ เราจำเป็นต้องลงมือด้วยความมุ่งมั่นอย่างกล้าหาญ (Parrhesía) ที่จะสลัดทิ้งแนวทางการศึกษาที่ผิวเผินและทางลัดมากมายที่เกี่ยวข้องกับการมุ่งแต่ประโยชน์ใช้สอย ผลสอบและผลการประเมินคุณภาพมาตรฐาน การมองความสามารถในไปใช้ประโยชน์ และระบบราชการ ซึ่งทำให้เราสับสนระหว่างการศึกษากับการสั่งสอนและจบลงด้วยการลดค่าวัฒนธรรมของเราจนไม่เหลืออะไร สิ่งที่เราควรจะทำมากกว่าคือการสืบทอดวัฒนธรรมที่เป็นองค์รวม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและหลากหลาย เราต้องกล้าหาญในการสร้างกระบวนการที่ทำงานด้วยจิตสำนึกที่จะเอาชนะการแตกแยกเป็นเศษเสี้ยว และความขัดแย้งที่พวกเราทุกคนก่อให้เกิดขึ้น เราต้องกล้าหาญที่จะฟื้นฟูสายสัมพันธ์ใหม่เพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติให้อยู่ร่วมกันและพูดภาษาเดียวกันในเรื่องภราดรภาพ (Fraternity) การประเมินคุณค่าของการจัดการศึกษาไม่ได้อยู่ที่ผลการสอบมาตรฐานเพียงเท่านั้น แต่วัดจากความสามารถในการสร้างการเปลี่ยนแปลงจิตใจของผู้คนในสังคม และช่วยก่อกำเนิดวัฒนธรรมใหม่ โลกใหม่ที่แตกต่างจากเดิมเป็นไปได้และเราได้รับกระแสเรียกให้เรียนรู้ที่จะสร้างโลกใหม่นี้ขึ้นมา สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับทุกแง่มุมของมนุษยชาติ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและในฐานะของชุมชน

ขอให้เราร้องขอโดยเฉพาะต่อบรรดาชายหญิงในแวดวงวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และการกีฬา ศิลปิน นักสื่อสารมวลชนในทุกมุมโลกให้ร่วมกันสนับสนุนข้อตกลงและส่งเสริมด้วยการเป็นประจักษ์พยานและการกระทำต่อคุณค่าในการดูแลเอาใจใส่ผู้อื่น สันติสุข ความยุติธรรม ความดี ความงาม การยอมรับและภราดรภาพ “เราไม่ควรคาดหวังให้ผู้มีอำนาจปกครองต้องทำให้เราไปเสียทุกอย่าง เพราะนั่นน่าจะเป็นความคิดแบบเด็ก ๆ เรามีพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการสร้างและทำให้เกิดกระบวนการและการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ขอให้พวกเรามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการฟื้นฟูและช่วยเหลือสังคมที่กำลังเผชิญกับความทุกข์ยาก ทุกวันนี้เรามีโอกาสอย่างมากที่จะแสดงถึงความเป็นพี่น้องกันมาแต่กำเนิด ที่จะเป็นชาวสละมาเรียผู้ใจดีที่แบกรับความเจ็บปวดจากความทุกข์ยากของผู้อื่น แทนที่จะย้ายให้เกิดความเกลียดชังและความเคียดแค้นมากขึ้น (สมณสาส์นฯ “ทุกคนเป็นพี่น้องกัน” - Fratelli Tutti, 77) เหตุเหล่านี้เรียกร้องกระบวนการมากมาย และหลากหลายแง่มุมซึ่งเราทุกคนสามารถทำงานเพื่อให้การสนองตอบอย่างมีความหมายอันจะทำให้ความหลากหลาย และวิธีการต่าง ๆ เกิดการผสมผสานเพื่อนำไปสู่การมุ่งเป้าหมายของประโยชน์ส่วนรวม (Common Good) ความสามารถในการสร้างความสมัครสมานกลมเกลียวกันเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสังคมทุกวันนี้

ด้วยเหตุผลเหล่านี้ เราผูกมัดตนเองและสร้างพันธสัญญาร่วมกันกับผู้อื่น ดังนี้

- **หนึ่ง** ให้คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษาทุกแบบ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะเฉพาะ ความงดงามและเอกลักษณ์ และความสามารถในการสานสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคมนรอบตัวเขา ในขณะเดียวกันก็สอนพวกเขาให้ปฏิเสธวิถีชีวิตที่สนับสนุนให้เกิดการแพร่กระจายของวัฒนธรรมทิ้งขว้าง (The Throwaway Culture)
- **สอง** รับฟังเสียงของเด็กและเยาวชน ผู้ที่เราจะส่งต่อคุณค่าและความรู้เพื่อร่วมกันสร้างอนาคตที่เปี่ยมด้วยความยุติธรรม สันติสุขและชีวิตที่มีศักดิ์ศรีสำหรับทุกคน
- **สาม** ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนหญิงได้เข้าร่วมอย่างเต็มที่ในระบบการศึกษา
- **สี่** ให้ครอบครัวเป็นสถานที่แห่งแรกและแห่งสำคัญที่สุดของการศึกษา
- **ห้า** ให้ความรู้และการเรียนรู้ถึงความจำเป็นของการยอมรับและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดใจให้กับผู้เปราะบางที่สุดและคนชายขอบ
- **หก** มุ่งมั่นค้นหาวิธีใหม่ ๆ ในการทำความเข้าใจเศรษฐกิจ การเมือง การเจริญเติบโตและความก้าวหน้าที่ยั่งยืนอย่างแท้จริงเพื่อรับใช้มนุษย์และครอบครัวมนุษย์ทั้งมวลในบริบทของระบบนิเวศโดยรวม
- **เจ็ด** พึงพิทักษ์คุ้มครองและสร้างเสริมโลกให้เป็นบ้านที่น้อยอยู่ร่วมกัน ปกป้องบ้านจากการล้างผลาญทรัพยากร ดำเนินชีวิตที่มีจิตสำนึกมากขึ้นโดยใช้พลังงานหมุนเวียนและให้ความเคารพต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักการของการให้แนวคิดเริ่มต้นจากท้องถิ่น (Subsidiarity) ความเป็นหนึ่งเดียวกัน และเศรษฐกิจหมุนเวียน”

ในท้ายที่สุด พี่น้องที่รัก เราต้องอุทิศตนอย่างกล้าหาญภายในการพัฒนาแผนการศึกษาในประเทศของเราเอง ท่วมเทปพลังโดยสุดความสามารถและริเริ่มกระบวนการสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงชีวิตร่วมกับภาคประชาสังคม ในเรื่องนี้ จุดอ้างอิงของเราควรเป็นหลักคำสอนด้านสังคมซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากการเผยแสดงพระวาจาของพระเจ้าและหลักมนุษยธรรมแบบคริสต์ (Christian Humanism) เพื่อสร้างพื้นฐานที่มั่นคงและเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญต่อการไตร่ตรองแยกแยะถึงวิถีทางที่ต้องปฏิบัติในสถานการณ์ฉุกเฉินในปัจจุบัน

เป้าหมายของการท่วมเททางด้านการศึกษาดังอยู่บนพื้นฐานของเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีมนุษยธรรมและเปิดกว้าง เพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และจิตตารมณ์แห่งการรักกันฉันพี่น้อง ถึงเวลาแล้วที่เราต้องมองไปยังอนาคตข้างหน้าด้วยความกล้าหาญและความหวัง ขอให้เราได้รับการหนุนนำใจจากความเชื่อมั่นว่าการศึกษาเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งความหวัง นั่นคือ ความหวังแห่งสันติสุขและความยุติธรรม ความหวังแห่งความมั่งคั่งและความดีงาม ความหวังแห่งความสมัครสมานกลมเกลียวกันในสังคม

พี่น้องที่รัก ขอให้เราไม่ลืมว่าการเปลี่ยนแปลงอันยิ่งใหญ่ไม่ได้เกิดขึ้นที่โต๊ะทำงานหรือในสำนักงาน ไม่ใช่เลย เรามี "สถาปัตยกรรม" แห่งสันติภาพที่สถาบันต่าง ๆ และบุคคลแต่ละคนในสังคมมีส่วนร่วมตามความเชี่ยวชาญของตนเองโดยไม่กีดกันใครออกไป (เทียบ สมณสาส์นฯ “ทุกคนเป็นพี่น้องกัน”, 231) เราทุกคนต้องก้าวไปข้างหน้า เราทุกคนไปด้วยกัน แต่แต่ละคนก้าวไปอย่างที่เราเป็น แต่มองไปข้างหน้าเสมอเพื่อสร้างอารยธรรมแห่งการปรองดองและความเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งจะไม่มีที่ว่างสำหรับการระบอบใหญ่ของวัฒนธรรมทิ้งขว้าง พ่อขอขอบใจทุกคน

ภาคผนวก ข
คำแปล
(ไม่เป็นทางการ)

พันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษา
เครื่องมือสำหรับการทำงาน

สารบัญ

แผนงาน

1. บทนำ
2. พันธสัญญา: พื้นฐานจากการเปิดใจรับผู้อื่น
3. ต้นแบบแห่งภราดรภาพ

บริบท

1. การแตกสลายของความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างวัย
2. เวลาที่ใช้กับการศึกษาและเทคโนโลยี
3. การจัดการศึกษาให้รู้จักตั้งคำถาม
4. การสร้างอัตลักษณ์ของเราขึ้นใหม่
5. วิกฤติด้านสิ่งแวดล้อมเป็นวิกฤติเชิงสัมพันธ์

วิสัยทัศน์

1. คิดใหม่เรื่องเอกภาพในความแตกต่าง
2. ความสัมพันธ์เป็นศูนย์กลาง
3. เราเปลี่ยนแปลงโลกได้

พันธกิจ

1. การศึกษาและสังคม
2. วันพรุ่งนี้เรียกร้องให้เราทำสิ่งที่ดีที่สุดวันนี้
3. การจัดการศึกษาเพื่อรับใช้ การจัดการศึกษาคือการรับใช้

หัวข้อสำคัญที่เสนอสำหรับไตร่ตรองเพิ่มเติม

แผนงาน

1. บทนำ

เมื่อวันที่ 12 กันยายน ค.ศ. 2019 พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงมีพระดำรัสในโอกาสการริเริ่มกระบวนการทำพันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษา (Message for the Launch of the Global Compact on Education) แก่บรรดาผู้แทนจากทั่วโลกที่พระองค์ทรงเชื้อเชิญให้มาประชุมปรึกษาหารือกันที่กรุงโรม เพื่อลงนามในคำปฏิญาร่วมกันเพื่อจัดทำพันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษา การริเริ่มนี้ไม่ใช่ความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน แต่เป็นการแปลความจากวิสัยทัศน์และพระดำริที่พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงมีพระดำรัสหลายครั้งในสมณสาส์นของพระองค์ให้เป็นรูปธรรม อีกทั้งข้อเสนอนี้ยังสอดคล้องกับคำสอนของพระสันตะปาปา ซึ่งระบุอย่างชัดเจนในสมณสาส์นเตือนใจ *ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร* (Evangelii Gaudium) และในสมณสาส์น *ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า* (Laudato Si') พระสมณสาส์นทั้งสองฉบับนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากแนวปฏิบัติของสภาสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 และหลังสภาสังคายนาฯ

ในสมณสาส์นเตือนใจ *ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร* พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเชื้อเชิญพระศาสนจักรโดยพร้อมเพรียงกันให้ปฏิบัติพันธกิจ “ออกสู่สังคม” (Outgoing) และเป็นรูปแบบที่นำไปใช้กับทุกกิจกรรม พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเชื้อเชิญให้ประชากรของพระเจ้าทั้งหมดประกาศข่าวดีใน “ทุกสถานที่ ทุกโอกาส โดยไม่ลังเล อึดออด หรือหวาดกลัว” เป็นการประกาศซึ่ง “ไม่ยกเว้นผู้ใด” (EG 23) พระศาสนจักรที่เปิดออกสู่สังคมนี้นับเป็นชุมชนที่กล้าได้กล้าเสีย (“Parrhesía”) ซึ่งมีอิทธิพลต่อทุกกระบวนการทั้งในชีวิตส่วนตัวและในสังคมของเรา หลังจากได้วิเคราะห์ปัญหาของโลกและวัฒนธรรมร่วมสมัยของเราตามแนวคิดเหล่านี้แล้ว พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงมีพระดำริว่า “เรารับรู้ได้ถึงการทำลายในการค้นหาและแบ่งปัน “รหัสธรรม” (Mystique) แห่งการดำเนินชีวิตร่วมกัน คบหาสมาคมและพบปะกัน การโอบรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน การก้าวเข้าสู่กระแสแห่งความเชื่อ แม้จะสับสนวุ่นวาย แต่อาจกลายเป็นประสบการณ์อันแท้จริงของภราดรภาพ (Fraternity) เป็นขบวนผู้เดินทางแห่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Caravan of Solidarity) ...” (EG 87)

ในคำเชิญให้ปกป้องดูแลความเปราะบางของผู้คนและโลกที่เราอาศัยอยู่นี้ – คำเชิญนี้ไม่ได้มุ่งเฉพาะกับคริสตชนเท่านั้น แต่ยังเชิญมนุษยชาติทุกคนในโลก – การศึกษาและการหล่อหลอมอบรม (Formation) ควรได้รับความสำคัญเป็นลำดับแรก เพราะจะช่วยให้เราแต่ละบุคคลกลายเป็นผู้ร่วมในการปกป้องดูแลโดยตรง และเป็นผู้สร้างสันติสุขและประโยชน์ส่วนรวม

ในสมณสาส์นฯ *ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า* พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเตือนใจเราว่า “การศึกษาจะไม่เพียงพอและขาดประสิทธิภาพ เว้นแต่เราจะพยายามส่งเสริมวิถีคิดแบบใหม่เกี่ยวกับมนุษย์ ชีวิต สังคม และความสัมพันธ์ของเรากับธรรมชาติ” (ข้อ 215) เมื่อพิจารณาถึงสภาพความแตกแยกเพราะความขัดแย้งทางสังคมและการขาดวิสัยทัศน์ร่วมกันในปัจจุบัน เราจะตระหนักได้ถึงความจำเป็นเร่งด่วนมากยิ่งขึ้นกว่ายุคสมัยใด ๆ ที่จะต้องเร่งดำเนินการโดยอาศัยการจัดการศึกษาแบบบูรณาการและผนวกรวมผู้เรียนที่แตกต่างกันหลากหลาย (Integral and Inclusive Education) ซึ่งสามารถจูงใจให้ผู้เรียนเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมด้วยการรับฟังอย่างอดทน และการเสวนาอย่างสร้างสรรค์ โดยที่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะมีอำนาจเหนือความขัดแย้ง ด้วยจุดประสงค์นี้ พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเสนอว่าเราควรเริ่มต้นกระบวนการแบ่งปันและเปลี่ยนแปลงชีวิตโดยใช้ความคิดริเริ่มที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อช่วยให้ชนรุ่นต่อไปสามารถสร้างอนาคตที่มีความหวังและสันติสุข

จากสมณสาส์นฯ สำคัญทั้งสองฉบับนี้ พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงมีพระประสงค์ให้การประชุมเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ. 2020 เกี่ยวกับพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษาเป็นเครื่องเตือนใจเราว่า “เช่นเดียวกับ การเปลี่ยนแปลงสำคัญแห่งยุคสมัยที่เรากำลังเผชิญอยู่นี้ การเปลี่ยนแปลงทั้งหลายเรียกร้องให้เราพัฒนา กระบวนการศึกษาเรียนรู้ และสร้าง “หมู่บ้านการศึกษา” (Village of Education) ที่สามารถสร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์ที่เปิดรับทุกคนและมีมนุษยธรรม (Network of open and human relationships) “หมู่บ้าน” นั้นควรมีมนุษยธรรมเป็นศูนย์กลาง ลงทุนอย่างสร้างสรรค์และมีความรับผิดชอบในโครงการระยะยาว เพื่อหล่อ หลอมอบรมบุคคลที่เต็มใจทำงานเพื่อรับใช้ชุมชน ดังนั้น เราจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาที่ ครอบคลุมขอบเขตของประสบการณ์ชีวิตและกระบวนการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง เพื่อช่วยให้เยาวชนแต่ละ คนและโดยส่วนรวมสามารถพัฒนาบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของตน การศึกษาต้องไม่จำกัดอยู่เฉพาะแต่ใน ห้องเรียนในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย การศึกษาต้องได้รับหลักประกันอย่างสำคัญที่สุดด้วยการเสริมกำลัง และสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานของครอบครัวในการให้การศึกษา และสิทธิของพระศาสนจักรและชุมชนที่จะ สนับสนุนและช่วยเหลือครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตร” (การเข้าเฝ้าฯ ของคณะทูตานุทูตประจำนครรัฐวาติกัน เพื่อถวายพรเนื่องในโอกาสขึ้นปีใหม่ วันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 2020)

2. พันธสัญญา: พื้นฐานจากการเปิดใจรับผู้อื่น

โดยผ่านทางสาส์นนี้ พระสันตะปาปาทรงขอเราให้มุ่งมั่นทุ่มเทกับพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษา พระองค์ไม่ได้ทรงเสนอให้ดำเนินการด้านการศึกษา งานหนึ่งงานใด และไม่ได้ทรงเชิญชวนให้เราพัฒนา แผนงานหนึ่งแผนงานใดขึ้นมา แต่ทรงมุ่งเน้นที่ข้อตกลง หรือกล่าวอย่างเจาะจงคือ พันธสัญญาด้าน การศึกษา (Educational Covenant) การเลือกใช้ถ้อยคำของพระสันตะปาปาแสดงให้เห็นถึงรูปแบบที่ พระองค์มีพระประสงค์ให้เราลงมือปฏิบัติภารกิจนี้ กล่าวคือ เป็นข้อตกลง (Compact) อันที่จริงแล้ว การ ผูกพันตามข้อตกลงจำเป็นต้องมีตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ตกลงร่วมทุ่มเททำงานด้วยจุดมุ่งหมายเดียวกัน ข้อตกลงหมายความถึงการเลือกรวมพลังทำงานรับใช้ในแผนงานเดียวกัน แม้จะยังคงสงวนความแตกต่าง จากกันและกันของเราไว้ ข้อตกลงแสดงนัยถึงความสามารถในการมองผู้อื่นที่แตกต่างไปจากเราในฐานะ ของเพื่อนร่วมทาง และไม่ใช่ภัยคุกคามต่ออัตลักษณ์ของเรา อีกทั้ง มองเห็นถึง “ภาพลักษณ์ของพระเจ้า” ในตัวเขา (Post-Synodal Apostolic Exhortation *Christus Vivit*, 165)

อีกทั้ง คำว่า “พันธสัญญา” (Covenant) ในธรรมประเพณีของคริสตชนชาวยิว ยังหมายถึงพันธะที่เกิดจาก ความรัก ที่สถาปนาขึ้นระหว่างพระเจ้าและประชากรของพระองค์ โดยความรักของพระเจ้าผ่านทางพระ เยชูเจ้านี้ได้ทำลายกำแพงขวางกั้นระหว่างผู้คน และสร้างสันติภาพขึ้นใหม่ (เทียบ อฟ 2:14-15) โดย หลักการพื้นฐานนี้ พระสันตะปาปาจึงทรงเชิญชวนเราให้มองหาเพื่อนร่วมทางบนเส้นทางแห่งการศึกษา แทนที่พระองค์จะเสนอโครงการให้เราปฏิบัติตาม พระองค์ทรงเชิญชวนเราให้ร่วมกันสถาปนาพันธสัญญา ระหว่างทุกคนที่ตระหนักถึงคุณค่าของเอกลักษณ์ของมนุษย์แต่ละคน โดยร่วมกันทุ่มเทให้กับการหล่อหลอม อบรมเยาวชนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เราอาจกล่าวได้ว่าการเคารพต่อความหลากหลายเป็นข้อสนับสนุน (Premise) ประการแรกของพันธสัญญาเรื่องการศึกษา พันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษาต้องตั้งอยู่บน พื้นฐานหลักของการตระหนักถึงคุณค่าของคุณลักษณะที่ขาดเสียไม่ได้ของแต่ละปัจเจกในการจัดการกับ สถานการณ์ฉุกเฉินด้านการศึกษา ซึ่งเราพบได้ประสมมาตลอดหลายทศวรรษ ดังเช่นที่ พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16 ทรงตรัสถึงในสาส์นถึงสัตบุรุษในสังฆมณฑลและกรุงโรมเกี่ยวกับภารกิจ เร่งด่วนในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน เมื่อวันที่ 21 มกราคม ค.ศ. 2008 และพระดำรัสของพระองค์ยัง

เป็นจริงจนถึงทุกวันนี้ “เราทุกคนล้วนคำนึงถึงความผาสุกของคนที่เรารัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกหลานของเรา วัยรุ่นและเยาวชน อันที่จริงแล้ว อนาคตของประเทศชาติของเราขึ้นอยู่กับพวกเขา ดังนั้น เราจึงต้องไม่ละเลยต่อการหล่อหลอมอบรมชนรุ่นใหม่ ช่วยให้เราพวกเขาสามารถกำหนดทิศทางชีวิตของเขา และไตร่ตรองแยกแยะความดี-ความชั่ว และสุขภาพของเขา ไม่เพียงแต่ด้านกายภาพ แต่รวมถึงด้านศีลธรรมด้วย อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาไม่ใช่ภารกิจที่ปฏิบัติได้ง่าย ๆ และดูเหมือนว่าจะยากมากขึ้นในยุคปัจจุบันนี้ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และทุกคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการศึกษาต่างตระหนักดีในข้อนี้ ดังนั้น ความล้มเหลวที่เราทุกคนต้องเผชิญอยู่บ่อย ๆ ได้ตอกย้ำถึงสถานการณ์ฉุกเฉินด้านการศึกษาในการหล่อหลอมอบรมบุคคลที่มีคุณภาพซึ่งสามารถร่วมมือกับผู้อื่นและทำให้ชีวิตของเขามีความหมาย”

3. ต้นแบบแห่งภราดรภาพ

ภราดรภาพคือสภาวะทางวัฒนธรรมที่เป็นฐานรองรับและเป็นเครื่องนำทางด้านกระบวนการทัศน์ในสมณสมัยของพระสันตะปาปาฟรังซิส การเพิ่มเติมภราดรภาพเข้าไปในกระบวนการศึกษา ดังที่พระสันตะปาปาทรงเสนอในสาส์นของพระองค์ หมายถึงการยอมรับว่าภราดรภาพเป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานด้านมานุษยวิทยา ซึ่งเป็นต้นกำเนิดแห่ง “หลักไวยากรณ์” (Grammars) แห่งความสัมพันธ์ที่สำคัญและเป็นด้านบวกต่าง ๆ อันได้แก่ การพบปะกัน ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความเมตตา ความเอื้ออาทร รวมถึงการเสวนา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการพึ่งพาอาศัยกันในรูปแบบต่าง ๆ อีกด้วย

ตั้งแต่แรกเริ่ม ชีวิตมนุษย์เป็นความเป็นจริงที่ได้รับมา (Received fact) ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวตนของเราเอง ในทางตรงข้าม ชีวิตเป็นสภาวะที่อยู่เหนือชายและหญิงแต่ละคน ดังนั้น ชีวิตจึงไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้เอง แต่เป็นสิ่งที่ได้รับ “มอบ” จากบุคคลอื่น ดังที่ประกาศไว้ในปฏิญญาอาบูดาบีว่าด้วย*ภราดรภาพของมนุษย์* (Declaration of Abu Dhabi on Human Fraternity) สำหรับศาสนิกชนแล้ว นี่เป็นเรื่องของการตระหนักว่าเราทุกคนต่างเป็นบุตรของพระบิดาหนึ่งเดียวกัน ดังนั้น เราทุกคนจึงเป็นพี่น้องกัน ซึ่งได้รับกระแสเรียกให้ดำเนินชีวิตในความดีความงามและรับใช้ซึ่งกันและกัน (เทียบ ปฐก 4:9) อย่างไรก็ตาม ตามที่พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเน้นย้ำตั้งแต่ต้นของสมณสมัยของพระองค์ กระแสเรียกให้รักกันฉันพี่น้อง “ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่เกี่ยวข้องเฉพาะกับคริสตชนเท่านั้น แต่ยังเป็นมิติที่สำคัญกว่า นั่นคือเป็นเพียงเรื่องของมนุษย์เท่านั้น ซึ่งทุกคนต้องมีส่วนร่วม” (พิธีบูชาขอบพระคุณในโอกาสเริ่มต้นสมณสมัยของพระสันตะปาปา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม ค.ศ. 2013) เนื่องมาจากการได้รับชีวิต มนุษย์ทุกคนจึงค้นพบว่าตนเองได้รวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวกันในสายสัมพันธ์แห่งภราดรภาพ ซึ่งปรากฏออกมาในรูปของหลักการที่แสดงออกถึงความเป็นจริงเชิงโครงสร้างของมนุษย์ (Structural Reality of the Human Being) (เทียบ Laudato Si, ข้อ 220) แม้ว่าเราจะสามารถเลือกมิตรสหายหรือเพื่อนร่วมทางบางคนได้ แต่เราไม่สามารถเลือกพี่น้องชายหญิงของเราได้ เพราะเราไม่ใช่ผู้ลิขิตชีวิตของพวกเขา ยิ่งเราดำเนินชีวิตในภราดรภาพมากเท่าใด ภราดรภาพนั้นก็ยิ่งจะไม่ใช่น้ำที่พื้นฐานทางศีลธรรมมากขึ้นเท่านั้น แต่จะกลายเป็นอัตลักษณ์เชิงภววิสัยของมนุษยชาติและของสิ่งสร้างทั้งหมด

วัฒนธรรมทิ้งขว้าง (Throwaway Culture) ในปัจจุบันนี้ได้ฝังรากลึกอยู่ในการปฏิเสธครั้งแล้วครั้งเล่าว่าภราดรภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญของมนุษยชาติ “หลายสิ่งหลายอย่างต้องเปลี่ยนแปลงแนวทางไป แต่เหนือสิ่งอื่นใด เป็นเรามนุษย์เองที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง เราขาดความตระหนักว่าเราต่างมีต้นกำเนิดร่วมกันของเรา เราเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน และเรามีอนาคตร่วมกันกับทุกคน” (Laudato Si, ข้อ 202) อันที่จริง ตามแนวทางนี้เองที่พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงกำหนดเค้าโครงของสาส์นฉบับแรกของพระองค์

เนื่องในวันสันติภาพสากล (Message for the World Day of Peace) (1 มกราคม ค.ศ. 2014) ซึ่งถูกตั้งชื่ออย่างเหมาะสมว่า *ภราดรภาพ - รากฐานและเส้นทางสู่สันติภาพ* (Fraternity, the Foundation and Pathway to Peace) ทุกวันนี้ เมื่อพิจารณาถึงการจัดตั้งหมู่บ้านการศึกษาระดับโลก (Global Village of Education) หลักการนี้ยังเป็นหัวข้อที่น่าสนใจมากขึ้น กลายเป็นเหมือนจุดหมายปลายทางที่แท้จริงของกระบวนการด้านการศึกษาทั้งหลายที่ประสบความสำเร็จ การสมัครใจอุทิศตนรับใช้ผู้อื่นในภราดรภาพเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าเราได้บรรลุถึงความเป็นมนุษย์ร่วมกันอย่างสมบูรณ์แล้ว เราถูกสร้างขึ้นมาใช้เพียงเพื่อให้อยู่ “ร่วมกับผู้อื่น” แต่เพื่อให้ดำเนินชีวิต “เพื่อรับใช้ผู้อื่น” ด้วยการพึ่งพากันและกัน เพื่อช่วยให้รอดพ้นและเสริมเพิ่มความบริบูรณ์ให้แก่กันและกัน

บริบท

1. การแตกสลายของความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างวัย

เมื่อพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงมีพระดำรัสกับคณะทูตานุทูตประจำนครรัฐวาติกัน เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ. 2020 พระองค์ทรงชี้ให้เห็นถึงบาดแผลร้ายแรงที่สุดในทุกวันนี้ที่เกิดกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของโลกอันเป็นสาเหตุที่เราจำเป็นต้องอุทิศตนมุ่งมั่นทำงานในด้านการศึกษาว่า “การศึกษาเรียกร้องให้เราต้องเริ่มต้นการเสวนาอย่างจริงจังและแท้จริงกับเยาวชน พวกเขาเหล่านี้ทำให้เราตระหนักได้ถึงความจริงที่เรากำลังต้องสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างวัย ซึ่งได้ขาดหายไปอย่างน่าเศร้าใจในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา อันที่จริง ประชากรในหลายภูมิภาคของโลกมีแนวโน้มที่จะหมกมุ่นกับตนเองต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ที่ได้รับ และมองโลกด้วยทัศนคติที่คับแคบโดยปฏิบัติต่อผู้สูงอายุอย่างไม่สนใจใยดีและไม่เปิดใจรับทารกเกิดใหม่อีกต่อไป โครงสร้างประชากรโลก โดยเฉพาะในโลกตะวันตก ที่มีสัดส่วนของประชากรที่กำลังย่างเข้าสู่วัยชราเพิ่มขึ้น เป็นตัวอย่างเชิงสัญลักษณ์ที่น่าเศร้าของสถานการณ์นี้” (การเข้าเฝ้าของคณะทูตานุทูตประจำนครรัฐวาติกัน เพื่อถวายพรเนื่องในโอกาสขึ้นปีใหม่ วันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 2020)

สำหรับพระสันตะปาปาฟรังซิสแล้ว รากเหง้าของแนวโน้มไปสู่การแยกตัวจากสังคม (Isolation) และปิดตัวเอง (Closure) ต่อผู้อื่นนี้อยู่ที่การเปลี่ยนแปลงด้านมานุษยวิทยาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งพระองค์ได้ทรงอธิบายอย่างระมัดระวังไว้ในพระดำรัสของพระองค์ต่อผู้เข้าร่วมการประชุมใหญ่สามัญของสมัชชาพระสังฆราชเพื่อชีวิต (General Assembly of the Pontifical Academy for Life) เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 2017 ทั้งนี้ พระองค์ตรัสว่า “ขณะนี้ดูเหมือนว่ามนุษย์กำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญแห่งประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ [...] ลักษณะเด่นของช่วงเวลานี้คือการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วของวัฒนธรรมที่หมกมุ่นอยู่กับอำนาจควบคุมของมนุษย์ (ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับเผ่าพันธุ์) เหนือความเป็นจริง บางคนกล่าวต่อไปจนถึงการบูชาตนเอง (Egolatry) โดยบูชาบุญได้ทุกสิ่งบนแท่นบูชาของตนเอง แม้กระทั่งความรักของมนุษย์ที่น่าหวงแหนที่สุด แนวทางเช่นนี้เป็นอันตรายอย่างยิ่ง เพราะชักจูงให้มนุษย์เพ่งมองกระจกเงาอยู่ตลอดเวลา จนไม่สามารถถอนสายตาไปจากตนเอง และหันไปมองผู้อื่นและโลกรอบตัวได้”

เราคงไม่จำเป็นต้องบอกว่าการบูชาตนเองเช่นนี้เองที่ทำให้เกิดรอยร้าวทั้งหลายที่ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการศึกษาของเราในทุกๆระดับ เรากำลังพูดถึงช่องว่างระหว่างวัย ระหว่างชนชาติและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ระหว่างคนรวยกับคนจนในหมู่ประชากรของเรา โดยคนรวยยิ่งรวยมากขึ้น ขณะที่คนจนยิ่งจนลง ช่องว่างระหว่างชายกับหญิง ระหว่างเศรษฐกิจกับจริยธรรม ระหว่างมนุษยชาติกับโลกของเรา

ดังนั้น รูปแบบของการศึกษาที่เราต้องการในปัจจุบันนี้จึงต้องสามารถเผชิญหน้ากับ “การบูชาตนเอง” แบบใหม่ และสามารถสรรหาถ้อยคำที่เหมาะสมที่จะตอบสนองต่อความแปลกใหม่ (Originality) และความงดงาม (Beauty) ทั้งหมดของกระแสเรียกของมนุษย์ต่อผู้อื่นและจุดหมายปลายทางของกระแสเรียกนั้น คำว่า “ร่วมกัน” (Together) คือถ้อยคำที่ช่วยให้รอดพ้นและทำให้ทุกสิ่งสำเร็จไป

2. เวลาที่ใช้กับการศึกษาและเทคโนโลยี

ดังที่พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงตั้งข้อสังเกตในสมณสาส์น *ความรักในความจริง* (Caritas in Veritate) ว่า “สังคมเข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งทำให้เราเป็นเพื่อนบ้านกัน แต่ไม่ได้ทำให้เราเป็นพี่น้องกัน” (ข้อ 19) ในปัจจุบัน คำอธิบายพื้นฐานประการหนึ่งเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ได้แก่ พัฒนาการของเทคโนโลยีทั้งหลาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตออนไลน์ (Online life) และสื่อสังคม (Social media) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระดับที่ลึกยิ่งกว่าต่อแวดวงการศึกษา การใช้และการบริหารจัดการโลกดิจิทัลเหล่านี้ก่อให้เกิดความท้าทายอย่างใหญ่หลวงกับการทุ่มเทให้การจัดการศึกษาของเรา ดังที่ได้ระบุไว้ในสมณสาส์น *Laudato Si* แม้ว่าการฝึกอบรมจำเป็นต้องมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และดังนั้น “การเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมของมนุษย์จึงต้องเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง ซึ่งตรงข้ามกับจังหวะความค่อยเป็นค่อยไปในวิวัฒนาการทางชีววิทยาตามธรรมชาติ” (ข้อ 18)

ชนรุ่นใหม่ถูกบีบบังคับให้ดำเนินชีวิตท่ามกลางความขัดแย้งนี้ในรูปแบบที่ไม่เคยพบเห็นกันมาก่อน เพราะเวลาที่ใช้ไปกับการเรียนรู้ และที่ลึกซึ้งกว่านั้นคือเวลาที่ใช้กับการเจริญชีวิตอย่างมีวุฒิภาวะนั้นช่างห่างไกลกันมากกับเวลาที่ใช้ไปกับอินเทอร์เน็ต ดังนั้น สิ่งนี้จึงมักทำให้เกิดความรู้สึกคับข้องใจอย่างรุนแรง และมีความภูมิใจในตนเองและการตระหนักรู้จักในตนเองต่ำ ชนรุ่นใหม่จึงมักถามว่า ทำไมฉันจึงได้สิ่งที่ต้องการด้วยการกดเพียง “คลิก” เดียว แต่ฉันกลับไม่สามารถเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญและรับผิดชอบได้อย่างรวดเร็วแบบเดียวกัน ?

ดังนั้น อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมจึงกำลังเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์อย่างถึงรากถึงโคน รวมถึงความปรารถนาและการพัฒนาอัตลักษณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสมรรถภาพต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น ความทรงจำ ความคิดสร้างสรรค์ หรือสมรรถภาพในการเพ่งความสนใจและการไตร่ตรอง ทบทวนความคิด

แน่นอนว่าเราต้องไม่มองข้ามความจริงที่เว็บไซต์ได้เปิดโอกาสอันยิ่งใหญ่ให้เราสามารถสร้างอนาคตของเราได้ แต่ขณะเดียวกันเราต้องไม่ประเมินความโอบอ้อมไม่เป็นกลางของอินเทอร์เน็ตต่ำเกินไป ดังนั้น เราจึงต้องคำนึงถึงขีดจำกัดและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของอินเทอร์เน็ต อันที่จริงแล้ว เทคโนโลยี “กลับมองไม่เห็นความสัมพันธ์ที่หลากหลายเร้นลับ ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างสิ่งต่าง ๆ และด้วยเหตุนี้ บางครั้งการแก้ปัญหาเรื่องหนึ่งจึงก่อให้เกิดปัญหาอีกเรื่องหนึ่งตามมา” (*Laudato Si*, ข้อ 20) ในขณะเดียวกัน โลกเสมือนจริง (Virtual world) ทำให้เราสามารถเข้าถึงทุกมุมโลกได้โดยอาศัยการกรองความเป็นจริงทุกประเภท แต่ขณะเดียวกันก็มีส่วนทำให้เกิด “โลกาภิวัตน์แห่งความเมินเฉย” (Globalization of indifference) ซึ่งค่อย ๆ ทำให้เรารู้สึกชินชากับความทุกข์ยากของผู้อื่น และปิดใจขังอยู่กับตัวเอง” (สาส์นเนื่องในโอกาสวันสันติภาพสากล, วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2014)

เมื่อต้องเผชิญกับศักยภาพและความเสี่ยงอันยิ่งใหญ่ที่รวมกันอยู่ในอินเทอร์เน็ตในทุกวันนี้ เราจึงไม่อาจทำเพียงแค่ประณามหรือแก้ต่างให้กับอินเทอร์เน็ตอยู่ตลอดเวลา สิ่งที่เราต้องทำคือสิ่งที่พระสันตะปาปา ฟรังซิสได้ทรงย้ำเตือนอยู่เสมอ คือ การไตร่ตรองแยกแยะ (Discernment) และยิ่งกว่านั้น เราต้องการคนที่สามารถถ่ายทอดทัศนคตินี้ให้แก่คนรุ่นต่อ ๆ ไปในอนาคต การศึกษารูปแบบที่เราต้องการในทุกวันนี้ต้องไม่กลัวต่อความซับซ้อนของความเป็นจริง และยังคงมุ่งมั่นช่วยผู้เรียนทุกคนให้สามารถดำเนินชีวิตในท่ามกลางความซับซ้อนนี้ได้ และทำให้การจัดการศึกษา “มีความเป็นมนุษย์” มากขึ้น โดยตระหนักว่าเครื่องมือทุกชนิดจะเป็นคุณหรือเป็นโทษก็ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ที่ใช้เครื่องมือชิ้นนั้น

3. การจัดการศึกษาให้รู้จักตั้งคำถาม

พระสันตะปาปาทรงมีพระดำรัสในโอกาสการริเริ่มกระบวนการทำพันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษาว่า ปัญหาด้านการศึกษาที่เร่งด่วนที่สุดประการหนึ่ง คือ “การแยกส่วนเชิงจิตวิทยา” (Psychological disaggregation) ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการแพร่กระจายของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้ ในปัจจุบันนี้ เรามักถูกดึงดูดความสนใจอย่างต่อเนื่องโดยสิ่งเร้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีจำนวนมากมาย ซึ่งทำให้การเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตในความเรียบง่ายเป็นไปได้ยาก และนี่คือความจริงโดยเฉพาะกับกรณีของเด็กและเยาวชน เยาวชนต้องการเวลาและพื้นที่ (Time and space) เพื่อทำความเข้าใจกับความปรารถนาและความกลัวของตนเอง แต่เวลาและพื้นที่เหล่านี้กลับถูกอัดแน่นไปด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดึงดูดใจและต่อเนื่อง ซึ่งล่อใจเขาและกินเวลาของเขาตลอดทั้งวัน ยิ่งกว่านั้น ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวเสริมสร้างสมรรถภาพในการใช้เหตุผลในด้านคิดคำนวณ การใช้เครื่องมือและด้านเทคนิค (Calculating, instrumental, technical rationality) นั่นคือ การใช้เหตุผลในลักษณะ “อย่างไร” (How) แต่ไม่ได้เสริมสร้างสมรรถภาพในการใช้เหตุผลเพื่อสนองต่อความหมายอันลึกซึ้งของสิ่งของและชีวิต อันได้แก่ การใช้เหตุผลในลักษณะ “ทำไม” (Why) ท่ามกลางสิ่งเร้ามากมายอย่างไม่น่าเชื่อนี้ เราอาจกล่าวได้ว่าเรากำลังเผชิญกับความอืดกักขัดสนของปัจเจกภายใน (Dearth of interiority) ซึ่งทำให้การหยุดพัก การไตร่ตรอง การรับฟังตนเองและรับฟังซึ่งกันและกันเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น ความหลากหลายและความรวดเร็วของสิ่งเร้าดิจิทัลเหล่านี้มักจะ “นำไปสู่การสูญเสียความเข้าใจเรื่ององค์รวม ความสัมพันธ์ที่มีอยู่ระหว่างสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งสูญเสียมุมมองกว้างที่หมดความสำคัญไป” (Laudato Si, ข้อ 110) ตามที่บรรดาผู้นำศาสนาต่าง ๆ ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อพระสันตะปาปาฟรังซิส ในปัจจุบันนี้ เราจำเป็นต้องมุ่งความสนใจไปยังการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนของเราในการตั้งคำถาม (Educating the questions) ซึ่งสำคัญกว่าการให้คำตอบ สิ่งสำคัญสำหรับปัจจุบันนี้เป็นเรื่องของการอุทิศเวลาและพื้นที่ให้กับการตั้งคำถามและกำหนดสิ่งที่ปรารถนาอันยิ่งใหญ่ซึ่งอยู่ในหัวใจของคนรุ่นใหม่ ซึ่งหากพวกเขามีความสัมพันธ์อันสุขสงบกับตนเองได้แล้ว พวกเขา ก็อาจบรรลุถึงโลกุตระธรรมได้

ในหัวข้อนี้ เอกสารว่าด้วยภราดรภาพของมนุษย์เพื่อสันติสุขของโลกและการอยู่ร่วมกัน (Document on the Human Fraternity for World Peace and Living Together) เตือนให้เราเกี่ยวกับ “การปลุกการตื่นรู้ทางศาสนา (Religious awareness) และความจำเป็นของการรื้อฟื้นการตื่นรู้ในหัวใจของคนรุ่นใหม่” (น. 4) ในกรณีของศาสนิกชน นี่เป็นการปลุกความปรารถนาของคนหนุ่มสาวในจังหวะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้พวกเขาขุดค้นลึกเข้าไปในจิตใจของตนเพื่อจะได้รู้จักและรักพระเจ้า ในกรณีของผู้ไม่ถือความเชื่อ นี่คือการกระตุ้นให้พวกเขารู้สึกกระวนกระวายใจในการค้นหาความหมายของสิ่งต่าง ๆ และการดำรงอยู่ของพวกเขา

4. การสร้างอัตลักษณ์ของเราขึ้นมาใหม่

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้เน้นถึงความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่แตกแยกเป็นเศษเสี้ยว (Fragmented identities) หรืออุปสรรคในการสร้างวิสัยทัศน์ของตัวตนที่เป็นหนึ่งเดียวกัน (Unified vision) ซึ่งพวกเขาได้สังเกตเห็นถึงความทุกข์ยากของคนหนุ่มสาวที่เพิ่มมากขึ้นอันสืบเนื่องมาจากปัญหานี้เอง พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ทรงมีพระดำรัสในสมณสาส์นฯ Laudato Si ถึงวัฒนธรรมทิ้งขว้าง ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจที่มีประโยชน์ให้เจาะลึกลงไปประเด็นนี้ อันที่จริง เราจะตระหนักได้ว่า “วัฒนธรรมทิ้งขว้างส่งผลกระทบต่อมนุษย์ที่ถูกทอดทิ้งมากพอ ๆ กับสิ่งของต่าง ๆ” (ข้อ 22) คนชราและเด็กเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากวัฒนธรรมทิ้งขว้าง ตามแนวความคิดของสังคมบริโภคนิยม คนชราถูกทอดทิ้งเพราะพวกเขาไม่มีผลิตภาพอีกต่อไปแล้ว ส่วนเด็ก ๆ ถูกทอดทิ้งเพราะพวกเขายังไม่สามารถสร้างผลผลิตได้ กระนั้นก็ดี สังคมที่ทอดทิ้งคนชราเป็นสังคมซึ่งปฏิเสธที่จะยอมรับอดีต ความทรงจำและรากเหง้าของตนเอง “ผู้สูงอายุคือปัญญาญาณ (Wisdom) ขอให้ผู้สูงอายุเรียนรู้ที่จะพูดกับคนหนุ่มสาว และคนหนุ่มสาวเรียนรู้ที่จะพูดกับผู้สูงอายุ คนชราคือภูมิปัญญาของหมู่บ้าน” (พระดำรัสของพระสันตะปาปาต่อสัตบุรุษที่เมืองปีเทรลเซีย (Pietrelcian), วันที่ 17 มีนาคม ค.ศ. 2018) ในทางตรงกันข้าม การทอดทิ้งเด็ก ๆ เผยให้เห็นถึงการขาดความหวัง วิสัยทัศน์ และอนาคต เพราะเด็ก ๆ “สอนให้เรารู้จักมองความเป็นจริงด้วยสายตาที่ไว้วางใจและบริสุทธิ์” (General Audience, วันที่ 8 มีนาคม ค.ศ. 2015)

ดังนั้น ปัจจุบันย่อมยากไร้หากปราศจากอดีตและอนาคตอันใด อัตลักษณ์ส่วนตัวของเราที่ว่างเปล่าเมื่อปราศจากผู้อื่นนั้น เพราะขาดทั้งความทรงจำและมุมมองต่ออนาคต (Memory and perspective) ด้วยเหตุนี้ มนุษย์สมัยนี้ซึ่งมีจิตวิญญาณที่ว่างเปล่าและปราศจากความหวัง จึงเผชิญกับความไม่มั่นคงและความไร้เสถียรภาพ ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องหล่อหลอมอบรมปัจเจกบุคคลให้สามารถฟื้นสร้าง ความเชื่อมโยงกับความทรงจำและความหวังต่ออนาคตของเราที่ขาดหายไป นั่นคือ เยาวชนที่ตระหนักถึงรากเหง้าของตนและเปิดใจยอมรับความใหม่ อีกทั้ง รู้ว่าจะฟื้นสร้างอัตลักษณ์ร่วมสมัยที่สงบสันติขึ้นขึ้นมาใหม่ได้อย่างไร

5. วิกฤตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นวิกฤตเชิงสัมพันธ์

การขับเคลื่อนให้เรารู้ฟื้นความมุ่งมั่นด้านการศึกษาเพื่อมุ่งไปสู่ชีวิตจิตและอัตลักษณ์ (Interiority and identity) ซึ่งถูกกระตุ้นมากขึ้นจากโลกยุคโลกาภิวัตน์และดิจิทัลของเรา จำเป็นต้องเชื่อมโยงอย่างไม่ขาดตอนกับบริบททางสังคม วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมรอบตัวเรา มนุษย์กับธรรมชาติต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพราะ “สิ่งแวดล้อมของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของธรรมชาติต่างเชื่อมถ้อยลงพร้อม ๆ กัน และเราไม่สามารถต่อสู้กับความเสื่อมถอยของสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม หากเราไม่ใส่ใจในสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับความเสื่อมถอยของมนุษย์และสังคม” (Laudato Si, ข้อ 48) การขาดการดูแลเอาใจใส่ตัวตนภายในของเราจะสะท้อนออกมาเป็นการขาดการดูแลตัวตนภายนอก และเป็นไปในทางกลับกัน “การละเลยในเรื่องความรับผิดชอบที่จะเพาะปลูกและการรักษาความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับเพื่อนบ้าน ซึ่งเรามีหน้าที่ต้องใส่ใจและปกป้องนั้น ได้ทำลายความสัมพันธ์ภายในกับตัวเอง กับผู้อื่น กับพระเจ้า และกับผืนแผ่นดิน” (Laudato Si, ข้อ 70) แต่สิ่งนี้จะเกิดขึ้น “หากเราไม่พูดภาษาแห่งภราดรภาพและความงดงามในความสัมพันธ์ของเรากับโลกอีกต่อไป” (Laudato Si, ข้อ 11) ดังนั้น แน่แน่นอนว่าเราจำเป็นต้องจัดการศึกษาด้านนิเวศวิทยาเชิงบูรณาการ (Integral ecological education) โดยพื้นฐานแล้ว ความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมหมายถึงความท้าทายเชิงสัมพันธ์ที่รุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้เป็นอันตรายต่ออนาคตของคนรุ่นใหม่และของโลกนี้

ตามสมณสาส์นฯ Laudato Si การพิจารณาถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในลักษณะของความสัมพันธ์โดยแท้จริง “ป้องกันไม่ให้เราแยกธรรมชาติออกจากตัวเรา หรือคิดว่าเป็นเพียงกรอบชีวิตเท่านั้น เราเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เรารวมอยู่ในธรรมชาติ และเรามีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติอยู่เสมอ” (ข้อ 139) ขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า นี่เป็นคำถามตามหลักเหตุผลทางภววิทยาและมานุษยวิทยา (Ontological and anthropological question) มากกว่าที่จะเป็นคำถามด้านศีลธรรม กล่าวคือ “การฟื้นฟูความสัมพันธ์ของเรากับธรรมชาติจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากปราศจากการฟื้นฟูมนุษยชาติขึ้นใหม่ ไม่มีนิเวศวิทยาที่ปราศจากมานุษยวิทยาที่เหมาะสม” (Laudato Si, ข้อ 118) ดังนั้น เราจึงไม่ควรตีความเรื่องนิเวศวิทยาเชิงบูรณาการที่พระสันตะปาปาตรัสถึงนี้ด้วยความเข้าใจเฉพาะตัว ในทำนองของแนวคิดทางนิเวศวิทยาแบบเพื่อฝันหรือเป็นเชิงศีลธรรมเกี่ยวกับความมั่งคั่งของธรรมชาติที่ไม่น่าหลงใหลอีกต่อไปแล้ว แต่เกิดจากความตระหนักรู้ที่เต็มเปี่ยมว่า “ทุกสิ่งเชื่อมโยงกัน” (Connected) “ทุกสิ่งเกี่ยวข้องกัน” (Related) ดังที่พระสันตะปาปาได้ทรงตรัสย้ำหลายครั้งหลายหนในสมณสาส์นฯ Laudato Si (เทียบ ข้อ 70, 92, 117, 120, 138, 142)

ดังนั้น ในเฉพาะบริบทของความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างปัจจัยภายในกับภายนอก อัตลักษณ์กับความเป็นอื่น (Otherness) ตัวเองและผู้อื่นเท่านั้น ที่เราจะค้นพบสิ่งพระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสไว้ว่า “ความหมายเร้นลับอยู่ในใจไม่ ในหนทางเดินตามแนวเขา ในหยดน้ำค้าง และบนใบหน้าของนกยูงจนอุดมคติมิใช่เพียงผ่านจากภายนอกเข้าสู่ภายใน เพื่อค้นพบการกระทำของพระเจ้าในวิญญูณเท่านั้น แต่ยังต้องค้นพบพระองค์ในทุกสิ่งด้วย” (Laudato Si, ข้อ 233) และดังนั้น เราจึงจะปกป้องรักษาสิ่งเหล่านี้ด้วยวิถีชีวิตที่ตื่นรู้และได้รับการฟื้นฟูขึ้นใหม่ (Renewed and conscious way of life)

วิสัยทัศน์

1. คิดใหม่เรื่องเอกภาพในความแตกต่าง

ความแตกแยกและการเป็นปรปักษ์กันในปัจจุบันมักนำไปสู่ความขัดแย้งในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีต้นตอมาจากความกลัวต่อความหลากหลาย (ดู สาส์นเนื่องในโอกาสวันสันติภาพสากล, วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2020) ดังนั้น การรื้อฟื้นสายใยของความเป็นหนึ่งเดียวกันและการพบปะกันจำเป็นต้องมีการก้าวกระโดดทางพุทธิปัญญา (Cognitive leap forward) เพื่อเปลี่ยนตรรกะตามปกติของเราโดยสิ้นเชิง เพราะตราบดีที่เรายังคงคิดว่าความหลากหลายและความแตกต่างเป็นภัยคุกคามต่อความเป็นหนึ่งเดียวกัน สงครามจะดำเนินไปตรงหน้าประตูบ้านของเราเสมอ พร้อมจะระเบิดขึ้นด้วยอำนาจทำลายล้างทั้งหมดที่มี ดังนั้น ก้าวแรกที่จะขาดเสียมิได้ในการสร้างแนวคิดมนุษยนิยมแบบใหม่ คือ การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนเพื่อมีความคิดแบบใหม่ ซึ่งสามารถเชื่อมประสานความเป็นหนึ่งเดียวและความหลากหลาย ความเสมอภาคและอิสรภาพ อัตลักษณ์และความเป็นอื่น ดังที่สมณสาส์นฯ Evangelii Gaudium ได้กล่าวไว้ว่า ดอกไม้แห่งการศึกษารูปแบบใหม่จะเบ่งบานได้ก็ต่อเมื่อ “การศึกษานั้นต้องเข้าถึงสถานที่ที่เรื่องราวและกระบวนทัศน์ใหม่ ๆ พัฒนาขึ้น” (ข้อ 74) กล่าวโดยสังเขป เราจำเป็นต้องเข้าใจไม่เพียงแต่ว่าความหลากหลายไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อความเป็นหนึ่งเดียวกัน อีกทั้งยังไม่ทำให้ความเป็นหนึ่งเดียวกันขาดเสถียรภาพไป ในทางตรงข้าม ความหลากหลายเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้สำหรับความเป็นหนึ่งเดียวกัน และเป็นขอบฟ้ากว้างของความ เป็นไปได้ กล่าวคือ ความเป็นหนึ่งเดียวและความแตกต่างไม่ใช่สิ่งที่ไม่อาจดำเนินไปพร้อมกันได้ ตรงกันข้าม สองสิ่งนี้มีความหมายโดยนัยถึงกันและกัน มิฉะนั้นแล้ว เราจะต้องเผชิญกับความเป็นหนึ่งเดียวที่น่าอึดอัด ซึ่งฆ่าความเป็นอื่น ทำให้ไม่อาจยอมรับผู้อื่นได้ รวมทั้งไม่ยอมรับตัวของเราเอง หรือเราอาจต้องประสบกับความโกลาหลไร้ระเบียบ ซึ่งอัตลักษณ์ส่วนตัวไม่แยะแสบซึ่งกันและกัน ทำให้เป็นไปไม่ได้ที่จะพบปะกัน

ดังนั้น เราต้องฝึกฝนการคิดที่แสดงออกถึงความเป็นหนึ่งเดียวในความหลากหลาย และคิดว่าความแตกต่าง เป็นประโยชน์ต่ออัตลักษณ์ของเรา และไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ นักการศึกษา ต้องทำงานในระดับนี้เป็นพื้นฐาน ด้วยเหตุผลเหมือนดังที่พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสไว้ระหว่างการเสด็จ เยือนมหาวิทยาลัยโรมาเตตราว่า “สงครามเริ่มขึ้นภายในตัวเรา เมื่อเราไม่สามารถเปิดใจยอมรับผู้อื่นได้ เมื่อ เราไม่สามารถพูดกับผู้อื่นได้” หรืออาจจะกล่าวได้ว่า เมื่อเรามองความเป็นอื่นเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการ ยืนยันอัตลักษณ์ของเรา

ในการจัดการศึกษา ความคิดแบบใหม่นี้นำไปสู่การเสวนาอย่างกว้างขวาง ซึ่งนำไปสู่การเข้าร่วมอย่างอิสระ ของทุกคนที่ต้องการทำงานเสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งการพบปะกันอย่างแท้จริง การสร้างเสริมคุณค่าให้แก่ กันและกัน และการรับฟังกันฉันพี่น้อง “เมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงกันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่หลีกเลี่ยง ไม่ได้ เราควรระลึกเสมอว่าเราเป็นพี่น้องกัน และดังนั้น เราจึงควรสอนผู้อื่นและสอนตนเองไม่ให้คิดว่าเพื่อน มนุษย์เป็นศัตรู หรือเป็นปรปักษ์ที่ต้องกำจัดเสีย” (สาส์นเนื่องในโอกาสวันสันติภาพสากล, วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2014) เพราะ “เมื่อมีจิตใจเปิดกว้างอย่างแท้จริงต่อความเป็นหนึ่งเดียวกันระดับสากล ก็จะไม่มีความใด และบุคคลใดถูกกีดกันออกจากภราดรภาพนี้” (Laudato Si, ข้อ 92)

ในแง่นี้ การเสวนาระหว่างศาสนาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เพราะ “เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับสันติภาพ ในโลก และด้วยเหตุนี้ จึงต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญของคริสตชน รวมทั้งชุมชนศาสนาอื่น ๆ ด้วย” (Evangelii Gaudium, ข้อ 250) เมื่อเราเข้าร่วมในการเสวนา “เราเรียนรู้ที่จะยอมรับผู้อื่น รวมถึงวิถีชีวิต วิธีการคิดและ การพูดของพวกเขาที่แตกต่างออกไป เมื่อนั้นเราจึงจะสามารถร่วมกันทำหน้าที่เพื่อสร้างความยุติธรรมและ สันติภาพในสังคม ซึ่งควรเป็นหลักการพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งหลายของเรา การเสวนาเพื่อ แสวงหาสันติภาพและความยุติธรรมในสังคมโดยตัวของมันเองแล้ว นอกเหนือจากข้อพิจารณาในเชิงปฏิบัติ ทั้งหลายแล้ว ยังเป็นความมุ่งมั่นทางจริยธรรมเพื่อสร้างสภาวะการณ์ของสังคมใหม่” (อ้างแล้ว)

จากข้อคิดทั้งหลายเหล่านี้ เราจึงได้แต่เน้นย้ำว่า บรรดาผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งและได้รับความไว้วางใจให้ เป็นผู้นำด้านการเมืองและเศรษฐกิจของภาคประชาสังคมต้องได้รับความกระจำงและการขึ้นใจจากความคิด เรื่องการเสวนาและสันติภาพมากขึ้น เราไม่สามารถดำเนินการทางการเมืองอย่างแท้จริงได้โดยปราศจาก ความคิดและการปฏิบัติในด้านการเสวนาและสันติภาพ

2. ความสัมพันธ์เป็นศูนย์กลาง

ในบรรดาคุณค่าที่ขาดไม่ได้ในการฟื้นฟูพันธสัญญาในเรื่องการศึกษาขึ้นใหม่ทั้งหลาย สิ่งสำคัญคือการ ฟื้นฟูความสัมพันธ์ที่อาศัยคุณค่าของความสัมพันธ์ด้านการศึกษา (Educational relationship) อันที่จริง เราอาจ กล่าวได้ว่าด้วยพระดำรัสของพระสันตะปาปาฟรังซิสได้ว่า “ขณะที่เราไม่ลืมนึกว่าคนหนุ่มสาวเรียนรู้จากการ ใฝ่ดูคำพูดและตัวอย่างของผู้ใหญ่ เราควรตระหนักด้วยว่าพวกเขาเองก็มีอะไรมากมายจะมอบให้กับเรา เพราะด้วยความกระตือรือร้นและความมุ่งมั่นทุ่มเทของเขา ทั้งนี้ เราไม่ต้องกล่าวถึงความกระหายในความ จริงของเขา ซึ่งเตือนใจเราเสมอว่าความหวังไม่ใช่โลกในอุดมคติ และสันติภาพเป็นสิ่งดีงามที่เราสามารถ บรรลุถึงได้ เราได้เห็นสิ่งนี้จากการเคลื่อนไหวของคนหนุ่มสาวจำนวนมากเพื่อเรียกร้องให้ผู้นำทางการเมือง หันมาสนใจปัญหาการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ (Climate change) ทุกคนควรใส่ใจกับการเอาใจใส่ดูแล บ้านที่เราอาศัยอยู่ร่วมกัน และนี่ต้องไม่ใช่สิ่งที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางอุดมการณ์ระหว่างพรรคนะ

เกี่ยวกับความเป็นจริงที่แตกต่างกัน และยิ่งต้องไม่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างวัย” (การเข้าเฝ้าของคณะทูตานุทูตประจำนครรัฐวาติกัน เพื่อถวายพรเนื่องในโอกาสขึ้นปีใหม่ วันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 2020)

ดังที่ประสบการณ์ในการเรียนการสอนของเราเป็นเครื่องยืนยันแล้ว การศึกษาที่บังเกิดผลไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเตรียมตัวของครูหรือทักษะของนักเรียนเป็นสำคัญ แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้น ระหว่างครูและนักเรียน นักวิชาการด้านการศึกษาหลายคนได้ชี้ให้เห็นว่า ไม่ใช่ครูซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนในลักษณะของการถ่ายทอดความรู้แบบทางเดียว และไม่ใช่นักเรียนที่สร้างความรู้ของตนขึ้นมาฝ่ายเดียว แต่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ให้ความรู้กับทั้งครูและนักเรียนในการเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นทั้งความรู้ทั้งที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ล่วงหน้า และที่เกินไปกว่าสิ่งเหล่านั้นในเวลาเดียวกัน

นี่คือความหมายที่เหมาะสมของการให้ “บุคคล” [ผู้เรียน] ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ เป็นศูนย์กลาง

สิ่งนี้ยังเกี่ยวข้องกับความรักที่มอบอย่างเต็มรูปแบบต่อสถานการณ์เบื้องต้นซึ่งเด็กชายหญิงหลายคนในโลกพบเจอกับตนเองในปัจจุบัน โดยแท้จริงแล้ว เราไม่อาจปิดบังความจริงว่าวาทกรรมเกี่ยวกับการมีบุคคล [ผู้เรียน] เป็นศูนย์กลางในทุกกระบวนการด้านการศึกษาอาจเป็นเพียงเรื่องนามธรรมเท่านั้น หากเราไม่เต็มใจเปิดตามองดูสภาพความจริงของความยากจน ความทุกข์ทรมาน การแสวงหาประโยชน์ การถูกปฏิเสธ โอกาสที่อาจเป็นไปได้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เด็กเป็นจำนวนมากในโลกกำลังเผชิญอยู่ และโดยเฉพาะถ้าเราไม่พร้อมจะลงมือทำอะไรกับสถานการณ์เหล่านี้ ดังที่พระสันตะปาปาฟรังซิสชอบตรัสว่า เราต้องลงมือปฏิบัติ ด้วยการเชื่อมต่อหัวของเรากับหัวใจ แล้วจึงเชื่อมต่อกับมืออยู่เสมอไป

3. เราเปลี่ยนแปลงโลกได้

หลักการพื้นฐานประการหนึ่งที่เราน่าจะนำกลับมาเป็นศูนย์กลางของวาระทางการศึกษา คือ หลักการที่โลกนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากปราศจากหลักการนี้ ความทะเยอทะยานของมนุษย์ โดยเฉพาะความทะเยอทะยานของพี่น้องชายหญิงที่อายุน้อยที่สุดของเรา จะถูกริดรอนความหวังและพลังที่จำเป็นเพื่อให้เขาเอาชนะตนเอง และต้องพึ่งพิงผู้อื่นมากขึ้น พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงระบุเกี่ยวกับประเด็นนี้ไว้อย่างชัดเจนในสมณสาส์น *ความรักในความจริง (Caritas in Veritate)* อันที่จริง “บางครั้งเรามอง *กระแสโลกาภิวัตน์* เป็นเรื่องของชะตากรรม ราวกับว่าพลวัตที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลลัพธ์ของพลังอำนาจนิรนามที่ไม่มีจิตใจ หรือเป็นแบบแผนซึ่งไม่ขึ้นอยู่กับเจตจำนงของมนุษย์” (*Caritas in Veritate*, ข้อ 42) ในความเป็นจริงแล้วไม่ได้เป็นเช่นนั้น และเราไม่ควรมองว่าเหตุการณ์ทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นรอบตัวเรา ไม่ว่าจะ เป็นเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่เพียงใดก็ตาม เป็นความจริงที่ไม่อาจโต้แย้งได้ซึ่งเกิดขึ้นจากกฎที่ตายตัว

นี่คือสาส์นที่พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงประสงค์จะถ่ายทอดไปยังเยาวชน เนื่องในโอกาสการเผยแพร่เอกสารเตรียมการประชุมสมัชชาพระสังฆราชว่าด้วยเยาวชน (Preparatory Document of the Synod on Youth) เมื่อวันที่ 13 มกราคม ค.ศ. 2017 ข้อความหนึ่งที่ประทับใจที่สุดในสาส์นฉบับนั้น คือ “ในพิธีเปิดวันเยาวชนสากลครั้งที่ผ่านมาที่เมืองคราคอฟ (Kraków) พ่อได้ถามลูก ๆ หลายครั้งว่า ‘เราสามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่?’ และลูก ๆ ตะโกนว่า ‘ได้!’ เสียงตะโกนนั่นออกมาจากวัยเยาว์และหัวใจที่

อ่อนเยาว์ของคุณ ซึ่งไม่ยอมฝืนทนต่อความยุติธรรม และไม่ยอมก้มหัวให้กับ ‘วัฒนธรรมทิ้งขว้าง’ และไม่ยอมอ่อนข้อให้กับโลกาภิวัตน์แห่งความเมินเฉย ขอให้ลูกจงฟังเสียงที่ร้องออกมาจากตัวตนภายในของคุณเถิด”

วันนี้ พระสันตะปาปาทรงส่งคำเชิญนี้ไปถึงทุกคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการเมือง การบริหารปกครอง ศาสนาและการศึกษา ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องฟังเสียงร้องที่ออกมาจากส่วนลึกของหัวใจของเยาวชนของเรา นี่คือการเรียกร้องหาสันติภาพ ความยุติธรรม ฆราวาสภาพ เป็นเสียงร้องหาความโกรธ ความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนผลอันชั่วร้ายทั้งหลายที่เกิดจากวัฒนธรรมทิ้งขว้างในปัจจุบัน

บรรดาเยาวชนมีพื้นที่ที่เปิดกว้างมากขึ้นสำหรับการชุมนุมรณรงค์มากมายที่พวกเขาจัดขึ้น และด้วยพลังของเสียงเรียกร้องจากบรรดาเยาวชนนี้เองที่ทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ทำงานด้านการศึกษา ต้องค้นหาพลังกำลังที่จะเสริมสร้างการปฏิวัติแห่งความอ่อนโยน (Revolution of tenderness) ซึ่งจะช่วยรักษาสังคมโลกที่มีบาดแผลมากมายไว้ได้

ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องกระตุ้นอย่างสุดกำลังให้พวกเขากล้าเสี่ยงในทางที่ถูกต้อง และปลุกให้พวกเขาารู้สึกกระวนกระวายใจกับความเป็นจริง การกล้าที่จะกระวนกระวายใจหมายถึงการเสี่ยงที่จะออกจากตัวของเราเอง ซึ่งส่งผลให้เรา “ต้องยอมเสี่ยงตามถ้อยคำในสมณสาส์นฯ Evangelii Gaudium ที่จะเผชิญหน้ากับผู้อื่น เผชิญหน้ากับการปรากฏอยู่ทางกายภาพของเขาซึ่งเป็นสิ่งท้าทายเรา เผชิญหน้ากับความเจ็บปวดและคำวิงวอนของเขา กับความปิติยินดีของเขาซึ่งส่งผลต่อเราเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับเขาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง” (ข้อ 88) ด้วยวิธีนี้เท่านั้นที่ความหมกมุ่นหลงใหล (Passion) จะกลับมามีพลังอีกครั้งหนึ่ง และกลายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำรงอยู่ของเรา สอนเราให้ดำเนินชีวิตอย่างมีสติและรับผิดชอบ ด้วยการใช้อิสรภาพของเราอย่างเหมาะสมนี้เองที่จะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทั้งในทางส่วนตัวและของชุมชน นั่นคือ “เราต้องไม่คิดว่าความพยายามเหล่านี้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงโลกได้ การกระทำเหล่านี้ซึ่งกระจายอยู่ในสังคม เป็นความดีที่จะส่งผลมากกว่าเราคาดคิดได้ เพราะก่อให้เกิดความดีที่จะกระจายเพิ่มมากขึ้นเสมอในโลกนี้ บางครั้งในลักษณะที่มองไม่เห็น” (Laudato Si, ข้อ 212)

พันธกิจ

1. การศึกษาและสังคม

ในสาส์นของพระสันตะปาปาฟรังซิสในโอกาสการริเริ่มกระบวนการทำพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษา พระองค์ทรงเน้นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการก่อตั้ง “หมู่บ้านการศึกษา” เพื่อร่วมกันสร้างเครือข่ายของมนุษย์โดยมีความสัมพันธ์แบบเปิด (Open relationships) พระองค์ทรงเสริมด้วยว่าโครงการนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้หากปราศจากการกระตุ้นจากทุกคนให้เกิดความกล้าหาญในสามด้าน คือ ประการแรก ความกล้าที่จะยกให้บุคคล [ผู้เรียน] เป็นศูนย์กลาง ประการที่สอง ความกล้าที่จะทุ่มเทด้วยพลังทั้งหมดพร้อมด้วยความคิดสร้างสรรค์และความรับผิดชอบ ประการที่สาม ความกล้าที่จะหล่อหลอมอบรมบุคคลที่พร้อมจะอุทิศตนรับใช้ชุมชนของพวกเขา

พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับความกล้าที่จะยกให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า “เพื่อทำเช่นนี้ เราต้องตกลงกันที่จะส่งเสริมกระบวนการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โดยไม่ละเลยความจริงที่ทั้งโลกล้วนเชื่อมโยงถึงกันหมด และเราจำเป็นต้องหาวิธีอื่น ๆ โดยมีพื้นฐานจากแนวคิดทางมานุษยวิทยาที่เหมาะสม เพื่อคาดการณ์ถึงอนาคตของเศรษฐกิจ การเมือง ความเจริญเติบโตและ

ความก้าวหน้า ในการพัฒนาระบบนิเวศแบบบูรณาการนั้น เราต้องมีพื้นที่ส่วนกลางที่ให้ความสำคัญแก่คุณค่าที่เหมาะสมสำหรับสิ่งสร้างแต่ละชนิดที่มีความสัมพันธ์กับมนุษย์และสภาพความเป็นจริงที่ห้อมล้อมสิ่งสร้างนั้นอยู่ รวมถึงวิถีชีวิตที่ปฏิเสธวัฒนธรรมทิ้งขว้าง” (สาส์นเนื่องในโอกาสการริเริ่มกระบวนการทำพันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษา)

ณ จุดนี้ เราคงจะตระหนักดีแล้วถึงความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งระหว่างสมณสาส์นฯ Laudato Si และการริเริ่มกระบวนการทำพันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษา ดังนั้น สิ่งที่เหลืออยู่มีแต่เพียงให้เรายอมรับอย่างกล้าหาญว่าเราสามารถจัดการกับวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อมและวิกฤติเชิงความสัมพันธ์ที่กำลังเผชิญอยู่นี้ ด้วยการทุ่มเทให้การจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่ในอนาคตจะถูกเรียกให้ร่วมกันปกป้องรักษาบ้านที่เราอาศัยอยู่ร่วมกัน

โดยมีจุดมุ่งหมายในการสร้าง “ความเป็นพลเมืองนิเวศวิทยา” (Ecological Citizenship) (Laudato Si, ข้อ 211) เราสามารถใช้การศึกษาเป็นเครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพในการสร้างสังคมที่อบอุ่นมากขึ้น โดยมุ่งเน้นที่การเอาใจใส่ดูแลผู้อื่นและสิ่งสร้างอื่น โดยคำนึงถึงอนาคตในระยะยาว กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การเข้ามีส่วนร่วมผูกพันในการจัดการศึกษาของเราไม่ได้มุ่งเป้าหมายเพียงแค่ว่าผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง เด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่ยังเป็นการใช้สังคมโดยรวม ซึ่งจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นใหม่ด้วยการศึกษา

นอกจากนี้ การมุ่งเน้นด้านการศึกษาของเราสามารถเป็นพื้นที่สำคัญสำหรับการพบปะกันเพื่อฟื้นฟูสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ขึ้นใหม่ระหว่างสถาบันต่าง ๆ กับความเป็นจริงทางสังคม ทั้งนี้ การจัดการศึกษาให้กับเด็กคนหนึ่งจำเป็นต้องมีการเสวนาระหว่างครอบครัว โรงเรียน องค์กรศาสนา สมาคมและประชาสังคมเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายร่วมกัน ดังนั้น ด้วยการเริ่มต้นจากความเร่งด่วนในการหล่อหลอมอบรมบุคคล เราจึงมีโอกาที่จะตอบโต้ต่อ “สายสัมพันธ์ความเชื่อมโยงและความเป็นหนึ่งเดียวทางสังคมที่สลายตัวไปอย่างเงียบ ๆ” (Laudato Si, ข้อ 46) เราอาจกล่าวได้ว่า บัดนี้การศึกษาถือเป็นหนทางแห่งการหล่อหลอมอบรมสำหรับชนรุ่นใหม่ และขณะเดียวกันก็เป็นโอกาสให้เราได้ทบทวนและฟื้นฟูสร้างสังคมขึ้นใหม่ โดยพยายามถ่ายทอดสิ่งที่ดีที่สุดของสังคมให้แก่ผู้ที่อ่อนเยาว์ที่สุด ด้วยการไตร่ตรองแยกแยะพฤติกรรมของตนเอง และหากเป็นไปได้ปรับปรุงให้ดีขึ้นได้

2. วันพรุ่งนี้เรียกร้องให้เราทำสิ่งที่ดีที่สุดวันนี้

ตามที่พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ตรัสไว้ ก้าวที่กล้าหาญก้าวที่สองไปสู่พันธสัญญาระดับโลกเรื่องศึกษามีองค์ประกอบสำคัญอยู่ที่ความเข้มแข็งของชุมชน (ทั้งทางศาสนจักร สังคม สมาคม การเมือง) ในการทุ่มเทพลังที่มีอยู่ทั้งหมดอย่างสุดความสามารถให้การการศึกษา นี่เป็นการเลือกอย่างกล้าหาญอย่างแน่นอน เพราะในทุก ๆ ทางเลือก เรากำลังสนับสนุนแนวคิดด้านหนึ่ง ซึ่งในขณะเดียวกันก็จะส่งผลเสียหายกับด้านอื่น ๆ คำถามคือในปัจจุบันนี้จะมีสถาบันสักกี่แห่งที่ทุ่มเทสุดความสามารถเพื่อรับใช้เยาวชน ?

หากเราพิจารณาถึง บริษัทส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้ เราจะเห็นได้ชัดเจนว่าบริษัทเหล่านี้จะทุ่มเทพลังสร้างสรรค์และทำงานในเชิงรุกส่วนใหญ่ไปกับการผลิตและการตลาด บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้วยคะแนนดีที่สุดและคนที่เฉลียวฉลาดที่สุดมักได้ทำงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่มุ่งแสวงหากำไร แทนที่จะทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ในขณะเดียวกัน กระแสบริโภคนิยมที่แพร่หลายอยู่นี้ย่อมไม่ต้องการให้มี (หรือถึงมีก็เป็นจำนวนน้อยมาก) บุคคลที่ได้รับการหล่อหลอมอบรมให้ถึงพร้อมด้วยวิจรรย์ญาณและมีพลังขับเคลื่อน

เชิงสัมพันธ์ (Relational drive) อันที่จริง แนวคิดแบบบริโภคนิยมนี้ได้รับแรงสนับสนุนจากความคิดปัจเจกนิยม (Individualism) และการไร้ความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง เพราะเมื่อเราอยู่นอกชุมชน เราจะตกอยู่ในสภาพเปราะบางที่สุด ไม่สามารถคิดวินิจฉัยด้วยสมองที่ปลอดโปร่งจนได้เพียงแต่ตอบสนองตามแรงกระตุ้นของโฆษณาชวนเชื่อโดยง่าย

เราจำเป็นต้องกล้าหาญที่จะกลับทิศเปลี่ยนเส้นทางการพัฒนาอย่างแท้จริงและสุดขั้ว เมื่อคำนึงถึงสถานการณ์ที่เราได้อธิบายไปแล้ว เราจำเป็นต้องลงทุนด้านการศึกษาอย่างเร่งด่วน เพราะด้วยการศึกษาเท่านั้นที่เราพอจะหวังอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่าจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นโดยการวางแผนระยะยาว สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตขึ้นอยู่กับสิ่งที่ดีที่สุดที่เรามีในวันนี้ ใครก็ตามที่จะอยู่ที่นั่นในอนาคตก็มีสิทธิได้รับสิ่งที่ดีที่สุดจากผู้ที่อยู่ที่นี่ในวันนี้

3. การจัดการศึกษาเพื่อรับใช้ การจัดการศึกษาคือการรับใช้

สุดท้าย พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเรียกร้องให้เราที่มีความกล้าหาญประการที่สามคือ การหล่อหลอมอบรมแต่ละบุคคลให้เต็มใจอุทิศตนเพื่อรับใช้ชุมชน หากจะกล่าวตามตรงแล้ว พระดำรัสของพระสันตะปาปาในประเด็นนี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนถึงปัจจัยสำคัญของทุกกิจกรรมทางการศึกษา กล่าวคือ การดำเนินงานด้านการศึกษาของนักการศึกษาไม่อาจประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่ได้เลย เว้นแต่พวกเขาจะทุ่มเทอุทิศตนเพื่อหล่อหลอมอบรมและขัดเกลาบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล เพื่อให้พวกเขาเปิดใจอย่างเต็มที่และแท้จริงเพื่อรับใช้ผู้อื่น ทุกคน และชุมชนมนุษย์ทั้งมวล โดยเริ่มต้นจากบุคคลที่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่เหนื่อยยากและท้าทายที่สุด

การรับใช้อย่างแท้จริงของการศึกษาคือการศึกษารับใช้

นอกจากนี้ การวิจัยด้านการศึกษายังช่วยให้เราตระหนักมากขึ้นว่า มิติสำคัญของการรับใช้ผู้อื่นและชุมชนเป็นเครื่องมือ และเป็นเป้าหมายของการศึกษานั้นเอง ขอให้เราลองคิดถึงตัวอย่างอันยอดเยี่ยมของพัฒนาการของการเรียนรู้จากการบริการสังคม (Service-Learning) การวิจัยประเภทนี้แสดงให้เห็นว่าการรับใช้ไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมฝึกรบอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง (ความสำคัญของงานจิตอาสาต่อการฝึกรบเยาวชนนั้นเป็นที่ยอมรับกันดีอยู่แล้ว) แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือการที่กิจกรรมนี้สามารถกลายเป็นวิธีการพื้นฐานในการถ่ายทอดและแสวงหาความรู้และทักษะทั้งปวง เราอาจกล่าวได้ว่ากระบวนการนี้เป็นการพัฒนาจากการศึกษาเพื่อรับใช้ (To service) ไปเป็นการศึกษาซึ่งเป็นการรับใช้ (As service) โดยพี่น้องของเราเป็นทั้งวิถีทางและเป้าหมายของการศึกษา

ในท้ายที่สุด เราขอกล่าวอุทิศสั้น ๆ ถึง ฮันนาห์ อาเรนต์ (Hannah Arendt) ผู้ซึ่งสามารถระบุได้อย่างมีประสิทธิภาพและด้วยการสังเคราะห์ถึงสิ่งที่กำลังตกอยู่ในอันตรายจากทุกแง่มุมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อไปนี้เป็นคำพูดของเธอที่ให้ความกระจ่างแก่เรา “การศึกษาเป็นจุดที่เราตัดสินใจว่าเรารักโลกมากพอหรือไม่ที่จะยอมรับผิดชอบต่อโลก และในทำนองเดียวกัน ช่วยรักษาโลกไว้ให้รอดพ้นจากหายนะซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หากปราศจากการฟื้นฟูใหม่ หากปราศจากการเข้ามามีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่และรุ่นเยาว์ การศึกษายังเป็นที่ที่เราตัดสินใจว่าเรารักลูกหลานของเรามากพอที่จะไม่ขับไล่พวกเขาออกจากโลกของเรา และปล่อยพวกเขาไว้ตามยถากรรม หรือปิดโอกาสในชีวิตของพวกเขาทิ้งไป โอกาสที่จะสร้างสิ่งใหม่ สิ่งที่

เราไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ แต่เตรียมเขาล่วงหน้าสำหรับงานฟื้นฟูโลกที่เราอาศัยอยู่ร่วมกันนี้ขึ้นใหม่”
(Between Past and Future, The Viking Press, New York 1961, 196)

หัวข้อที่เสนอเพื่อไตร่ตรองเพิ่มเติม

- “รหัสธรรม” (Mystique) แห่งการดำเนินชีวิตร่วมกัน
- หมู่บ้านการศึกษา
- ภาครภาพและสันติภาพ
- การบูชาตนเอง
- แหล่งข้อมูลด้านบวกในอินเทอร์เน็ต
- การศึกษาสู่ความเจียม
- วัฒนธรรมทิ้งขว้าง
- ความคิดเกี่ยวกับความเป็นหนึ่งเดียว
- ความกระวนกระวายในการแสวงหา
- การอภิวัฒน์แห่งความสุภาพอ่อนโยน
- ความเป็นพลเมืองนิเวศวิทยา

ภาคผนวก ค
คำแปล
(ไม่เป็นทางการ)

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก
(สำหรับสถาบันการศึกษา)

อัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก
เพื่อวัฒนธรรมแห่งการเสวนา

คำแนะนำ
นครรัฐวาติกัน 2022

บทนำ

1. ในการประชุมใหญ่ระดับโลกเกี่ยวกับ *การจัดการศึกษาสำหรับปัจจุบันและอนาคต – การเริ่มใหม่ของความหลงใหลทุ่มเท (Educating for today and tomorrow - A renewing Passion)* ซึ่งจัดขึ้นในปี 2015 ณ ปราสาทซานโดโลโฟ โดยสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก และมีตัวแทนจากโรงเรียนคาทอลิกจากทุกคณะนักบวชและในทุกระดับการศึกษาเข้าร่วมในการประชุมใหญ่นี้ ซึ่งหัวข้อที่ถกเถียงกันในการอภิปรายทั่วไปบ่อยที่สุดและเป็นที่น่าสนใจมากที่สุดได้แก่ ความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาของพระศาสนจักรทั่วโลกจะต้องตระหนักและแสดงให้เห็นอย่างต่อเนื่องเสมอมา ถึง *อัตลักษณ์คาทอลิก (Catholic Identity)* • ความกังวลเดียวกันนี้ยังได้รับการกล่าวถึงในสมัชชาใหญ่ของสมณกระทรวงฯ ครั้งล่าสุด และในการพบปะกันของบรรดาพระสังฆราชในการชุมนุมใหญ่รอบห้าปี (*ad limina visits*) หลายๆ ครั้ง • ในขณะเดียวกัน สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกต้องเผชิญกับความขัดแย้งและข้ออุทธรณ์อันเป็นผลมาจากความแตกต่างในการตีความแนวคิดดั้งเดิมของ *อัตลักษณ์คาทอลิก* โดยสถาบันการศึกษาต่างๆ เมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกิดกระบวนการโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับพัฒนาการของการเสวนาระหว่างศาสนาและวัฒนธรรม •

2. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตงานของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกนั้น นับเป็นสิ่งเหมาะสมที่จะนำเสนอการไตร่ตรองอย่างลึกซึ้งและทันยุคทันสมัย และให้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับคุณค่าของ *อัตลักษณ์คาทอลิก* ของสถาบันการศึกษาในพระศาสนจักร เพื่อจะให้เกิดหลักเกณฑ์ขึ้นชุดหนึ่งเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายแห่งยุคสมัยของเรา โดยต่อเนื่องกับหลักเกณฑ์ที่ได้ใช้กันอยู่ตลอดมา • นอกจากนี้ ตามที่พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ตรัสไว้ว่า “เราไม่สามารถสร้างวัฒนธรรมแห่งการเสวนาขึ้นมาได้ หากเราไม่มีอัตลักษณ์ของเรา” [1] •

3. คำแนะนำ ซึ่งเป็นผลมาจากการไตร่ตรองและการปรึกษาหารือกันในระดับสถาบันที่หลากหลาย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนที่สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกมอบให้กับผู้ทำงานทุกคนในแวดวงการศึกษาในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับสภาพระสังฆราช (Episcopal Conferences) สมัชชา (ซินอด) ของพระสังฆราช (Synod of Bishops) หรือสภาฐานันดร (Council of Hierarchs) จนถึงระดับผู้ใหญ่ผู้มีอำนาจ

ในพระศาสนจักร (Ordinaries) เจ้าคณะแขวงของสถาบันชีวิตที่ถวายแล้วหรือคณะชีวิตแพร์ธรรม (Superiors of Institutes of Consecrated Life and Societies of Apostolic Life) รวมถึงขบวนการ (Movements) สมาคมของฆราวาส หน่วยงานอื่นๆ และปัจเจกบุคคลที่ทำงานอภิบาลเกี่ยวกับการศึกษา •

4. ในฐานะที่เป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปที่กำหนดขึ้นเพื่อสนับสนุนพระศาสนจักรโดยรวมในการปกป้องเอกภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของพระศาสนจักร หลักเกณฑ์เหล่านี้ต้องได้รับการประยุกต์เพื่อให้เข้ากับบริบทที่แตกต่างกันของพระศาสนจักรส่วนท้องถิ่นที่กระจัดกระจายกันอยู่ทั่วโลกตามหลักการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและกระบวนการของสมาชิกซินอด ตามอำนาจหน้าที่ของสถาบันที่แตกต่างกัน •

5. สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกหวังว่าการสนับสนุนนี้จะได้รับการยอมรับในแง่ของโอกาสที่จะไต่ตรองและทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นกับหัวข้ออันสำคัญนี้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับแก่นสาระสำคัญอย่างยิ่งและวัตถุประสงค์ของการดำรงอยู่ (*Raison d'être*) ในประวัติศาสตร์ของพระศาสนจักรในงานด้านการศึกษาและการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยถือปฏิบัติอย่างซื่อสัตย์ต่อพันธกิจประกาศพระวรสารโดยการสั่งสอนนานาชาติ (เทียบ มธ 28:19-20) •

6. ส่วนแรกของคำแนะนำนี้จะวางกรอบสำหรับการอภิปรายเกี่ยวกับการเข้ามีส่วนร่วมของพระศาสนจักรในแวดวงโรงเรียนในบริบททั่วไปของพันธกิจแพร์ธรรมของพระศาสนจักร ในฐานะของมารดาและครู พระศาสนจักรมีพัฒนาการเชิงประวัติศาสตร์โดยมีจุดมุ่งเน้นที่แตกต่างกัน ซึ่งเพิ่มพูนคุณค่าของงานของพระศาสนจักรในเวลาและสถานที่มาจนถึงทุกวันนี้ • บทที่สองกล่าวถึงผู้มีบทบาทหลากหลายที่ทำงานในแวดวงโรงเรียนโดยมีบทบาทต่างๆ ซึ่งได้รับมอบหมายและถูกจัดตั้งขึ้นเป็นองค์กรตามบรรทัดฐานทางกฎหมายพระศาสนจักร และเต็มเปี่ยมไปด้วยพระพรพิเศษนานาประการของพระเจ้า แต่ก็ยังคงสอดคล้องกับลักษณะเชิงลำดับชั้นของพระศาสนจักร • บทสุดท้ายมุ่งเน้นไปที่ประเด็นสำคัญบางประการซึ่งอาจเกิดขึ้นในการรวบรวมทุกแง่มุมของการศึกษาในโรงเรียนเข้าเป็นชีวิตในพระศาสนจักรอย่างเป็นรูปธรรมตามที่สมณกระทรวงฯ ได้มีประสบการณ์ในการจัดการกับปัญหาเหล่านี้ที่พระศาสนจักรส่วนท้องถิ่นต่างๆ ให้ความสนใจ •

7. ดังที่เราคงจะเห็นกันแล้วว่าเอกสารนี้ไม่ใช่บทความที่ให้ภาพโดยรวม และยิ่งไปกว่านั้น นี่ไม่ใช่บทความที่ครอบคลุมในทุกด้านเกี่ยวกับหัวข้อ*อัตลักษณ์คาทอลิก* แต่มีจุดมุ่งหมายให้เอกสารนี้เป็นเครื่องมือที่สั้นกระชับและนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติ ซึ่งอาจช่วยให้ความกระจ่างกับปัญหาในปัจจุบันบางประการ และสำคัญกว่าสิ่งอื่นใดหมด เพื่อป้องกันความขัดแย้งและความแตกแยกในพื้นที่สำคัญของการศึกษา • อันที่จริง พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตั้งข้อสังเกตในการเริ่มต้นใหม่กับ “*พันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษา*” (*Global Compact on Education*) ว่า “การให้การศึกษาคือการยอมรับความเสี่ยงและยืนหยัดในทุกวันนี้กับความหวังซึ่งจะช่วยละลายความยึดมั่นว่าเหตุการณ์ย่อมถูกกำหนดโดยสมบูรณจากสาเหตุที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้น (Determinism) และการยอมจำนนต่อโชคชะตาของตน (Fatalism) ในแง่ที่ความเห็นแก่ตัวของผู้ที่แข็งแรงกว่า และการโอนอ่อนผ่อนตามของผู้ที่อ่อนแอกว่า และคตินิยม (Ideology) ของผู้เชื่อในโลกแห่งอุดมคติ (Utopians) จะจงใจให้เราเชื่อว่ามีหนทางก้าวไปข้างหน้าแต่หนทางเดียว” [2] • ในโลกที่แตกเป็นเศษเสี้ยวและเต็มไปด้วยความขัดแย้ง การลงมือปฏิบัติด้วยความเข้มแข็งและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของพระศาสนจักรในงานการศึกษาเท่านั้นที่จะช่วยสนับสนุนพันธกิจของการประกาศข่าวดีที่พระเยซูทรงมอบหมายให้กับพระศาสนจักรและสรรค์สร้างโลกใหม่ที่มนุษย์รู้สึกถึงความเป็นพี่น้องกัน

“ด้วยการตระหนักรู้ในความเป็นเด็กที่ว่าเราไม่ใช่เด็กกำพร้า และเพราะเหตุนี้เท่านั้นที่เราจะสามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสะดวกสันติ” [3] •

บทที่ 1

โรงเรียนคาทอลิกในพันธกิจของพระศาสนจักร

พระศาสนจักร - มารดาและครู

8. ในท่ามกลางเรื่องอื่น ๆ บรรดาบิดาจารย์แห่งสภาสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ยังได้วาดภาพของพระศาสนจักรผู้เป็นมารดาเพื่อเป็นรูปเคารพ (Icon) ที่แสดงออกถึงธรรมชาติและพันธกิจของพระศาสนจักร • พระศาสนจักรเป็นมารดาผู้ให้กำเนิดแก่สัตบุรุษ เพราะพระศาสนจักรเป็นเจ้าสาวของพระคริสต์ • เอกสารเกือบทั้งหมดของสภาสังคายนาฯ ได้ตั้งเอาความเป็นมารดาของพระศาสนจักรออกมาเพื่อเผยแสดงถึงรหัสธรรมและภารกิจแห่งการอภิบาลของพระศาสนจักร และหยิบยื่นความรักผ่านทางคริสตศาสนสัมพันธ์กับ “ลูกที่พลัดพรากจากพระศาสนจักร” และศาสนสัมพันธ์กับผู้ถือเชื่อในศาสนาอื่น รวมถึงเอื้อมือออกไปยังผู้มีน้ำใจดีทุกคน • พระสันตะปาปาจอห์นที่ 23 ทรงเปิดสภาสังคายนาฯ โดยแสดงออกถึงความปิติยินดีเปี่ยมล้นของการเป็นมารดาสากล (*Gaudet Mater Ecclesia*) •

9. รูปเคารพของพระศาสนจักรผู้เป็นมารดาศักดิ์สิทธิ์ไม่เพียงแต่แสดงถึงความอ่อนหวานและความเมตตา แต่ยังคงไว้ซึ่งอำนาจเพื่อที่จะเป็นผู้นำทางและครู • พระสันตะปาปาเองทรงเชื่อมโยงคุณสมบัติของการเป็นมารดากับคุณสมบัติของครู เพราะ “พระศาสนจักรซึ่งเป็นหลักและรากฐานของความจริง (เทียบ 1 ทธ 3,15) ได้รับมอบหมายภารกิจสองประการจากองค์พระผู้ก่อตั้งพระศาสนจักรได้แก่ การมอบชีวิตให้แก่ลูกๆ และสั่งสอนและชี้นำทางพวกเขาด้วยความหวังใญ่ดุจมารดา ทั้งที่เป็นรายบุคคลและประชาชาติ • พวกเขามีศักดิ์ศรีอันยิ่งใหญ่ ซึ่งพระศาสนจักรต้องปกป้องด้วยความกระตือรือร้นและเทิดทูนไว้ด้วยความเคารพสูงสุด” [4] •

10. ด้วยเหตุนี้เอง พระศาสนจักรจึงยืนยันว่า “การบรรลุถึงภารกิจที่พระศาสนจักรได้รับจากองค์พระผู้ก่อตั้งให้ประกาศหัสธรรมแห่งการไถ่กู้ให้รอดพ้นแก่มนุษย์ทั้งปวงและฟื้นฟูทุกสิ่งในพระคริสตเจ้า พระศาสนจักรผู้เป็นมารดาศักดิ์สิทธิ์ต้องเอาใจใส่ต่อชีวิตมนุษย์ทั้งครบ แม้แต่ส่วนที่เป็นฝ่ายโลกตราบเท่าที่สิ่งนั้นดำเนินไปในทิศทางเดียวกับกระแสเรียกของเขา • ดังนั้น พระศาสนจักรจึงมีบทบาทสำคัญต่อความก้าวหน้าและพัฒนาการของการศึกษา • ดังนั้น สภาซินอดศักดิ์สิทธิ์จึงได้ประกาศหลักการพื้นฐานบางประการเกี่ยวกับการศึกษาแบบคริสต์ โดยเฉพาะการศึกษาในโรงเรียน [5] • หลักการนี้ให้ความสำคัญกระจำว่าภารกิจด้านการศึกษาที่พระศาสนจักรดำเนินการโดยผ่านทางโรงเรียนต่างๆ นั้น ไม่สามารถลดทอนลงเป็นเพียงงานสังคมสงเคราะห์ที่มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของสังคมเท่านั้น แต่เป็นอัตลักษณ์และพันธกิจที่สำคัญของพระศาสนจักร •

“หลักการพื้นฐาน” ของการศึกษาแบบคริสต์ในโรงเรียน

11. ในคำประกาศว่าด้วย การศึกษาแบบคริสต์ (*Gravissimum educationis*) สภาสังคายนาฯ ได้เสนอชุดของ “หลักการพื้นฐาน” เกี่ยวกับการศึกษาแบบคริสต์ โดยเฉพาะในโรงเรียน • ในลำดับแรก การศึกษาในแง่ของการหล่อหลอมอบรมมนุษย์เป็นสิทธิพื้นฐานที่เป็นสากล (Universal rights) “มนุษย์ทุกคน ทุกเชื้อ

ชาติ สถานะ และวัย ต่างก็มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ จึงย่อมมีสิทธิที่มีอาจจะแบ่งแยกก็ดกกันได้ ในอันที่จะได้รับการศึกษาที่ตรงกับเป้าหมายสูงสุดของตน อีกทั้ง ตรงกับความสามารถ เพศ ตลอดจนวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีในประเทศของตน โดยที่การให้การศึกษา นั้นจะต้องกลมกลืนกับความสัมพันธ์ฉันพี่น้องกับคนอื่น ๆ เพื่อที่จะส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างแท้จริงและก่อให้เกิดสันติสุขในโลก • เนื่องจากการศึกษาที่แท้จริงมีเป้าหมายในการหล่อหลอมมนุษย์ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุดของเขาและเพื่อประโยชน์สุขแห่งสังคม โดยในฐานะที่เป็นมนุษย์ เขาเป็นหนึ่งในสมาชิกของสังคม และในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่ เขาจะต้องรับภาระผูกพันทางสังคมร่วมกับคนอื่น ๆ [6] •

12. เนื่องจากการศึกษาเป็นสิทธิสำหรับทุกคน สภาสังคายนาฯ จึงเรียกร้องให้เป็นความรับผิดชอบของทุกคน • ความรับผิดชอบของพ่อแม่และสิทธิพิเศษของพวกเขาในการเลือกด้านการศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นลำดับแรก • พ่อแม่ต้องสามารถเลือกโรงเรียนให้แก่ลูกได้โดยอิสระและตามมโนธรรมของตนเอง ดังนั้นหน่วยงานที่มีอำนาจจึงมีหน้าที่ในการดำเนินการให้พ่อแม่ได้มีทางเลือกต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด • รัฐ (State) มีหน้าที่รับผิดชอบในการสนับสนุนสิทธิของครอบครัวในการเลือกโรงเรียนและแผนการศึกษาให้กับลูกๆ ของพวกเขา •

13. พระศาสนจักรมีหน้าที่ของตนเองในการให้การศึกษา “โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะพระศาสนจักรต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการประกาศถึงหนทางแห่งความรอดพ้นแก่มวลมนุษย์ การถ่ายทอดถึงชีวิตของพระคริสต์แก่เหล่าสัตบุรุษที่มีความเชื่อ และการช่วยเหลือด้วยความห่วงใยอันไม่มีสิ้นสุดเพื่อให้มนุษย์สามารถบรรลุถึงความครบครันในชีวิตของเขา • พระศาสนจักรมีพันธะประดุจดังมารดาที่คอยอบรมสั่งสอนบุตรของตน เพื่อให้ทั้งชีวิตของเขาเต็มเปี่ยมไปด้วยจิตตารมณ์พระคริสต์ [7] • ในแง่นี้ การศึกษาที่ดำเนินการโดยพระศาสนจักรคือการประกาศข่าวดีและการเอาใจใส่ดูแลการเจริญเติบโตของเหล่าผู้ที่กำลังก้าวไปสู่ความครบครันแห่งชีวิตของพระคริสต์ • อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะด้านการศึกษาของพระศาสนจักรไม่เพียงแต่มอบให้กับบรรดาบุตรแห่งพระศาสนจักร แต่ยังสามารถเสนอต่อ “มนุษย์ทุกคน [เพื่อส่งเสริม] ให้บรรลุถึงความเป็นมนุษย์สมบูรณ์ครบครัน สร้างความดีงามให้แก่สังคมโลก และสรรค์สร้างให้โลกนี้มีมนุษยธรรมเพิ่มมากขึ้น [8] • การประกาศข่าวดีและบูรณภาพของการพัฒนามนุษย์สอดประสานเข้าด้วยกันในงานด้านการศึกษาของพระศาสนจักร • อันที่จริงแล้ว งานด้านการศึกษาของพระศาสนจักรมิได้มุ่งเพียงแต่ให้มนุษย์เจริญวุฒิภาวะอย่างเหมาะสม แต่ที่สำคัญกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมดคือมุ่งทำให้ผู้ที่ได้รับศีลล้างบาปแล้วค่อยๆ ได้รับการชี้แนะความรู้เกี่ยวกับบรรพธรรมแห่งการไถ่กู้ให้รอดพ้น และตระหนักมากยิ่งขึ้นถึงพระพรแห่งความเชื่อที่พวกเขาได้รับ [9] •

14. ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งได้แก่การหล่อหลอมอบรมครูเบื้องต้นและถาวร (Initial and permanent formation of teachers) [10] • “โรงเรียนคาทอลิกต้องพึงพาพวกเขาเกือบจะสิ้นเชิงเพื่อให้เป้าหมายและแผนการทางการศึกษาต่างๆ สำเร็จลุล่วงไป • ดังนั้น ครูจึงควรจะได้รับการศึกษาที่มีคุณวุฒิทั้งในความรู้ทางโลกและทางศาสนา รวมถึงทักษะทางการสอนที่ก้าวทันการค้นพบต่างๆ ในโลกสมัยใหม่ • ด้วยความสนิทสัมพันธ์ใกล้ชิดกันด้วยความรักในระหว่างบรรดาครูด้วยกัน ความผูกพันกับนักเรียน และความเต็มเปี่ยมไปด้วยจิตตารมณ์การเผยแผ่ธรรม ขอให้บรรดาครูทั้งหลายเป็นประจักษ์พยานถึงพระคริสต์ พระอาจารย์หนึ่งเดียวของเรา ทั้งด้วยการดำรงชีวิตและด้วยการสั่งสอนของพวกเขา • งานของพวกเขาสมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นงานเผยแผ่ธรรมอย่างแท้จริง [...] และนับเป็นการรับใช้ที่แท้จริงต่อสังคม [11] •

15. ความสำเร็จของพัฒนาการด้านการศึกษาโดยพื้นฐานแล้วขึ้นอยู่กับหลักการ*ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน*ระหว่างพ่อแม่กับครู จนทำให้เป็นบรรทัดฐานสำหรับการประพฤติปฏิบัติส่วนตัวของนักเรียน ด้วยความหวังอันแรงกล้าว่า “แม้จะสำเร็จการศึกษาไปแล้ว [ครู] ก็ยังคงช่วยเหลือพวกเขาด้วยคำแนะนำ มิตรภาพ และการจัดให้มีกลุ่มพิเศษที่เต็มเปี่ยมด้วยจิตตารมณ์พระศาสนจักรอย่างแท้จริง” [12] • ด้วยสมมุติฐานเหล่านี้ เราจำเป็นต้องทำงานร่วมกันอย่างดี ทั้งในระดับสังคม ชาติ และระดับนานาชาติ เพื่อให้สามารถส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนที่ไม่ใช่คาทอลิก ซึ่งจะก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่ชุมชนมนุษย์ทั้งหมด [13] •

16. หากพิจารณาในเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิกแล้ว คำประกาศของสภาสังคายนาฯ เป็นเครื่องหมายของจุดเปลี่ยนที่สำคัญ เพราะโดยสอดคล้องกับคริสต์ศาสนศาสตร์ (Ecclesiology) ในพระธรรมนูญแห่งสังคายนารื่องพระศาสนจักรหรือ *แสงของประชาชาติ (Lumen Gentium)* [14] ไม่ได้พิจารณาโรงเรียนในฐานะของสถาบันมากเท่าใดนัก แต่เป็นในฐานะของ *ชุมชน* • คุณลักษณะพื้นฐานของโรงเรียนคาทอลิกนอกเหนือจากดำเนินการตาม “เป้าหมายด้านวัฒนธรรมและการหล่อหลอมอบรมเยาวชน” ยังประกอบด้วย การสร้าง “บรรยากาศพิเศษในชุมชนโรงเรียนที่มีชีวิตชีวาด้วยจิตตารมณ์แห่งอิสรภาพและความรัก” • เพื่อบรรลุจุดหมายนี้ โรงเรียนคาทอลิกจึงมุ่ง “ช่วยเยาวชนให้เติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ใหม่ตามที่เราได้รับการชุบสร้างโดยอัครทูตในเวลาที่พวกเขา กำลังพัฒนาบุคลิกภาพของตน” อีกทั้ง “จัดระเบียบวัฒนธรรมทั้งหมดให้สอดคล้องกับข่าวดีแห่งการไถ่กู้ เพื่อให้ความรู้ที่นักเรียนค่อยๆ สร้างสมเกี่ยวกับโลก ชีวิต และมนุษย์ จะได้รับความกระจ่างด้วยแสงแห่งความเชื่อ” [15] • ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกจึงได้เตรียมนักเรียนให้ใช้อิสราภาพด้วยความรับผิดชอบ และพัฒนาทัศนคติของการเปิดใจรับสิ่งใหม่และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน •

การพัฒนาเพิ่มเติม

17. คำประกาศ *การศึกษาแบบคริสต์* ของสภาสังคายนาฯ มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอเพียง “หลักการพื้นฐานบางประการของการศึกษาแบบคริสต์โดยเฉพาะในโรงเรียน” หลังจากนั้นจึงมอบหมายหน้าที่ให้กับ “คณะกรรมการพิเศษหลังการประชุมสภาสังคายนาฯ” [16] ให้ปฏิบัติภารกิจในการพัฒนาหลักการนี้เพิ่มเติมต่อไป • นี่เป็นคำมั่นสัญญาประการหนึ่งที่สำนักงานด้านโรงเรียนของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกได้ทุ่มเทจัดทำเอกสารหลายฉบับเพื่อนำเสนอให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยด้านการศึกษามากยิ่งขึ้น [17] โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สภาวะถาวรของอัตลักษณ์คาทอลิกในโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ความรับผิดชอบต่อการเป็นประจักษ์พยานของครูที่เป็นฆราวาสและนักบวช และผู้บริหารโรงเรียน วิธีการเสวนากับสังคม พหุวัฒนธรรม และพหุศาสนา • นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญสำหรับโรงเรียนคาทอลิกคือ นักเรียน “ควรได้รับการสอนเรื่องเพศศึกษาในเชิงบวกและโดยรอบคอบ ขณะที่พัฒนาการของพวกเขากำลังดำเนินไปในแต่ละปี” [18] •

สภาวะเชิงพลวัตของอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก

18. โรงเรียนคาทอลิกดำเนินชีวิตในกระแสแห่งประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ • ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกจึงถูกเรียกร้องอย่างต่อเนื่องให้ติดตามการคลี่คลายของประวัติศาสตร์ เพื่อให้สามารถเสนอบริการด้านการศึกษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน • สถาบันการศึกษาคาทอลิกเป็นประจักษ์พยานแสดงให้เห็นจากการมีส่วนร่วมในการตอบสนองอย่างยอดเยี่ยมต่อความหลากหลายของสถานการณ์ด้านสังคม วัฒนธรรม และความพร้อมในการรับเอาเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ มาใช้ ขณะที่ยังคงถือยึดต่ออัตลักษณ์

ของตนเองเหมือนเดิม (*idem esse*) • เมื่อกล่าวถึง “อัตลักษณ์” เราหมายความถึงการอ้างอิงกับแนวความคิดแบบคริสต์เกี่ยวกับชีวิต [19] • คำประกาศ *การศึกษาแบบคริสต์* ของสภาสังคายนาฯ และเอกสารต่างๆ ที่ออกถัดมาโดยถอดแบบมาจากสภาวะเชิงพลวัตของสถาบันการศึกษาในเงื่อนไขของ “โรงเรียน” และ “คาทอลิก” •

19. *ในฐานะโรงเรียน* โดยพื้นฐานย่อมมีคุณลักษณะเดียวกันกับสถาบันโรงเรียนทั้งหลาย ซึ่งโดยทางกิจกรรมการสอนที่ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ จึงนำเสนอวัฒนธรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อหล่อหลอมอบรมปัจเจกบุคคลอย่างมีบูรณาภาพ [20] • อันที่จริงแล้ว ในแง่นี้โรงเรียน “ได้รับการออกแบบมาไม่เพียงเพื่อพัฒนานักเรียนโดยเอาใจใส่เป็นพิเศษกับสมรรถภาพด้านสติปัญญา แต่ยังได้หล่อหลอมสมรรถภาพในการคิดวินิจฉัยอย่างเที่ยงตรง ส่งมอบมรดกทางวัฒนธรรมจากชนรุ่นก่อน บ่มเพาะสำนึกในคุณค่า เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับชีวิตการทำงาน • โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์อันมิตรในหมู่นักเรียนที่มีพรสวรรค์และพื้นเพที่แตกต่างกัน และสนับสนุนจิตตารมณ์ของความเข้าใจซึ่งกันและกัน” [21] • ดังนั้นสถาบันที่จะมีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนได้จำเป็นต้องเข้าใจถึงวิธีการผสมผสานการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมและทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับมาให้เข้ากับวัตถุประสงค์พื้นฐานของการให้การศึกษาแก่ปัจเจกบุคคล ซึ่งต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแลเพื่อให้บรรลุถึงพัฒนาการอย่างมีบูรณาภาพโดยให้ความเคารพต่ออิสรภาพและกระแสนิยมส่วนตัวของเขา • โรงเรียนจึงต้องเป็นสภาพแวดล้อมทางสังคมแรกๆ ของนักเรียน ถัดจากครอบครัว ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีประสบการณ์ในเชิงบวกจากความสัมพันธ์ทางสังคมฉับพลันนั้นอันเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นของการเป็นบุคคลที่สามารถสร้างสังคมบนพื้นฐานของความยุติธรรมและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต่อความสงบสุขของแต่ละบุคคลและของทุกคน • สิ่งนี้อาจจะเกิดขึ้นได้ก็โดยอาศัยการแสวงหาความจริง ซึ่งเป็นเครื่องมือที่พร้อมให้มนุษย์ทุกคนที่มีเหตุมีผลและจิตสำนึกแห่งอิสรภาพนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อการศึกษาของตนและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับผู้อื่น •

20. นอกเหนือจากคุณลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นที่ทำให้โรงเรียนแตกต่างไปจากสถาบันอื่นๆ ของพระศาสนจักร เช่น เขตอภิบาล สมาคม สถาบันทางศาสนา ฯลฯ แล้ว โรงเรียนคาทอลิกยังมีอัตลักษณ์เฉพาะตัวได้แก่ “การอ้างอิงกับแนวคิดแบบคริสต์เกี่ยวกับชีวิตที่มีพระคริสต์เป็นศูนย์กลาง” [22] • ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับพระคริสต์ทำให้ผู้เชื่อในพระเยซูคริสต์มองความจริงทั้งครบในมุมมองใหม่โดยสิ้นเชิง จึงมอบอัตลักษณ์ที่ได้รับการฟื้นฟูขึ้นใหม่อยู่เสมอให้แก่พระศาสนจักร โดยมีเป้าหมายที่จะสนับสนุนให้ชุมชนโรงเรียนตอบสนองอย่างเพียงพอต่อคำถามพื้นฐานของหญิงชายทั้งหลาย • ดังนั้น สำหรับสมาชิกทุกคนในชุมชนโรงเรียนแล้ว “หลักการของพระวรสารในลักษณะนี้กลายเป็นบรรทัดฐานด้านการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนจะมีคุณค่าพระวรสารเป็นทั้งแรงจูงใจภายในและเป็นเป้าหมายปลายทางของโรงเรียน” [23] • กล่าวอีกนัยหนึ่ง โรงเรียนคาทอลิกยังมีเครื่องมืออื่นนอกเหนือจากที่มีเหมือนกับโรงเรียนอื่นๆ ทั่วไป นั่นคือเหตุผลได้เข้าร่วมเสวนากับความเชื่อ ซึ่งช่วยให้เราสามารถเข้าถึงความจริงที่อยู่เหนือกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์และเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะเปิดรับความจริงทั้งครบเพื่อตอบสนองต่อคำถามที่ลึกซึ้งที่สุดในจิตวิญญาณของมนุษย์ซึ่งไม่เกี่ยวข้องเพียงแต่กับความจริงที่มีอยู่ภายในเท่านั้น • การเสวนาระหว่างเหตุผลและความเชื่อนี้ไม่ได้สร้างความขัดแย้ง เพราะภารกิจของสถาบันคาทอลิกในการค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์คือ “การรวมกันในการดำรงอยู่ด้วยความพยายามทางปัญญาของลำดับขั้นของความจริงสองประการที่มักจะถูกวางไว้คนละด้านราวกับว่าทั้งสองเป็นสิ่งตรงข้ามกันอันได้แก่ การแสวงหาความจริงและความเที่ยงแท้ของการรู้แจ้งถึงความจริงแล้ว” [24] •

21. อัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกเป็นเหตุผลสนับสนุนการรวมให้โรงเรียนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในพระศาสนจักร แม้จะเป็นด้วยคุณลักษณะเฉพาะด้านสถาบันของโรงเรียนนั่นเอง • และยิ่งไปกว่านั้น ตามความเป็นจริงที่โรงเรียนคาทอลิกเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจของพระศาสนจักร จึง “เป็นคุณสมบัติที่เฉพาะและเหมาะสม อันคุณลักษณะที่โดดเด่นซึ่งแทรกซึมและส่งผลในทุกชั่วขณะของกิจกรรมด้านการศึกษาต่างๆ ของโรงเรียน เป็นส่วนพื้นฐานของอัตลักษณ์อันแท้จริงที่สุดและเป็นจุดมุ่งเน้นของพันธกิจของโรงเรียน” [25] • ฉะนั้น โรงเรียนคาทอลิก “จึงได้รับจุดยืนที่ค่อยๆ พัฒนาขึ้นจากภายในงานอภิบาลของชุมชนคริสตชน” [26] •

22. ลักษณะอันเด่นชัดของธรรมชาติด้านพระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิกคือลักษณะของการเป็นโรงเรียนสำหรับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้อ่อนแอที่สุด • ข้อสรุปนี้มีพยานยืนยันจาก “การจัดตั้งสถาบันการศึกษาคาทอลิกส่วนใหญ่ [เพื่อตอบสนองต่อ] ความต้องการของผู้ด้อยโอกาสทางสังคมและทางเศรษฐกิจ • ไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่อะไรที่จะกล่าวยืนยันว่าโรงเรียนคาทอลิกมีต้นกำเนิดมาจากความห่วงใยอย่างลึกซึ้งต่อการศึกษาของบรรดาเด็กและเยาวชนที่ถูกทอดทิ้งให้ช่วยเหลือตัวเองและไม่ได้รับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดๆ • ในหลายพื้นที่ของโลกแม้กระทั่งทุกวันนี้ ความอึดอัดขัดสนทางวัตถุเป็นอุปสรรคขัดขวางไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่ระบบการศึกษาเป็นทางการ รวมทั้งการหล่อหลอมพัฒนาความเป็นมนุษย์และเป็นคริสตชนอย่างเพียงพอ • ในพื้นที่อื่นๆ ความยากจนในรูปแบบใหม่ๆ เป็นปัญหาที่ทำทลายโรงเรียนคาทอลิก • เหมือนกับในอดีต โรงเรียนคาทอลิกต้องรับมือกับความไม่เข้าใจ ความไม่ไว้วางใจ และความขาดแคลนทางทรัพยากรทางวัตถุ” [27] • ความเป็นห่วงเป็นใยนี้ยังแสดงออกในการจัดตั้งสถานศึกษาวิชาชีพระยะสั้นๆ ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการฝึกอบรมทางเทคนิคบนหลักการของความสามารถในเชิงลงมือปฏิบัติ รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรโดยสถาบันการศึกษาที่มุ่งสร้างเสริมทักษะให้กับผู้มีความบกพร่องทางการเรียน •

การเป็นประจักษ์พยานของนักการศึกษาฆราวาสและนักบวช

23. แง่มุมที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องมากขึ้นเรื่อยๆ กับการสำเร็จในการหล่อหลอมอบรมนักเรียนอย่างมีบูรณภาพคือการเป็นประจักษ์พยานของนักการศึกษาฆราวาสและนักบวช • อันที่จริงแล้ว “ในแผนงานการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกไม่มีแบ่งแยกระหว่างเวลาในการเรียนรู้กับเวลาในการหล่อหลอมอบรม และระหว่างการเรียนรู้ซึ่งความรู้ความเข้าใจกับการพัฒนาภูมิปัญญา • เนื้อหาวิชาต่างๆ ของโรงเรียนไม่ได้นำเสนอแต่เพียงความรู้ที่จะได้รับเท่านั้น แต่ยังเสนอคุณค่าต่างๆ ที่จะค้นหามาได้ และความจริงต่างๆ ที่จะค้นพบได้ • ทั้งหมดนี้จำเป็นต้องอยู่ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการค้นหาความจริง ซึ่งนักการศึกษาที่มีความสามารถ น่าเชื่อถือ และมีเหตุมีผล ผู้เป็นครูแห่งการเรียนรู้และชีวิต สามารถเป็นภาพสะท้อน แม้อาจจะไม่สมบูรณ์แบบแต่ก็น่าจะชัดเจนพอ ถึงครูหนึ่งเดียวผู้นั้น [พระคริสต์] [28] •

24. งานของนักการศึกษาฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนคาทอลิก “มีลักษณะของงานตามวิชาชีพอย่างปฏิเสธไม่ได้ แต่งานของครูต้องไม่ถูกลดทอนลงจนเหลือเป็นเพียงแค่งานที่เป็นอาชีพเท่านั้น • ความเป็นมืออาชีพมีเครื่องหมายแสดงถึงและได้รับการยกฐานะให้สูงขึ้นเป็นกระแสเรียกเหนือธรรมชาติแบบคริสต์ • ชีวิตของครูคาทอลิกต้องมีเครื่องหมายแสดงด้วยการปฏิบัติตามกระแสเรียกส่วนตัวในพระศาสนจักร และไม่ใช่ทำเพียงแต่ประกอบวิชาชีพ” [29] •

25. ในกรณีของนักบวช “ทั้งในโรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนประเภทอื่นๆ การอุทิศตนเพื่อการศึกษา [ของพวกเขา] เป็นกระแสเรียกและเป็นทางเลือกของชีวิต เป็นวิถีไปสู่ความศักดิ์สิทธิ์ เป็นการเรียกร้อง ความยุติธรรมและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยเฉพาะต่อคนหนุ่มสาวผู้ยากไร้ที่สุด ซึ่งกำลังถูกคุกคาม จากความเป็ยเบนทางสังคมและความเสี่ยงในรูปแบบต่างๆ • ด้วยการอุทิศตนเพื่อปฏิบัติภารกิจทางการ ศึกษาในโรงเรียน นักบวชจึงทำคุณประโยชน์โดยการแจกจ่ายป้่งแห่งวัฒนธรรมให้แก่ผู้ที่ต้องการมากที่สุด” [30] • “[...] โดยร่วมเป็นหนึ่งในเดียวกับบรรดาพระสังฆราช [พวกเขา] ได้ปฏิบัติภารกิจของพระศาสนจักรที่มี ความสำคัญเป็นอันมาก หากเมื่อขณะที่พวกเขากำลังให้การศึกษอบรม พวกเขา ก็กำลังเผยแผ่ธรรมด้วย” [31] •

26. คุณลักษณะเฉพาะของฆราวาสและนักบวชจะได้รับการเพิ่มพูนคุณค่าให้สูงขึ้นจากการมีส่วนร่วมในพันธ กิจด้านการศึกษาร่วมกัน ซึ่งไม่ได้ปิดตัวอยู่ภายในโรงเรียนคาทอลิกเท่านั้น แต่ “สามารถและต้องเปิดออก เพื่อการแลกเปลี่ยนอันทรงคุณค่าในความเป็นหนึ่งเดียวกันซึ่งครอบคลุมอาณาบริเวณที่กว้างขึ้นของวัดใน ท้องถิ่น ในสังฆมณฑล ขบวนการของพระศาสนจักรท้องถิ่น และพระศาสนจักรสากล” [32] • เพื่อที่จะให้ การศึกษาอบรมด้วยกัน แนวทางในการหล่อหลอมอบรมร่วมกันนับเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง “แผนงานการ หล่อหลอมอบรมเบื้องต้นและแผนงานถาวร ซึ่งสามารถจะจัดการกับความท้าทายทางการศึกษาในปัจจุบัน และเพื่อจะจัดหาเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการจะรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ [...] • นี หมายความว่านักการศึกษาต้องเต็มใจเรียนและพัฒนาความรู้ และเปิดรับต่อระเบียบวิธีที่ได้รับการฟื้นฟู ใหม่และทำให้ทันสมัยขึ้น แต่ก็เปิดรับการหล่อหลอมและการแบ่งปันทางจิตวิญญาณและทางศาสนาด้วย เช่นกัน [33] •

การให้การศึกษาเพื่อการเสวนา

27. สังคมในทุกวันนี้มีคุณลักษณะที่เป็นองค์ประกอบของพหุวัฒนธรรมกับพหุศาสนา • ในบริบทนี้ “การศึกษาช่วยยับยั้งความท้าทายสำคัญที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยเปิดทางให้การแสดงออกทาง วัฒนธรรมที่หลากหลายสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบและส่งเสริมการเสวนาเพื่อที่จะทำนุบำรุงความสงบ สันติในสังคม” • ความเป็นมาของโรงเรียนคาทอลิกแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของการเปิดรับนักเรียนที่มี พื้นเพทางวัฒนธรรมและนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน • ในบริบทนี้ “สิ่งที่เราต้องการ [...] คือการถือข้อสัตย์ อย่างกล้าหาญและริเริ่มสร้างสรรค์ต่อวิสัยทัศน์ด้านวิธีการสอนของเราเอง” [34] ซึ่งแสดงออกด้วย ความสามารถที่จะ *ประพุดิ* ตนเป็นประจักษ์พยาน *เข้าใจ* และเข้าร่วมในการเสวนา ในสถานะที่แตกต่าง หลากหลาย •

28. โรงเรียนคาทอลิกมีความรับผิดชอบอันยิ่งใหญ่คือการ *ประพุดิ*ตนเป็น *ประจักษ์พยาน* • โรงเรียน คาทอลิกต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการดำรงอยู่แบบคริสต์ นั่นคือ ทุกคนต้องสามารถมองเห็นได้ จับ ต้องได้และตระหนักรู้ถึงการดำรงอยู่ของโรงเรียนคาทอลิก • ในทุกวันนี้ ด้วยกระบวนการเปลี่ยนแปลงจาก ความคิดความเชื่อในทางธรรมให้เป็นทางโลก โรงเรียนคาทอลิกตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องทำหน้าที่เผยแผ่ ความเชื่อ แม้ในประเทศที่ถือความเชื่อแบบคริสต์มาแต่โบราณกาล” [35] • โรงเรียนคาทอลิกได้รับการ คาดหวังให้อุทิศตนเพื่อเป็นประจักษ์พยานโดยผ่านทางแผนงานการศึกษาซึ่งได้รับการดูแลอย่างชัดเจน จากพระวรสาร • “โรงเรียนทั้งหลาย แม้แต่โรงเรียนคาทอลิกเอง ไม่ได้ถูกเรียกร้องให้ยึดติดกับข้อความเชื่อ แต่โรงเรียนก็ควรเตรียมสู่ความเชื่อ • โดยผ่านทางแผนงานทางการศึกษา โรงเรียนสามารถสร้างปัจจัย แวดล้อมเพื่อที่บุคคลจะได้พัฒนาพรสวรรค์ในการแสวงหาและได้รับชี้แนะให้ค้นพบรหัสธรรมของการเป็น ตัวตนของตัวเองและความเป็นจริงรอบตัวเขา จนกว่าเขาจะไปถึงธรรมีประตุแห่งความเชื่อ • ผู้ที่ตัดสินใจ

ข้ามผ่านธรณีประตุนั้นไป พวกเขาต้องได้รับการเสนอแนะวิธีการที่จำเป็นเพื่อจะเพิ่มพูนประสบการณ์
ความเชื่อให้ลึกซึ้งมากขึ้น” [36] •

29. นอกเหนือจากการเป็นประจักษ์พยานแล้ว *ความรู้*เป็นส่วนประกอบด้านการศึกษาที่สำคัญอีก
ประการหนึ่งของโรงเรียน • โรงเรียนมีภารกิจสำคัญในการนำผู้คนให้ได้สัมผัสกับมรดกทางวัฒนธรรมและ
วิทยาศาสตร์อันอุดม เตรียมพวกเขาให้พร้อมสำหรับงานอาชีพและส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน
• เมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและการแพร่กระจายของวัฒนธรรมดิจิทัล
ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพต้องได้รับการสนับสนุนโดยจัดให้มีการฝึกฝนทักษะใหม่ๆ ตลอดชีวิตเพื่อที่จะ
ตอบสนองต่อความต้องการตามยุคสมัย โดย “ไม่สูญเสียบูรณาการระหว่างความเชื่อ วัฒนธรรมและชีวิต
ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของพันธกิจด้านการศึกษา” [37] • *ความรู้*ต้องได้รับการสนับสนุนโดยอาศัยการหล่อ
หลอมอบรมถาวรที่เชื่อใจได้ ซึ่งจะช่วยให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะที่สำคัญของ “ความสามารถ
ในการสร้างสรรค์ คิดค้น และสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้อันจะก่อให้เกิดโอกาสต่างๆ มากมาย” รวมถึง
“การเคารพต่อความแตกต่างทางสติปัญญาของนักเรียนและนำทางพวกเขาไปสู่การเรียนรู้ที่สำคัญและ
ลึกซึ้ง” [38] • การร่วมเดินทางไปกับนักเรียนในการรู้จักกับตนเอง เข้าใจถึงความถนัดในการเรียนรู้และ
สมรรถภาพภายในของพวกเขา เพื่อที่พวกเขาจะสามารถตัดสินใจเลือกในชีวิตอย่างมีสติเป็นเรื่องที่มี
ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน •

30. โรงเรียนคาทอลิกเป็นองค์กรของพระศาสนจักร • ด้วยเหตุนี้โรงเรียนคาทอลิกจึง “เข้ามีส่วนร่วมใน
พันธกิจเผยแพร่ธรรมของพระศาสนจักรและ [แสดงให้เห็นถึง] สภาพแวดล้อมพิเศษซึ่งเอื้ออำนวยต่อการจัด
การศึกษาแบบคริสต์” [39] • นอกจากนี้พระศาสนจักรยังคำนึงว่าการเสวนาเป็นมิติซึ่งเป็นองค์ประกอบ
ของพระศาสนจักร โดยเหตุที่พระศาสนจักรนั้นหยั่งรากอย่างเหมาะสมในพลวัตแห่งพระตรีเอกภาพในการ
เสวนา ได้แก่การเสวนาระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ และการเสวนาระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง • ด้วยธรรมชาติ
ของพระศาสนจักร โรงเรียนคาทอลิกจึงมีปัจจัยร่วมกันที่ประกอบขึ้นเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก •
ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกต้อง “ฝึกฝน ‘ไวยากรณ์แห่งการเสวนา’ ไม่ใช่ในแง่ของเทคนิควิธีดีด แต่เป็นวิถีทาง
อันลึกซึ้งที่จะเชื่อมสัมพันธ์กับผู้อื่น” [40] • การเสวนาประกอบขึ้นจากการใส่ใจกับอัตลักษณ์ของ
ตนเองพร้อมกับความเข้าใจในอัตลักษณ์ของผู้อื่นและการเคารพต่อความแตกต่างหลากหลาย • โดย
วิถีทางนี้ โรงเรียนคาทอลิกจึงกลายเป็น “ชุมชนทางการศึกษาซึ่งมนุษย์สามารถแสดงออกด้วยความเป็นตัว
ของตัวเองและเติบโตขึ้นในความเป็นมนุษย์ของเขาหรือเธอ ในกระบวนการเสวนาอย่างมีเหตุมีผล การมี
ปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ การดำเนินชีวิตด้วยความเพียรทน เข้าใจถึงมุมมองที่แตกต่างและสร้างความ
ไว้วางใจในบรรยากาศสมครสมานกลมเกลียวกันอย่างแท้จริง • โรงเรียนในลักษณะนี้เป็นชุมชนด้าน
การศึกษาที่แท้จริง เป็นสถานที่ดำเนินชีวิตร่วมกันด้วยความปรองดอง” [41] • พระสันตะปาปาฟรังซิสได้
เสนอแนวปฏิบัติพื้นฐาน 3 ประการเพื่อช่วยในการเสวนาได้แก่ “หน้าที่ในการให้ความเคารพต่ออัตลักษณ์
ของตนเองและผู้อื่น ความกล้าหาญที่จะยอมรับความแตกต่างและความจริงใจของความตั้งใจ” • *หน้าที่ใน
การให้ความเคารพต่ออัตลักษณ์ของตนเองและผู้อื่น* เพราะการเสวนาที่แท้จริงไม่อาจสร้างขึ้นจากความ
คลุมเคลือหรือการสละประโยชน์บางอย่างเพื่อเพียงเพื่อเอาอกเอาใจผู้อื่น • *ความกล้าหาญที่จะยอมรับ
ความแตกต่าง* เพราะเราไม่ควรมองและปฏิบัติต่อผู้ที่แตกต่างจากเรา ไม่ว่าจะเป็นด้านวัฒนธรรมหรือด้าน
ศาสนาเหมือนกับเป็นศัตรู แต่ควรจะต้อนรับพวกเขาเหมือนกับเพื่อนร่วมเดินทาง ด้วยความเชื่อมั่นว่าความ
ดีงามของแต่ละคนอยู่ในความดีงามของทุกคน • *ความจริงใจของความตั้งใจ* เพราะในการเสวนาซึ่งเป็น
การแสดงออกทางมนุษยธรรมอย่างแท้จริงของเรา ไม่ใช่กลยุทธ์เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง

แต่เป็นหนทางไปสู่ความจริง อันเป็นหนทางที่ควรค่าแก่การดำเนินต่อไปด้วยความอดทนเพื่อที่จะเปลี่ยน การแข่งขันให้กลับเป็นการร่วมมือกัน” [42] •

การศึกษาที่ก้าวไปข้างหน้า

31. ในการเผชิญกับความท้าทายร่วมสมัย พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตระหนักถึงคุณค่าสำคัญของการศึกษาซึ่งสะท้อนถึงการสังคายนาวาติกันครั้งที่สอง • นี่เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานอภิบาลที่มีขอบเขต กว้างขวางเพื่อ “พระศาสนจักรที่ก้าวไปข้างหน้า” “ยืนหยัดเคียงข้างประชาชนในทุกก้าวอย่างบนเส้นทาง” ทำให้รับรู้ได้ถึงการดำรงอยู่ของพระศาสนจักรในการศึกษา “ซึ่งสอนการคิดเชิงวิพากษ์และส่งเสริมการพัฒนาคุณค่าทางศีลธรรมที่มีวุฒิภาวะ [43] • ด้วยความหลงใหลในการศึกษา พระสันตะปาปาทรงเรียกร้องให้สนใจกับปัจจัยพื้นฐานบางประการ •

การศึกษาที่เป็น “กระบวน” (Movement)

32. การศึกษาประกอบด้วยหลากหลาย “กระบวน” ของสำเนียงจังหวะที่สอดประสานกลมกลืนกัน • ก่อนอื่นใดทั้งหมด การศึกษาเริ่มต้นด้วย “กระบวนหมู่คณะ” (Team Movement) • ทุกคนร่วมมือทำงานตามพรสวรรค์และความรับผิดชอบส่วนตัว ต่างมีส่วนร่วมในการหล่อหลอมอบรมชนรุ่นใหม่และสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม • ในขณะเดียวกัน การศึกษาก็ปลดปล่อย “กระบวนนิเวศ” (Ecological Movement) เพราะการศึกษามีส่วนช่วยในการฟื้นฟูระดับความสมดุลที่แตกต่างกัน ได้แก่ สมดุลภายในของตัวเราเอง ความเป็นเอกภาพกับคนอื่น ๆ สมดุลตามธรรมชาติกับสิ่งสร้างทั้งหมด สมดุลทางจิตวิญญาณกับพระเจ้า • การศึกษายังก่อให้เกิด “กระบวนรวมส่วน” (Inclusive Movement) ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง • การรวมส่วนเข้าด้วยกัน ซึ่ง “เป็นส่วนสำคัญของชาติแห่งการไถ่กู้ให้รอดพ้นของคริสต์ศาสนา” [44] ไม่ได้เป็นเพียงแค่คุณสมบัติหนึ่งของการศึกษา แต่ยังเป็นวิธีที่การศึกษาสามารถชักนำให้ผู้ถูกกีดกันและผู้อ่อนแอเปราะบางเข้ามาใกล้ชิดมากขึ้น • โดยผ่านทางสิ่งนี้ การศึกษาจึงทะนุถนอมพุ่มพัก “กระบวนสร้างสันติ” (Peacemaking Movement) ซึ่งสร้างความสมัคสมานกลมเกลียวและสันติ [45] •

พันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษา

33. กระบวนเหล่านี้มาบรรจบกันเพื่อตอบโต้กับภาวะฉุกเฉินทางการศึกษาที่แพร่กระจายอยู่ทั่วไป [46] • โดยส่วนใหญ่แล้ว ภาวะฉุกเฉินดังกล่าวเกิดขึ้นจากการแตกสลายของ “พันธสัญญาทางการศึกษา” ระหว่างสถาบัน ครอบครัวและปัจเจกบุคคล • ความตึงเครียดเหล่านี้ยังสะท้อนถึงวิกฤตด้านความสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างคนแต่ละรุ่น และการแตกแยกเป็นเศษเสี้ยวของสังคมซึ่งเห็นได้ชัดยิ่งขึ้นจากสภาพการให้ความสำคัญกับการเงินเฉย • ในบริบทของความเปลี่ยนแปลงแห่งยุคนี้ พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเสนอ “พันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษา” ที่สามารถตอบสนองต่อ “การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงด้านวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นด้านมานุษยวิทยาอีกด้วย โดยสร้างความหมายใหม่ขณะที่ละทิ้งกระบวนทัศน์ดั้งเดิมไปโดยขาดการคัดสรรเลือกเฟ้น” [47] •

34. แนวทางของพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องศึกษามีแนวโน้มจะสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่แท้จริง มีชีวิต และเป็นพี่เป็นน้องกัน • ด้วยแนวทางนี้ เราจึงเริ่มดำเนินการตามแผนงานระยะยาวในการหล่อหลอมอบรมผู้คนที่เต็มใจอุทิศตนให้บริการด้านการศึกษาแก่ชุมชนของพวกเขา • วิธีการสอนที่เป็นรูปธรรมบนพื้นฐานของการเป็นประจักษ์พยาน ความรู้และการเสวนา เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง

ส่วนตัว สังคมและสิ่งแวดล้อม • ด้วยเหตุนี้เอง “เราจึงจำเป็นต้องมีพันธสัญญาเรื่องการศึกษาในระดับที่กว้างขวางขึ้น ซึ่งสามารถไม่เพียงแต่ให้ความรู้ทางเทคนิค แต่ยังให้สิ่งที่เหนือไปกว่าสิ่งอื่นใดคือสติปัญญาของมนุษย์และจิตวิญญาณ บนพื้นฐานของความยุติธรรม” และความประพุดตีเปี่ยมด้วยคุณธรรม “ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง” [48] •

35. ลักษณะที่เป็นรูปธรรมของพันธสัญญาระดับโลกเรื่องการศึกษา ยังแสดงออกผ่านทาง การให้ความร่วมมือด้วยความสมัครสมานกลมเกลียวกัน • สิ่งนี้เกิดขึ้นได้จากจิตสำนึกอย่างลึกซึ้งต่อการมีส่วนร่วมในรูปแบบของ “เวทีที่เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในภารกิจด้านการศึกษานี้ แต่ละคนมาจากสถานการณ์และความรับผิดชอบเฉพาะของตนเอง” [49] • คำเชิญนี้มีคุณค่ายิ่งใหญ่สำหรับครอบครัวทางศาสนาที่มีพระคุณพิเศษด้านการศึกษา ซึ่งได้มอบชีวิตให้กับสถาบันการศึกษาและการฝึกอบรมจำนวนมากมาตลอดหลายยุคหลายสมัยที่ผ่านมา • สถานการณ์อันยากลำบากซึ่งส่งผลกระทบต่อกระแสเรียก สามารถเปลี่ยนเป็นโอกาสในการทำงานร่วมกัน แบ่งปันประสบการณ์และเปิดใจยอมรับซึ่งกันและกัน • ด้วยวิธีนี้ เราจะไม่ละสายตาไปจากเป้าหมายร่วมกัน และใช้พลังในทางบวกไปโดยเสียเปล่า ทำให้สามารถ “ปรับความต้องการและความท้าทายของในแต่ละช่วงเวลาและสถานที่” [50] •

การให้การศึกษาแก่วัฒนธรรมความใส่ใจ

36. ความสามารถในการปรับตัวนี้ค้นพบเหตุผลสำคัญของการดำรงอยู่ (*raison d'être*) ในวัฒนธรรมการดูแลเอาใจใส่ • ความสามารถนี้ถือกำเนิดขึ้นภายใน “ครอบครัว ซึ่งเป็นแกนกลางตามธรรมชาติและโดยพื้นฐานของสังคม ซึ่งเป็นที่ที่เราเรียนรู้การดำเนินชีวิตและมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยจิตตารมณ์แห่งความเคารพซึ่งกันและกัน” [51] • ความสัมพันธ์ในครอบครัวขยายไปสู่สถาบันการศึกษา ซึ่งถูกเรียกร้องให้ “ส่งต่อระบบคุณค่า (System of Values) บนพื้นฐานของการเคารพในศักดิ์ศรีของแต่ละบุคคล ภาษาชาติพันธุ์ ชุมชน ศาสนาและประชากร ตลอดจนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เกิดขึ้นจากการยอมรับนั้น • การศึกษาเป็นหนึ่งในเสาหลักของสังคมที่มีความยุติธรรมและภราดรภาพมากขึ้น” [52] • วัฒนธรรมดูแลเอาใจใส่นี้กลายเป็นเข็มทิศในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติในการหล่อหลอมอบรมบุคคลผู้อุทิศตนที่รับฟังอย่างอดทน เสวนาอย่างสร้างสรรค์ และเข้าใจซึ่งกันและกัน [53] • ด้วยวิธีนี้ เราจึงสามารถสร้าง “สายใยแห่งความสัมพันธ์เพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติที่สามารถพูดภาษาแห่งภราดรภาพได้” [54] •

บทที่ 2

ผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมและตรวจสอบอัตลักษณ์คาทอลิก

37. พันธกิจด้านการศึกษาจะดำเนินไปภายใต้จิตตารมณ์แห่งความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายต่างๆ ทั้งนักเรียน พ่อแม่ ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นชุมชนการศึกษา [55] • ฝ่ายต่างๆ เหล่านี้และฝ่ายอื่นๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งทำงานส่งเสริมและตรวจสอบแผนงานทางการศึกษาที่ได้รับแรงบันดาลใจจากคำสอนด้านการศึกษาของพระศาสนจักร ดำเนินการตามลำดับในระดับต่างๆ ทั้งในระดับของโรงเรียนเอง ในระดับของการริเริ่มด้วยพระพรพิเศษจากหมู่ประชากรของพระเจ้า ในระดับของการปกครองตามลำดับชั้นของพระศาสนจักร •

ชุมชนโรงเรียนที่ให้ความรู้

สมาชิกของชุมชนโรงเรียน

38. ชุมชนโรงเรียนทั้งหมดมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินแผนงานการศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนให้เกิดผล เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะความเป็นพระศาสนจักร (Ecclesiality) และการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนพระศาสนจักร • “ด้วยความจริงที่ว่า สมาชิกทุกคนในชุมชนโรงเรียนมีวิสัยทัศน์แบบคริสตน์ร่วมกันในวิถีทางของแต่ละคน ทำให้โรงเรียนมีความเป็น ‘คาทอลิก’ หลักการของพระวรสารเช่นนี้กลายมาเป็นบรรทัดฐานของการศึกษา เพราะโรงเรียนมีหลักการเช่นนี้เป็นแรงบันดาลใจจากภายใน และเป็นเป้าหมายสุดท้าย” [57] •

39. ทุกคนมีภาระหน้าที่ต้องสำนึก เคารพและเป็นประจักษ์พยานถึงอัตลักษณ์คาทอลิกของโรงเรียน ซึ่งกำหนดไว้เป็นทางการในแผนงานการศึกษา • สิ่งนี้ยังเป็นความรับผิดชอบของครูอาจารย์ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาอื่น รวมถึงนักเรียนและครอบครัวของพวกเขา • ในช่วงเวลาของการสมัครเข้าเรียน พ่อแม่และนักเรียนต้องได้รับรู้ถึงแผนงานการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก [58] •

40. ชุมชนการศึกษามีหน้าที่ให้ความเคารพต่อชีวิต ศักดิ์ศรีและเสรีภาพของนักเรียนและสมาชิกคนอื่นๆ ของโรงเรียน รวมถึง พัฒนาวิธีปฏิบัติทั้งหมดที่จำเป็นต่อการสนับสนุนและปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และผู้อ่อนแอที่สุด • อันที่จริงแล้ว ชุมชนการศึกษาเป็นหนึ่งในส่วนประกอบทั้งครบของอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกเพื่อพัฒนาหลักการและคุณค่าของการปกป้องคุ้มครองนักเรียนและสมาชิกอื่นๆ โดยมีบทลงโทษที่เป็นไปตามการล่วงละเมิดและการกระทำผิด และใช้บังคับตามกฎหมายของพระศาสนจักรและกฎหมายบ้านเมืองโดยเคร่งครัด [59] •

นักเรียนและพ่อแม่

41. *นักเรียน* คือผู้เข้าร่วมในกระบวนการศึกษาด้วยความกระตือรือร้น • เมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น พวกเขาจะกลายเป็นตัวหลักในการจัดการศึกษาเพื่อตัวเองมากขึ้น • ดังนั้น นอกจากพวกเขาจะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนงานการศึกษาที่นำเสนอโดยครูผู้มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์ พวกเขาายังต้องได้รับการชี้ทางให้มองข้ามพ้นขอบเขตอันจำกัดของความเป็นจริงของมนุษย์ออกไป [60] • อันที่จริง โรงเรียนคาทอลิกทุกโรงเรียนช่วยให้ “นักเรียนประสบความสำเร็จ [...] โดยอาศัยการบูรณาการวัฒนธรรมเข้ากับ ความเชื่อ” [61] •

42. บุคคลแรกที่ต้องรับผิดชอบต่อการศึกษาคือพ่อแม่ ซึ่งมีสิทธิโดยธรรมชาติและมีภาระหน้าที่ในการให้การศึกษาแก่บุตรของตน • พวกเขามีสิทธิที่จะเลือกวิธีการและสถาบันที่พวกเขาสามารถเลือกสรรเพื่อการศึกษาแบบคาทอลิกแก่บุตรของพวกเขา (เทียบ can. 793 § 1 CIC และ can. 627 § 2 CCEO) • พ่อแม่มียังมีพันธะผูกพันตามภาระหน้าที่ในการจัดการให้บุตรได้รับการศึกษาแบบคาทอลิก •

43. ในประเด็นนี้ โรงเรียนจึงให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่พ่อแม่ในการทำหน้าที่ด้านการศึกษาของพวกเขา (เทียบ can. 796 § 1 CIC and can. 631 § 1 CCEO) • แม้ว่าพ่อแม่จะมีอิสระในการมอบหมายให้โรงเรียนที่พวกเขาเลือกจัดการศึกษาให้แก่บุตรของพวกเขา (เทียบ can. 797 CIC และ can. 627 § 3 CCEO) พระศาสนจักรแนะนำให้สัตบุรุษทุกคนสนับสนุนโรงเรียนคาทอลิก และให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งและ

บำรุงรักษาโรงเรียนคาทอลิกตามความสามารถของพวกเขา (เทียบ can. 800 § 2 CIC และ can. 631 § 1 CCEO) •

44. พ่อแม่จำเป็นต้องร่วมมือกับครูอย่างใกล้ชิด เข้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับชุมชนการศึกษาและบุตรของตน และร่วมในการประชุมของโรงเรียนและของสมาคม (เทียบ can. 796 § 2 CIC and can. 631 § 1 CCEO) • ด้วยเหตุนี้ พ่อแม่จึงไม่เพียงแค่ปฏิบัติหน้าที่ตามกระแสเรียกด้านการศึกษาของพวกเขาให้สำเร็จลุล่วงไป แต่ยังมีส่วนสนับสนุนการศึกษาด้วยความเชื่อมั่นส่วนตัวในแผนงานการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของโรงเรียนคาทอลิก •

ครูและบุคลากรโรงเรียน

45. ในบรรดาสมาชิกของชุมชนโรงเรียน ครูมีความโดดเด่นเพราะมีหน้าที่ความรับผิดชอบพิเศษด้านการศึกษา • โดยอาศัยทักษะด้านวิธีการสอน และการเป็นประจักษ์พยานด้วยชีวิต ครูจึงทำให้แผนการหล่อหลอมอบรมของโรงเรียนคาทอลิกเป็นจริงได้ (เทียบ can. 145 CIC และ can. 936 §§ 1 และ 2 CCEO) • อันที่จริง ในโรงเรียนคาทอลิกนั้น การให้บริการของครูเป็นกิจวัตรและหน้าที่ด้านพระศาสนจักร •

46. ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร โรงเรียนจึงจำเป็นต้องตีความและกำหนดหลักเกณฑ์ในการสรรหาครู • หลักการนี้ยังใช้กับการสรรหาทั้งหมด รวมถึงบุคลากรด้านการจัดการ • ดังนั้น หน่วยงานบริหารที่เกี่ยวข้องจึงต้องแจ้งแก่ผู้คาดหวังจะได้รับการเลือกสรรถึงอัตลักษณ์คาทอลิกของโรงเรียนและผลลัพธ์ที่ตามมา รวมถึงความรับผิดชอบของพวกเขาในการส่งเสริมอัตลักษณ์นั้น • หากผู้ที่ได้รับเลือกสรรไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของโรงเรียนคาทอลิกและการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนพระศาสนจักร โรงเรียนต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็น • การเลิกจ้างอาจเป็นมาตรการหนึ่งด้วยก็ได้ โดยต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ทั้งหมดเป็นกรณีๆ ไป •

47. ในการหล่อหลอมอบรมเด็กและเยาวชน [62] ครูต้องมีความโดดเด่นในหลักคำสอนที่ถูกต้องและมีชีวิตที่มีคุณธรรม (เทียบ can. 803 § 2 CIC และ can. 639 CCEO) • ครูและบุคลากรด้านการจัดการที่ถือเชื่อในคริสต์ศาสนานิกายอื่น ชุมชนของพระศาสนจักรอื่นหรือศาสนาอื่น รวมถึงผู้ไม่ถือเชื่อในศาสนาใด มีภาระหน้าที่ที่ต้องยอมรับและให้ความเคารพต่อคุณลักษณะแบบคาทอลิกของโรงเรียนตั้งแต่วินาทีแรกของการเข้าทำงานในโรงเรียน • อย่างไรก็ตาม เราพึงระลึกไว้เสมอว่าการมีกลุ่มครูคาทอลิกที่โดดเด่นย่อมสามารถรับประกันถึงความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนงานการศึกษาที่พัฒนาโดยสอดคล้องกับอัตลักษณ์คาทอลิกของโรงเรียน •

ผู้นำโรงเรียน

48. บทบาทด้านการศึกษาของครูมีความเกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้นำในโรงเรียน • “ผู้นำในโรงเรียนเป็นมากกว่าผู้จัดการขององค์กร • พวกเขาเป็นผู้นำด้านการศึกษาที่แท้จริงเมื่อพวกเขาเป็นคนแรกที่รับหน้าที่ความรับผิดชอบนี้ ซึ่งเป็นพันธกิจของพระศาสนจักรและงานอภิบาล ซึ่งหยั่งรากลึกในความสัมพันธ์กับผู้อภิบาลของพระศาสนจักร” [63] •

49. ตามบรรทัดฐานด้านกฎหมายพระศาสนจักรเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิก ผู้นำในโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบในการให้ความร่วมมือกับชุมชนโรงเรียนทั้งมวลและในการเสวนาอย่างใกล้ชิดกับผู้อภิบาลของพระศาสนจักร • ทั้งนี้เพื่อให้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับพันธกิจด้านการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับแผนงานการศึกษาอย่างเป็นทางการให้กระจ่างชัดยิ่งขึ้น [64] • โดยแท้จริงแล้ว ทุกการกระทำที่เป็นทางการของโรงเรียนต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์คาทอลิกของโรงเรียน ในขณะที่ให้ความเคารพอย่างเต็มที่ต่ออิสรภาพของมโนธรรมของแต่ละคน [65] • หลักการนี้ยังใช้กับหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่ง “เป็นวิธีการที่ชุมชนโรงเรียนแสดงออกถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยชัดเจน รวมถึงเนื้อหาของการเรียนการสอนและวิธีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ • เราจะเห็นถึงอัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมและวิธีการสอนของโรงเรียนได้อย่างเด่นชัดจากหลักสูตรนี้เอง” [66] •

50. ความรับผิดชอบเพิ่มเติมของผู้นำในโรงเรียนคือการส่งเสริมและการปกป้องความผูกพันกับชุมชนคาทอลิก ซึ่งเกิดขึ้นได้โดยอาศัยความเป็นหนึ่งเดียวกับฐานันดรต่างๆ ของพระศาสนจักร • แท้จริงแล้ว “ลักษณะทางพระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งจารีกอยู่ในใจกลางที่สุดของอัตลักษณ์ในฐานะของโรงเรียนเป็นเหตุผลของ ‘การเชื่อมโยงทางสถาบันที่โรงเรียนมีต่อฐานันดรต่างๆ ของพระศาสนจักร ซึ่งรับประกันว่าการสอนและการจัดการศึกษามีพื้นฐานมาจากหลักการของความเชื่อคาทอลิก และได้รับการเผยแผ่โดยครูตามหลักคำสอนที่ถูกต้องและชีวิตที่มีคุณธรรม’” (เทียบ can. 803 CIC; can. 632 และ 639 CCEO) [67] •

51. ดังนั้น ผู้นำในโรงเรียนจึงมีสิทธิและหน้าที่เข้าไปแทรกแซงด้วยวิธีการที่เหมาะสม จำเป็นและเพียงพอเสมอ เมื่อครูหรือนักเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยบทบัญญัติทั่วไป และบทบัญญัติโดยเฉพาะและเหมาะสมของโรงเรียนคาทอลิก •

พระพรพิเศษด้านการศึกษาในพระศาสนจักร

การแสดงออกทางสถาบันของพระพรพิเศษ

52. ในประวัติศาสตร์ของพระศาสนจักร สภาพความเป็นจริงที่แตกต่างหลากหลายได้สนับสนุนให้จัดตั้งโรงเรียนคาทอลิกขึ้น • โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสถาบันนักบวชและชุมชนของผู้เผยแผ่ธรรมต่างๆ ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากผู้ก่อตั้ง บรรดานักบวชได้ก่อตั้งโรงเรียนคาทอลิกและยังคงปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการศึกษา •

53. เมื่อเร็วๆ นี้ โดยอาศัยพระพรหรรษาศักดิ์สิทธิ์ รวมถึงบรรดาฆราวาส ทั้งโดยส่วนตัวและการรวมกลุ่มเป็นสมาคม ไม่ว่าจะเป็นส่วนตัว (เทียบ can. 321-329 CIC และ can. 573 § 2 CCEO) หรือโดยส่วนรวม (เทียบ can. 312-320 CIC และ can. 573-583 CCEO) ได้ริเริ่มและบริหารจัดการโรงเรียนคาทอลิก • นอกจากนี้ยังมีสถาบันโรงเรียนที่จัดตั้งและบริหารจัดการร่วมกันโดยฆราวาส นักบวชและพระสงฆ์ • พระจิตของพระเจ้าไม่เคยหยุดที่จะประทานพระพรต่างๆ แก่พระศาสนจักรและตั้งใจให้เกิดกระแสเรียกกับประชากรของพระเจ้าในการเผยแผ่ธรรมด้วยการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน •

นิยามของโรงเรียน “คาทอลิก”

54. การเผยแพร่ธรรมของฆราวาส นักบวชและพระสงฆ์ในโรงเรียนเป็นการเผยแพร่ธรรมของพระศาสนจักรอย่างแท้จริง • การดำเนินการของโรงเรียนเป็นบริการที่ต้องมีความสามัคคีและเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรเพื่อให้เห็นชัดเจนถึงความเป็น “คาทอลิก” ของโรงเรียนในทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียนจนถึงผู้นำในโรงเรียนและครู •

55. ความสามัคคีและเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรมีอยู่โดยพลตินัยเมื่อโรงเรียนอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของนิติบุคคลสาธารณะ ตัวอย่างเช่นในกรณีของสถาบันของนักบวช เพราะฉะนั้นโดยทางกฎหมายนั่นเอง โรงเรียนจึงถือเป็น “โรงเรียนคาทอลิก” (เทียบ can. 803 § 1 CIC) •

56. เมื่อโรงเรียนอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของฆราวาสเป็นการส่วนตัวหรือโดยสมาคมเอกชนของฆราวาส การจะถูกกำหนดให้เป็น “โรงเรียนคาทอลิก” โรงเรียนจะต้องได้รับการยอมรับจากหน่วยงานของพระศาสนจักร นั่นคือ ผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้แก่ พระสังฆราชในสังฆมณฑล/เขตปกครอง (Eparchy) ประธานพระสังฆราช (Patriarch) อัครสังฆราชชั้นผู้ใหญ่ (Major Archbishop) และพระสังฆราชมหานคร (Metropolitan) ของพระศาสนจักรในมหานคร หรือโดยสันตะสำนัก (Holy See) (เทียบ can. 803 § 1; 3 CIC และ can. 632 CCEO) • การเผยแพร่ศาสนาโดยฆราวาสในทุกกรณีต้องปฏิบัติโดยสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรเสมอ โดยต้องแสดงให้เห็นเด่นชัดถึงสายสัมพันธ์แห่งการประกาศยืนยันความเชื่อ ศีลศักดิ์สิทธิ์ และการปกครองของพระศาสนจักร (เทียบ can. 205 CIC และ can. 8 CCEO) • ดังนั้น การเผยแพร่ธรรมด้านการศึกษาซึ่งได้รับแรงบันดาลใจแบบคริสตในทุกรณจึงจำเป็นต้องได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานที่มีอำนาจของพระศาสนจักร • ด้วยวิธีนี้ สัตบุรุษจึงได้รับการรับประกันว่าโรงเรียนที่พวกเขาเลือกจะจัดการศึกษาแบบคาทอลิก (เทียบ canons 794 § 2; 800 § 2 CIC และ canons 628 § 2; 631 § 1 CCEO) • ในประเด็นนี้ canon 803 § 3 CIC และ canon 632 CCEO ยังระบุว่า ไม่มีสถาบันใด แม้จะเป็นคาทอลิกจริงๆ จะประกาศตนเป็น “โรงเรียนคาทอลิก” โดยไม่ได้รับความยินยอมจากหน่วยงานที่มีอำนาจของพระศาสนจักร • นอกจากนี้ canon 216 CIC และ canon 19 CCEO ยังเตือนเราว่า ไม่มีการริเริ่มใดที่จะอ้างสถานะความเป็น “คาทอลิก” ได้ หากไม่ได้รับความยินยอมจากหน่วยงานที่มีอำนาจของพระศาสนจักร •

57. เราควรเข้าใจเกี่ยวกับการเผยแพร่ธรรมด้านการศึกษาในแง่ที่ว่า นอกจากโรงเรียนจะได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการในฐานะที่เป็นคาทอลิก โรงเรียนไม่อาจนำเสนอตัวเองเช่นนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงขั้นตอนของการรับรองอย่างเป็นทางการที่บัญญัติไว้ใน canon 803 CIC และ canon 632 CCEO • สิ่งนี้จะเป็นอุปสรรคในการตรวจสอบให้การดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง • ดังนั้น พระสังฆราชของสังฆมณฑลหรือเขตปกครองมีหน้าที่ดำเนินการริเริ่มดังกล่าว และในกรณีของสถาบันคาทอลิกโดยพลตินัย และจะต้องเชิญให้สมัครเพื่อขอการรับรอง ตัวอย่างเช่น การแสดงให้เห็นโดยทั่วไปถึงความเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักร •

58. ในกรณีของการใช้คำว่า “คาทอลิก” โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สำคัญผิดว่าโรงเรียนเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักร ถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบของพระสังฆราชของสังฆมณฑลหรือเขตปกครองที่จะไต่สวนกับผู้บริหารและผู้นำของโรงเรียน และหลีกเลี่ยงการตรวจสอบในแต่ละกรณีแล้ว จึงระบุ

เป็นลายลักษณ์อักษร และหากพิจารณาว่าเหมาะสม ให้เปิดเผยต่อสาธารณชนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตือนบรรดาสัตบุรุษว่าโรงเรียนนี้ไม่ใช่โรงเรียนคาทอลิกที่พระศาสนจักรให้การยอมรับและแนะนำ •

บริการของหน่วยงานของพระศาสนจักร

พระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครอง

59. พระสังฆราชของสังฆมณฑลหรือเขตปกครอง มีบทบาทสำคัญในการไตร่ตรองแยกแยะเกี่ยวกับอัตลักษณ์ “คาทอลิก” ของโรงเรียน • ตามพระดำรัสของพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 พระสังฆราชเป็นบิดาและผู้อภิบาลของพระศาสนจักรแห่งหนึ่งแห่งใดอย่างครบครัน • พระสังฆราชมีหน้าที่ไตร่ตรองแยกแยะและเคารพต่อพระคุณพิเศษของแต่ละคน อีกทั้ง ส่งเสริมและประสานงานระหว่างพวกเขา [68] • ความสามารถในการจัดระเบียบของพระคุณพิเศษอันหลากหลายในพระศาสนจักรแห่งใดแห่งหนึ่งจะแปลเป็นการกระทำเฉพาะบางอย่างจากหลายๆ อย่าง •

ก) การดำเนินการที่จำเป็นในการไตร่ตรองแยกแยะและรับรองสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งโดยฆราวาสอยู่ในดุลยพินิจของพระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครอง (เทียบ can. 803 § 1; 3 CIC และ can. 632 CCEO) •

ข) พระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครอง Eparchy มีหน้าที่ในการไตร่ตรองแยกแยะและพิจารณาให้การรับรองพระคุณพิเศษของคณะเผยแผ่ธรรมดานการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้งนิติบุคคลสาธารณะตามสิทธิของสังฆมณฑลหรือเขตปกครอง (เทียบ can. 312 § 1, 3°; 313; 579; 634 § 1 CIC และ can. 575 § 1, 1°; 573 § 1; 423; 435; 506; 556 และ 566 CCEO) โดยที่โรงเรียนที่บริหารจัดการโดยคณะเผยแผ่ธรรมดังก่อตั้งเป็น “โรงเรียนคาทอลิก” ตามที่กฎหมายกำหนด (เทียบ can. 803 § 1 CIC) •

ค) การจัดตั้งโรงเรียนคาทอลิกโดยสถาบันของนักบวชหรือคณะเผยแผ่ธรรมต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากพระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครอง ประธานพระสังฆราช/หรือผู้ได้รับสิทธิของพระสันตะปาปา (เทียบ can. 801 CIC และ canons 437 § 2; 509 § 2; 556; 566 CCEO) • นิติบุคคลสาธารณะอื่นที่ต้องการจัดตั้งโรงเรียนคาทอลิกก็จำเป็นต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรเช่นเดียวกัน •

ง) พระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครองมีสิทธิและหน้าที่ในการกำกับดูแลให้ทุกคนปฏิบัติตามบทบัญญัติทั่วไปและบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิก

จ) พระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครองมีสิทธิและหน้าที่ในการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดองค์กรโดยทั่วไปของโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลหรือเขตปกครองของท่าน • หลักเกณฑ์ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากหลักคำสอนและธรรมวินัยของพระศาสนจักรเหล่านี้ ต้องเคารพต่ออำนาจปกครองตนเองในแง่ทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียน และยังใช้ได้กับโรงเรียนที่อยู่ใต้การควบคุมของนิติบุคคลสาธารณะและเหนือสิ่งอื่นใดโดยคณะนักบวชอีกด้วย หรือเมื่อโรงเรียนดังกล่าวอยู่ภายใต้การบริหารงานของฆราวาส (เทียบ can. 806 § 1 CIC และ can. 638 § 1 CCEO) • ในกฎเกณฑ์เหล่านี้ พระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครองอาจบัญญัติให้กฎระเบียบหรือหลักสูตรของโรงเรียนคาทอลิกต้องได้รับการอนุมัติจากท่าน โดยคำนึงถึงบทบัญญัติของกฎหมายบ้านเมือง [69] • หากพระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครองได้สืบสวน

จนแน่ใจว่าโรงเรียนได้ฝ่าฝืนต่อหลักคำสอนหรือธรรมเนียมของพระศาสนจักร ท่านต้องเรียกร้องให้ผู้บริหารโรงเรียน เช่น อัคราธิการของคณะนักบวชซึ่งดำเนินงานโรงเรียน หรือคณะผู้บริหารโรงเรียนเองให้ดำเนินการแก้ไขการกระทำผิดดังกล่าว • หากคำเตือนต่ออัคราธิการของคณะนักบวชไม่ได้ผล พระสังฆราชอาจพิจารณาสั่งการตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง (เทียบ can. 683 § 2 CIC และ can. 415 § 4 CCEO) •

ฉ) พระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครองมีสิทธิและหน้าที่ในการเยี่ยมโรงเรียนคาทอลิกทั้งหมดในสังฆมณฑล/เขตปกครองของท่าน รวมถึง โรงเรียนที่จัดตั้งและบริหารงานโดยสถาบันนักบวชและชุมชนของผู้เผยแผ่ธรรมหรือสมาคมสาธารณชนหรือส่วนบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็สิทธิของสังฆมณฑล/เขตปกครอง ประธานพระสังฆราช หรือสันตะสำนัก (เทียบ can. 806 § 1 CIC และ can. 638 § 1 CCEO) • พระสังฆราชต้องเยี่ยมโรงเรียนอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีหรือ ถ้าท่านไม่อาจไปเยี่ยมได้ด้วยตนเอง ท่านอาจมอบหมายให้ผู้ช่วยพระสังฆราช หรือผู้ช่วย หรือหัวหน้าพระสงฆ์ทั่วไป (Vicar general) หรือหัวหน้าพระสงฆ์ในเขตปกครอง (Episcopal vicar)/ผู้ช่วยพระสังฆราช (Protosyncellus) หรือหัวหน้าพระสงฆ์ (Syncellus) หรือพระสงฆ์ท่านอื่น (เทียบ can. 396 § 1 CIC และ can. 205 § 1 CCEO) • ขอแนะนำให้ผู้ได้รับมอบหมายให้ไปเยี่ยมพาทังพระสงฆ์และฆราวาสซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญอย่างแท้จริงในด้านต่างๆ ของการศึกษาคาทอลิกร่วมคณะไปด้วย • การเยี่ยมควรคำนึงถึงด้านต่างๆ ทั้ง {1} คุณภาพของหลักสูตรเพื่อให้ “การสอนตามหลักสูตรนั้นอย่างน้อยก็มีความโดดเด่นทางวิชาการเหมือนกับโรงเรียนอื่นๆ ในพื้นที่เดียวกัน (can. 806 § 2 CIC); {2} ความเป็นพระศาสนจักรของโรงเรียนซึ่งแสดงออกให้เห็นประจักษ์ในความเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรที่เฉพาะเจาะจงและเป็นสากล; {3} งานอภิบาลของโรงเรียนและความสัมพันธ์กับวัดในท้องถิ่น; {4} ความสอดคล้องของแผนงานการศึกษา กับหลักคำสอนและธรรมเนียมของพระศาสนจักร; {5} การบริหารทรัพย์สินทางโลกของโรงเรียน (เทียบ canons 305; 323; 325; 1276 § 1 CIC และ canons 577 and 1022 § 1 CCEO) • การเยี่ยมสามารถแบ่งออกได้เป็นสามช่วงได้แก่ ช่วงการเตรียมการ ซึ่งผู้เยี่ยมจะขอให้โรงเรียนจัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ช่วงหลังการเยี่ยมอย่างเป็นทางการ ซึ่งผู้เยี่ยมจะบันทึกในรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาที่พบจากการเยี่ยม และเสนอข้อกำหนดหรือคำแนะนำต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่ของเขา และช่วงที่สาม ซึ่งโรงเรียนจะปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือคำแนะนำตามรายงานของผู้เยี่ยม •

ช) พระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครองมีสิทธิและหน้าที่ในการดูแลโรงเรียนคาทอลิกทั้งหมดในสังฆมณฑล/เขตปกครองของท่าน รวมถึงโรงเรียนที่จัดตั้งและบริหารงานโดยสถาบันนักบวชและชุมชนของผู้เผยแผ่ธรรมหรือสมาคมสาธารณชนหรือส่วนบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็สิทธิของสังฆมณฑล/เขตปกครอง ประธานพระสังฆราช หรือสันตะสำนัก (เทียบ can. 806 § 1 CIC และ 638 § 1 CCEO) • ถึงแม้ว่าสถานภาพพิเศษของพระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครองในการใช้สิทธิเพื่อเฝ้าระวังในระหว่างการเยี่ยมตามธรรมเนียม ท่านสามารถแทรกแซงได้ทุกเมื่อที่เห็นสมควร และท่านต้องกระทำเช่นนั้นเมื่อสถานการณ์ใดๆ จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพอย่างรุนแรงต่ออัตลักษณ์คาทอลิกของโรงเรียนในสังฆมณฑล/เขตปกครองของท่าน • หากพระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครอง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่องานอภิบาลในสังฆมณฑล/เขตปกครองของท่าน ได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่โรงเรียนสังกัดอยู่กับนิติบุคคลสาธารณะตามสิทธิของสันตะสำนัก/ประธานพระสังฆราชได้ดำเนินการโดยขัดแย้งต่อหลักคำสอน ศีลธรรมหรือกฎหมายของพระศาสนจักร ท่านต้องแจ้งให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการประสานงาน (Moderator) เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขข้อขัดแย้งดังกล่าว [70] • หากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ดำเนินการดังกล่าว พระสังฆราชของสังฆ

มณฑล/เขตปกครองอาจอุทธรณ์ต่อสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก บทบัญญัติข้อนี้จะไม่มีผลกระทบต่อภาระหน้าที่ของท่านในการดำเนินมาตรการโดยตรงในกรณีที่ย้ำแรงและเร่งด่วนที่สุด •

ข) พระสังฆราชในท้องถิ่นมีสิทธิในการแต่งตั้งหรืออย่างน้อยในการอนุมัติครุคำสอน (Teachers of religion) ในสังฆมณฑล/เขตปกครองของท่าน และในทำนองเดียวกัน หากมีเหตุผลจำเป็นทางด้านศาสนาหรือศีลธรรม สามารถถอดถอนหรือเรียกร้องให้ถอดถอนครูออกจากตำแหน่งได้ (เทียบ can. 805 CIC และ can. 636 § 2 CCEO) •

ฅ) เนื่องจากครูทุกคนมีส่วนร่วมในพันธกิจของพระศาสนจักร พระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครองยังอาจถอดถอนครูในกรณีที่โรงเรียนคาทอลิกดำเนินการโดยสังฆมณฑลหรือเขตปกครองเอง • ในกรณีอื่นท่านอาจถอดถอนครูที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขในการแต่งตั้งครูท่านนั้น • พระสังฆราชต้องชี้แจงถึงเหตุผลและแสดงถึงหลักฐานที่ชัดเจนของการถอดถอนที่สมเหตุสมผล (เทียบ canons 50; 51 CIC และ canons 1517 § 1; 1519 § 2 CCEO) และต้องเคารพสิทธิในการป้องกันตัวโดยให้ออกาสครูในการปกป้องตนเองโดยได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายพระศาสนจักร (เทียบ can. 1483 CIC และ can. 1141 CCEO) • พระสังฆราชของสังฆมณฑล/เขตปกครองต้องแสดงให้เห็นในคำวินิจฉัยของท่านว่าไม่มีวิธีการอื่นใดที่เพียงพอ จำเป็นและเหมาะสมเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องไปเพื่อรับใช้ตามพันธกิจของพระศาสนจักรในโรงเรียน •

เขตอภิบาลและพระสงฆ์ประจำเขตอภิบาล

60. ในระดับของพระศาสนจักรแห่งใดแห่งหนึ่ง โรงเรียนคาทอลิกมักอยู่ภายใต้การบริหารงานโดยตรงของสังฆมณฑล/เขตปกครองหรือวัดในท้องถิ่นในฐานะของนิติบุคคลสาธารณะ โดยมีพระสงฆ์ในท้องถิ่นเป็นตัวแทน • ในกรณีนี้ อำนาจบังคับบัญชาของพระศาสนจักรไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังโรงเรียนคาทอลิกเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดตั้งและการบังคับบัญชาอีกด้วย •

การเสวนาระหว่างพระสังฆราช นักบวชชาย หญิงและฆราวาส

61. นอกเหนือจากแง่มุมทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว ในฐานะของผู้อภิบาลในพระศาสนจักรส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง พระสังฆราชของสังฆมณฑล(เขตปกครอง) ควรเข้าร่วมในการเสวนากับทุกคนที่ร่วมมือกันในพันธกิจด้านการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก • ด้วยเหตุนี้ สภาสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 จึงแนะนำว่า “พระสังฆราชและอธิการ/อธิการินีของคณะนักบวชควรได้ประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับกิจการที่เกี่ยวข้องกับผู้เผยแพร่ธรรมในอาณาบริเวณของตนตามเวลาที่กำหนดและบ่อยครั้งตามที่เห็นสมควร [71] • “การเสวนาอย่างต่อเนื่องระหว่างอธิการ/อธิการินีของสถาบันของนักบวชหรือคณะเผยแพร่ธรรมกับพระสังฆราชมีคุณค่ามากที่สุดเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของงานอภิบาล • เนื่องมาจากการติดต่อในลักษณะนี้เป็นประจำ อธิการและอธิการินีสามารถให้ข้อมูลกับพระสังฆราชเกี่ยวกับภารกิจด้านการเผยแพร่ธรรมที่พวกเขากำลังวางแผนปฏิบัติงานในสังฆมณฑล(เขตปกครอง) เพื่อที่จะได้ตกลงถึงการเตรียมการในทางปฏิบัติที่จำเป็น [72] •

62. การแลกเปลี่ยนและการสนทนาด้วยความไว้วางใจระหว่างกันสามารถแก้ไขปัญหามากมายได้ โดยที่ พระสังฆราชไม่ต้องเข้าไปแทรกแซงอย่างเป็นทางการ • ในพระศาสนจักรส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง พระสังฆราชของสังฆมณฑล ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเป็นประจำกับคนอื่นๆ ทุกคนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ โรงเรียนคาทอลิก เช่น ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการประสานงานของนิติบุคคลสาธารณะหรือฆราวาสซึ่งเป็นผู้ ควบคุมดูแลโรงเรียนคาทอลิกของตนในฐานะของผู้เผยแพร่ธรรม • ในทำนองเดียวกัน พระสังฆราชมีหน้าที่ ดูแลให้การเสวนากับโรงเรียนทั้งหลายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้นำโรงเรียน ครูและ นักเรียน •

สภาพระสังฆราช สมัชชา(ซินอด) ของพระสังฆราช และสภาฐานันดร

63. *สภาพระสังฆราช สมัชชา(ซินอด) ของพระสังฆราช และสภาฐานันดร* มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับ โรงเรียนคาทอลิก และโดยทั่วไป เกี่ยวกับการศึกษาของโรงเรียนทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษา ด้านศาสนา • หากกล่าวโดยเฉพาะเจาะจง สภาพระสังฆราช สมัชชา(ซินอด) ของพระสังฆราชและสภา ฐานันดรมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนด *บรรทัดฐานทั่วไป* ในเรื่องนี้ (เทียบ can. 804 § 1 CIC) • *สภา พระสังฆราช* ต่างๆ ได้รับคำแนะนำเป็นพิเศษให้นำไปใช้ในบริบทของแต่ละท้องถิ่นโดยอาศัยบทบัญญัติ ทั่วไป [73] หลักการของการส่งเสริมและตรวจสอบอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกได้แสดงไว้ในเงื่อนไข ทั่วไปของคำแนะนำนี้ • นอกจากนี้ เราจำเป็นต้องบังคับใช้บรรทัดฐานตามกฎหมายพระศาสนจักรตาม ระบบกฎหมายของรัฐที่เกี่ยวข้อง •

64. *สภาพระสังฆราช สมัชชา(ซินอด) ของพระสังฆราชและสภาฐานันดร* ซึ่งรับผิดชอบโรงเรียนคาทอลิก ต้องคำนึงถึงการวางแผนด้านการศึกษาในอาณาเขตของพวกเขา เพื่อจัดเตรียมให้มีทั้งการอนุรักษ์และการ พัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้า • นอกจากนี้ *สภาพระสังฆราช สมัชชา(ซินอด) ของพระสังฆราชและสภาฐานันดร* ต้องพยายามส่งเสริมให้สังฆมณฑล/เขตปกครองให้การสนับสนุนทางการเงินแก่พระศาสนจักรท้องถิ่นที่ ต้องการบำรุงรักษาและการพัฒนาโรงเรียนคาทอลิก • *สภาพระสังฆราช สมัชชาซินอด* ของพระสังฆราช และ *สภาฐานันดร* ยังอาจจัดตั้งเงินกองทุนร่วมกันขึ้นอีกด้วย • ด้วยเหตุนี้เอง *สภาพระสังฆราช สมัชชา(ซี นอด) ของพระสังฆราชและสภาฐานันดร* จึงควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อโรงเรียนและการศึกษา โดยได้รับความช่วยเหลือจากคณะกรรมการของผู้เชี่ยวชาญ •

สันตะสำนัก

65. *สันตะสำนัก* มีหน้าที่ความรับผิดชอบลำดับรองในการกำกับดูแลโรงเรียนคาทอลิก • โดยทั่วไป พระ สันตะปาปาทรงมอบหมายภารกิจให้สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก “พยายามทุกวิถีทางให้เห็นว่า หลักการพื้นฐานของการศึกษาคาทอลิกตามที่กำหนดโดยหน่วยงานปกครองของพระศาสนจักรจะได้รับการ คำนวณอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งได้รับการสนับสนุนและเป็นที่รับรู้ของประชากรของพระเจ้า” [74] • สมณ กระทรวงนี้ได้จัดพิมพ์เอกสารจำนวนมากโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แนวทางแก่โรงเรียนคาทอลิกในการ ปฏิบัติพันธกิจของโรงเรียนเหล่านี้ให้สำเร็จลุล่วงไป [75] •

66. นอกจากนี้ สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก “ยังได้กำหนดบรรทัดฐานในการปกครองโรงเรียน คาทอลิก • โดยให้แจ้งถึงบรรทัดฐานนี้แก่พระสังฆราชของสังฆมณฑล เพื่อในกรณีที่เป็นไปได้ การจัดตั้ง และการสนับสนุนโรงเรียนคาทอลิกสามารถดำเนินการได้ด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มที่ และในการ

ดำเนินงานที่เหมาะสมในโรงเรียนคาทอลิกทุกแห่งสามารถนำการสอนคำสอนและการดูแลอภิบาลไปสู่ นักเรียนที่เป็นคริสตชน” [76] • อำนาจตามกฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิกในลักษณะรณรงค์รวมถึง การใช้อำนาจด้วยความเป็นกลางสูงสุดต่อโรงเรียนในนามของพระสันตะปาปา • สิ่งนี้แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมเมื่อสมณกระทรวงดำเนินการตรวจสอบการร้องเรียนและการร้องขอไปยังสันตะสำนัก [77] • นอกจากนี้ สมณกระทรวงยังทำการตรวจสอบคำร้องที่เสนอตามบรรทัดฐานของกฎหมายเพื่อเรียกร้องสิทธิ และผลประโยชน์ที่ชอบด้วยกฎหมาย (เทียบ can. 1732-1739 CIC และ can. 996-1006 CCEO) • อำนาจตามกฎหมายนี้ยังเห็นได้เมื่อสมณกระทรวงใช้อำนาจโดยตรงต่อโรงเรียนรายใดรายหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดขึ้นเป็นการเฉพาะเมื่อโรงเรียนอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนิติบุคคลสาธารณะตามสิทธิของพระสันตะปาปา •

บทที่ 3

แง่มุมที่สำคัญบางประการ

67. สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกตั้งข้อสังเกตว่าบ่อยครั้งมากที่การยื่นคำร้องมักจะมี ความขัดแย้งกันของแนวความคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์คาทอลิกของสถาบันการศึกษา • สิ่งนี้มักเกิดขึ้นจากการตีความ คำว่า “คาทอลิก” ซึ่งอาจไม่ได้ตีความถูกต้องเสมอไป และการขาดความชัดเจนเกี่ยวกับการใช้อำนาจตาม กฎหมายและข้อกฎหมาย •

การตีความคำว่า “คาทอลิก” ที่ไม่สอดคล้องกัน

68. ปัญหาพื้นฐานอยู่ที่การใช้คำว่า “คาทอลิก” อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพราะเป็นคำที่ซับซ้อนซึ่งไม่สามารถ อธิบายได้ง่ายๆ โดยใช้เพียงแต่เกณฑ์ทางกฎหมาย ธรรมเนียมปฏิบัติและหลักคำสอนเท่านั้น • สาเหตุของ ความตึงเครียดนี้ส่วนใหญ่ในแง่หนึ่งเป็นผลมาจากการลดทอนหรือการตีความอย่างเป็นทางการเท่านั้น และ ในอีกแง่หนึ่งมาจากความเข้าใจที่คลุมเครือหรือคับแคบเกี่ยวกับอัตลักษณ์คาทอลิก •

มุมมองการลดทอน

69. พระพรพิเศษเฉพาะที่ช่วยให้อัตลักษณ์คาทอลิกดำรงอยู่ได้ย่อมไม่ใช่เหตุผลที่สนับสนุนให้ตีความ แบบลดทอนต่อความเป็นคาทอลิก โดยตัดหลักการ มิติและข้อกำหนดที่สำคัญของความเชื่อคาทอลิก ออกไปทั้งโดยเปิดเผยและโดยพฤตินัย • ยิ่งไปกว่านั้น ความเป็นคาทอลิกไม่ใช่คุณสมบัติเฉพาะของ บรรยากาศแบบใดแบบหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น พิธีกรรม โอกาสทางจิตวิญญาณหรือทางสังคม หรือหน้าที่ของจิตตาริการ ครูคำสอนหรือครูใหญ่ของโรงเรียน • สิ่งนี้จะขัดแย้งกับความรับผิดชอบของ ชุมชนโรงเรียนโดยรวมและของสมาชิกแต่ละคน [78] • นอกจากนี้ ด้วยการเน้นย้ำถึงความรับผิดชอบนี้ เรา ไม่ได้ตั้งใจจะนำเสนอ “สังคมเสมอภาคอย่างสมบูรณ์แบบ” หรือความสมบูรณ์แบบทางศีลธรรมหรือการ รักษาภาวะเปียบ ซึ่งยากจะตัดสินได้ •

มุมมองที่เป็นทางการหรือลักษณะพิเศษ

70. ตามการตีความอย่างเป็นทางการ อัตลักษณ์คาทอลิกแสดงออกผ่านทาง “กฤษฎีกา” ที่กำหนดโดยผู้ มีอำนาจหน้าที่ของพระศาสนจักร ซึ่งมอบอำนาจตามกฎหมาย รับรองทรัพย์สินและธรรมาภิบาลตาม บทบัญญัติของกฎหมายพระศาสนจักร รวมถึงให้โอกาสที่จะมีสถานะตามกฎหมายบ้านเมืองในรัฐที่สถาบัน

นั้นจัดตั้งขึ้น • อัตลักษณ์นี้ได้รับการรับรองโดยทางการควบคุมและการรับรองของผู้มีอำนาจหน้าที่ของ พระศาสนจักร โดยมีโอกาสที่จะอุทธรณ์ต่อสันตะสำนักในกรณีที่มีความขัดแย้งขึ้น •

71. นอกเหนือจากคำนิยามตามลักษณะทางกฎหมายโดยเฉพาะแล้ว ยังมีคำนิยามอื่นๆ ตามสิ่งที่มี ความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดหมด ได้แก่ “จิตตารมณ์คาทอลิก” “แรงบันดาลใจแบบคริสต์” หรือ การบรรลุถึง “พระพรพิเศษ” (Charismatic fulfilment) ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ให้คำจำกัดความไว้ไม่ดี แทบจะไม่เป็นรูปธรรม และในความเป็นจริงยังตรวจสอบยืนยันได้ยากอีกด้วย • ตามการตีความเหล่านี้ ทั้งการบังคับใช้ บรรทัดฐานตามกฎหมายพระศาสนจักรและการรับรองอำนาจบังคับบัญชาตามลำดับขั้นนั้น เป็นสิ่งที่ไม่ จำเป็น • หากเป็นเช่นนี้แล้ว สิ่งนี้จึงเป็นเพียงคุณค่าในเชิง “สัญลักษณ์” และจึงแทบจะไม่มีประสิทธิภาพ ใดๆ • บางครั้ง ในกรณีของการจัดตั้งสถาบันการศึกษา และ/หรือการกำกับดูแลโดยคณะนักบวช สถาบัน ของคณะนักบวช คณะเผยแผ่ธรรมหรือกลุ่มที่ได้รับพระพรพิเศษ เราอาจเห็นความไม่สมดุระหว่างพระพร พิเศษกับการเป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักร • ในบางสถานการณ์ เราอาจพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ คำศัพท์ว่า “คาทอลิก” และเลือกใช้คำศัพท์ทางกฎหมายอื่นแทน •

มุมมองอย่างแคบ

72. อีกเหตุผลหนึ่งของการตีความที่ขัดแย้งกันจะเห็นได้จากรูปแบบของโรงเรียนคาทอลิกในความหมาย อย่าง “แคบ” • ในโรงเรียนเหล่านี้ ไม่มีที่ว่างสำหรับผู้ที่ไม่ใช่คาทอลิก “เต็มตัว” • แนวทางนี้ขัดแย้งกับ วิสัยทัศน์การเป็นโรงเรียนคาทอลิกที่ “เปิดกว้าง” ที่ตั้งใจจะนำไปใช้กับบรรยากาศทางการศึกษาในรูปแบบ ของ “พระศาสนจักรที่ก้าวออกไป” [79] ในการเสวนากับทุกคน • เราต้องไม่สูญเสียแรงผลักดันในการเผยแผ่ธรรมด้วยการกักขังตัวเองอยู่แต่ในเกาะ และในขณะเดียวกัน เราต้องกล้าที่จะเป็นประจักษ์พยานถึง “วัฒนธรรม” คาทอลิก นั่นคือ ความเป็นสากล และการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่ออัตลักษณ์คาทอลิกของเราเอง •

ความชัดเจนของอำนาจหน้าที่และกฎหมาย

73. บางครั้ง การขาดความชัดเจนระหว่างอำนาจหน้าที่และกฎหมายอาจก่อให้เกิดสถานการณ์วิกฤต เกี่ยวกับอัตลักษณ์คาทอลิก • ในกรณีเหล่านี้ ความจำเป็นลำดับแรกที่สุดคือการรักษาความสมดุระหว่าง อำนาจหน้าที่ต่างๆ ตามหลักการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น • หลักการนี้มีพื้นฐานอยู่บนความรับผิดชอบ ของเราแต่ละคนต่อหน้าพระพักตร์พระเจ้า และการแยกแยะระหว่างความหลากหลายกับความสอดคล้อง กันของอำนาจหน้าที่ต่างๆ • ความรับผิดชอบของทุกคนยังได้รับการสนับสนุนจากเครื่องมืออันเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เราเป็นผู้สนับสนุนหลักในแผนงานการศึกษาโดยอาศัยการประเมินตนเองและการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ต่อจากนั้นกับ “ผู้เชี่ยวชาญภายนอก” • เครื่องมือเหล่านี้ยังช่วยให้เราสร้าง มีส่วนร่วมและส่งเสริม ความเป็นหนึ่งเดียวกันในพระศาสนจักร รวมถึงรูปแบบต่างๆ ของสมาคมและองค์กรในระดับภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติที่สามารถสร้างชุมชนในขอบเขตของการศึกษาคาทอลิก • นอกนั้น ผู้นำ ทั้งหลายต้องไม่ขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือด้วยความสงบเรียบร้อยอัน จะเป็นประโยชน์ต่อพันธกิจด้านการศึกษา • ความถนัดในการเสวนาและการแบ่งปันความคิดความรู้สึก ระหว่างกันมีส่วนช่วยให้บรรลุเป้าหมายนี้ได้อย่างไม่ต้องสงสัย •

74. บทบัญญัติของกฎหมายพระศาสนจักรมีบทบาทสำคัญในการสร้างความชัดเจนที่จำเป็น • แต่บางครั้ง บทบัญญัติเหล่านี้ อาจไม่ทันสมัย ไม่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงอำนาจหน้าที่หรือระเบียบวิธีปฏิบัติแบบใหม่ บทบัญญัติเหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อควบคุมสถานการณ์ทั่วไปอย่างเข้มงวด โดยไม่เปิดช่องให้ใช้ดุลยพินิจหรือหาทางออกที่เป็นไปได้ซึ่งสามารถกระทำได้ในระดับท้องถิ่นเท่านั้น •

75. ปัญหาทางด้านกฎหมายและอำนาจหน้าที่ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาคาทอลิกอาจเกิดขึ้นได้จากกรอบอำนาจควบคุมที่ซ้ำซ้อนกันของกฎหมายพระศาสนจักรและกฎหมายบ้านเมือง • เนื่องจากจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาจเป็นไปได้ที่รัฐอาจบังคับให้สถาบันคาทอลิกต้องดำเนินการในลักษณะที่เป็นสาธารณะ และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งทำให้เกิดข้อสงสัยในความน่าเชื่อถือด้านหลักความเชื่อและธรรมวินัยของพระศาสนจักร • บางครั้งความคิดเห็นของสาธารณชนก็อาจทำให้การแก้ปัญหาโดยสอดคล้องกับหลักศีลธรรมของคาทอลิกแทบจะเป็นไปไม่ได้เลย •

76. เมื่อพิจารณาถึงการออกกฎข้อบังคับในระดับประเทศ (โดยสมัชชาพระสังฆราช สมัชชาซินอดของพระสังฆราช หรือสภาพระสังฆราช) และการบังคับใช้กฎหมายที่กำหนดขึ้นในแง่ของกฎหมายพระศาสนจักรและกฎหมายบ้านเมือง ขอแนะนำให้จัดองค์ประกอบทั้งหมดที่จำเป็นต่อการแก้ไขความขัดแย้งเกี่ยวกับการตีความและการปรับใช้ในทั้งสองระบบกฎหมาย • ในส่วนนี้ กฎหมายพระศาสนจักรซึ่งมีหลักการพื้นฐานอยู่ที่การไถ่กู้จิตวิญญาณให้รอดพ้น (can.1752 CIC) จึงได้นำเสนอแนวทางแก้ไขที่หลากหลายเพื่อรับประกันความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพันธกิจด้านการศึกษา และทำหน้าที่เป็นเครื่องป้องกันเรื่องอื้อฉาวของการแตกความสามัคคีภายในพระศาสนจักร ไม่สามารถส่งเสริมการเสวนาระหว่างสมาชิกในพระศาสนจักร และการเปิดเผยถึงความขัดแย้งในศาลยุติธรรมและสื่อสารมวลชน •

77. นอกจากนี้ เพื่อความชัดเจน โรงเรียนคาทอลิกต้องมีคำประกาศพันธกิจ (Mission Statement) หรือหลักปฏิบัติด้านจรรยาบรรณ (Code of Conduct) • สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างหลักประกันคุณภาพระดับสถาบันและวิชาชีพ • ดังนั้น เครื่องมือเหล่านี้ต้องได้รับการเสริมแรงด้านกฎหมายด้วยสัญญาจ้างงานและคำประกาศพันธสัญญาอื่นๆ โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีคุณค่าทางกฎหมายอย่างชัดเจน • เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรห้าม “การเลือกปฏิบัติ” บนพื้นฐานของศาสนา ความโน้มเอียงทางเพศและแง่มุมอื่นของชีวิตส่วนตัว • ในทำนองเดียวกัน สถาบันการศึกษาได้รับโอกาสในการจัดทำเค้าโครงเกี่ยวกับคุณค่าและแนวปฏิบัติด้านจรรยาบรรณได้ • เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เคารพปฏิบัติตามคุณค่าและพฤติกรรมเหล่านี้ พวกเขาอาจถูกลงโทษเพราะขาดความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ โดยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาและแนวทางปฏิบัติของสถาบันได้ •

78. นอกเหนือไปจากบรรทัดฐานทางกฎหมายเพียงอย่างเดียวแล้ว ยังมีเครื่องมืออื่นๆ ที่เหมาะสมมากกว่าในการส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของอัตลักษณ์ของสถาบันซึ่งมักจะมีประสิทธิภาพมากกว่า • ตัวอย่างของเครื่องมือเหล่านี้ ได้แก่ ขั้นตอนการประเมินตนเองส่วนตัวและส่วนรวมภายในสถาบัน แนวทางเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพที่ต้องการ หลักสูตรการหล่อหลอมอบรมถาวร และการส่งเสริมและการเสริมสร้างทักษะทางวิชาชีพ สิทธิประโยชน์และผลตอบแทน การรวบรวม การจัดทำเอกสารและการศึกษาเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติที่ดี • ในส่วนของผู้ที่รับผิดชอบในพระศาสนจักร การสร้างบรรยากาศและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเมตตาและความไว้วางใจต่อสมาชิกทุกคนในชุมชน การศึกษาย่อมจะมีประสิทธิภาพมากกว่าทัศนคติและวิธีการอย่างอื่น •

ประเด็นและบริบทที่ละเอียดอ่อนบางประการ

79. หลายๆ สถานการณ์ในชีวิตด้านการศึกษาต้องการความเอาใจใส่และความไวต่อความรู้สึกอย่างมาก เพื่อแก้ไขความตึงเครียดและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น • ก่อนสิ่งอื่นใดทั้งหมด การเลือกบุคลากรด้านการสอน บุคลากรที่ไม่ได้สอนและบุคลากรด้านบริหารจัดการ • เมื่อคำนึงถึงบริบทและความเป็นไปได้ที่แตกต่างกัน เราจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการไตร่ตรองแยกแยะเกี่ยวกับคุณสมบัติทางวิชาชีพ การยึดมั่นในหลักความเชื่อของพระศาสนจักร และความสม่ำเสมอในชีวิตคริสตชนของผู้สมัคร •

80. ความขัดแย้งในด้านวินัยและ/หรือหลักความเชื่ออาจเกิดขึ้นได้ • สถานการณ์เหล่านี้สามารถก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงต่อสถาบันคาทอลิกและเรื่องอื้อฉาวในชุมชน • ดังนั้น เราจึงไม่อาจมองข้ามทั้งในแง่ธรรมชาติของความขัดแย้งและผลกระทบทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน • การไตร่ตรองแยกแยะต้องเริ่มต้นในบริบทของพระศาสนจักรส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงหลักกฎหมายพระศาสนจักรว่าด้วยความค่อยเป็นค่อยไป (Graduality) และความได้สัดส่วน (Proportionality) ของมาตรการแก้ไขปัญหานั้นที่จะนำมาใช้ • การไล่เอออกรเป็นทางเลือกสุดท้าย เป็นการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายหลังจากความพยายามแก้ไขปัญหามาแล้ว •

81. นอกจากนี้ยังมีกรณีที่กฎหมายต่างๆ ของรัฐกำหนดทางเลือกที่ขัดแย้งกับเสรีภาพทางศาสนาและอัตลักษณ์โดยแท้จริงของโรงเรียนคาทอลิก • ในขณะที่เราพบต่อบริบทที่แตกต่างกัน เราจำเป็นต้องปกป้องสิทธิของคาทอลิกและโรงเรียนของพวกเขาอย่างสมเหตุสมผลผ่านการเสวนากับหน่วยงานรัฐที่มีอำนาจ และผ่านการขอความช่วยเหลือไปยังศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจศาลในเรื่องเหล่านี้ •

82. ปัญหาอาจเกิดขึ้นภายในพระศาสนจักรส่วนท้องถิ่นอันเป็นผลมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันของสมาชิกในชุมชน (พระสังฆราช พระสงฆ์ นักบวช พ่อแม่ ผู้นำโรงเรียน สมาคม ฯลฯ) เกี่ยวกับความอยู่รอดของโรงเรียน ความยั่งยืนทางการเงิน และสถานะในการเผชิญหน้ากับความท้าทายทางการศึกษาใหม่ๆ • อีกครั้งหนึ่งที่มีการเสวนาและการก้าวเดินไปด้วยกันเป็นวิธีการหลักในการแก้ไขปัญหานั้น ในขณะที่ยังคำนึงถึงลักษณะของการบังคับบัญชาตามลำดับชั้นในพระศาสนจักร และการให้ความเคารพต่ออำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน •

83. ปัญหาที่มักจะก่อให้เกิดปฏิกิริยาที่ขัดแย้งกันคือการปิดหรือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางกฎหมายของโรงเรียนคาทอลิกอันเนื่องมาจากปัญหาทางด้านการบริหาร • ปัญหานี้ไม่ควรจะได้รับการแก้ไขในเบื้องต้นโดยพิจารณาจากมูลค่าทางการเงินของอาคารและทรัพย์สินด้วยมุมมองที่จะขายทรัพย์สินเหล่านี้หรือโอนการบริหารไปให้หน่วยงานที่อยู่ห่างไกลจากหลักการศึกษาคาทอลิกเพียงเพื่อสร้างแหล่งกำไรทางการเงิน • อันที่จริงแล้ว ทรัพย์สินสมบัติในโลกนี้ของพระศาสนจักรมีไว้เพื่อใช้อย่างเหมาะสมกับงานเผยแผ่ธรรมและงานการกุศล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานรับใช้คนยากจน (เทียบ can. 1254 § 2 CIC and can. 1007 CCEO) • ดังนั้น ในกรณีของโรงเรียนสังฆมณฑล/เขตปกครองหรือโรงเรียนของวัดจึงเป็นหน้าที่ของพระสังฆราชที่จะต้องปรึกษาหารือกับทุกคนที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้ทั้งหมดในการปกป้องรักษาให้บริการทางการศึกษาสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง • ในกรณีของสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชและฆราวาส ก่อนที่จะปิดกิจการหรือเปลี่ยนเจ้าของ เป็นสิ่งพึงปรารถนาอย่างยิ่งที่จะปรึกษาพระสังฆราชและร่วมกับชุมชนทางการศึกษาแสวงหาแนวทางที่เป็นไปได้ในการปฏิบัติภารกิจอันล้ำค่านี้ต่อไป •

การเผชิญหน้าและการบรรจบกันเพื่อรวมอัตลักษณ์คาทอลิก

84. อัตลักษณ์คาทอลิกควรเป็นสถานที่พบปะกัน เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้ความคิดและการปฏิบัติที่หลากหลายมาบรรจบกัน • ด้วยวิธีนี้ มุมมองที่แตกต่างกันจึงกลายเป็นแหล่งที่มาและหลักการพื้นฐานสำหรับการพัฒนาระเบียบวิธีที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาที่สำคัญที่อาจเกิดขึ้นและค้นหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน •

85. เสียงสะท้อนของทัศนคตินี้ตั้งก้องอยู่ในสมณสาส์นฉบับแรกของพระสันตะปาปาจอห์นที่ 23 ซึ่งระบุว่า “พระศาสนจักรคาทอลิก [...] ทั้งคำถามมากมายไว้ [...] เพื่อที่จะได้ปรึกษาหารือกัน” [80] • ในแง่นี้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของพระศาสนจักรจะต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบว่าจำเป็นจะต้องเข้าแทรกแซงโดยตรงต่อกรณีปัญหาหรือไม่ ทั้งนี้ “เราต้องระลึกถึงคำกล่าวโดยเห็นพ้องต้องกันของคนทั่วไปซึ่งแสดงออกในรูปแบบต่างๆ และอ้างอิงโดยผู้เขียนหลายท่านว่า ‘กับสิ่งที่สำคัญ – ความเป็นเอกภาพ, กับสิ่งที่สงสัย – เสรีภาพ, กับทุกสิ่ง – ความรัก’ ” [81] •

เป็นผู้สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน

86. ในมุมมองนี้ สำหรับพระศาสนจักรในปัจจุบัน พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงรื้อฟื้นหลักการตามข้อความเชื่อทางสังคมบางประการและเชื่อเชิญให้เราค้นหาวิธีที่ปฏิบัติได้จริงในด้านการศึกษา เพื่อว่าในกรณีที่เกิดความตึงเครียดขึ้น ความเต็มใจที่จะบรรลุผลที่ดีกว่าย่อมมีชัยชนะในที่สุด [82] • เมื่อเกิดมีทัศนคติบางอย่างที่ไม่นำไปสู่การระงับข้อพิพาท พระสันตะปาปาเสนอหนทางที่ดีกว่าที่ความเป็นเอกภาพเหนือความขัดแย้งว่า “เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น บางคนก็เพียงแต่มองดูและมุ่งหน้าไปตามหนทางของตนเองเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น พวกเขาปฏิเสธที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวและใช้ชีวิตของพวกเขาต่อไป • คนอื่นๆ ยอมรับความขัดแย้งนั้นในลักษณะที่กลายเป็นนักโทษอยู่ในความขัดแย้งนั้น พวกเขาจึงหลงทิศหลงทาง จึงฉายภาพความสับสนและความขุ่นเคืองของตนเองไปยังสถาบัน ดังนั้น จึงทำให้ไม่สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันได้ • แต่เราก็มีวิธีที่สามด้วย และนี่เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการกับความขัดแย้ง • วิธีนี้คือการเต็มใจเผชิญหน้ากับความขัดแย้งจริงๆ เพื่อแก้ไขและทำให้มันเป็นข้อต่อเชื่อมโยงกับห่วงโซ่ของกระบวนการใหม่ • ‘ผู้สร้างสันติ ย่อมเป็นสุข’ (มธ 5:9)” [83] •

87. แม้ในความขัดแย้งที่ร้ายแรงที่สุด ความเป็นหนึ่งเดียวกันของผู้มีความเชื่อในพระวรสารยังคงเป็นเข็มทิศนำทางของเรา • ในกรอบการทำงานนี้ เราจึงเปิดใจรับวัฒนธรรมแห่งการเสวนาที่แท้จริงด้วยการสื่อสารที่รวมทุกภาคส่วนและถาวรยั่งยืน • เราจำเป็นต้องจัดให้มี ส่งเสริมและดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเสวนาและการสื่อสารภายในชุมชนการศึกษาของพระศาสนจักรส่วนท้องถิ่นและสากล แม้กระทั่งก่อนจะเกิดความตึงเครียดขึ้น • แนวปฏิบัติเหล่านี้ต้องได้รับการปกป้องและปลูกฝังแม้ในท่ามกลางความขัดแย้ง และหากจำเป็นก็ต้องจัดตั้งแนวปฏิบัติเหล่านี้ขึ้นใหม่ • บทบาทของการสื่อสารโดยตรงและการสื่อสารภายในไม่สามารถทดแทนโดยบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกัน สถาบันต่างๆ สื่อสารมวลชนและความคิดเห็นสาธารณะ • เราจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการสื่อสารและการมีส่วนร่วมเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงจากบุคคลอื่น ซึ่งบ่อยครั้งอาจไม่ใช่ผู้มีความรู้ความสามารถหรือไม่ได้รับข้อมูลอย่างดี เข้ามาตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางในการสื่อสารและการปฏิบัติในกรณีที่เกิดความขัดแย้งขึ้น •

เป็นผู้สร้างกระบวนการพัฒนา

88. โดยสอดคล้องกับอีกหลักการหนึ่ง “เวลาสำคัญกว่าพื้นที่” พระสันตะปาปาทรงแนะนำเกี่ยวกับ “กระบวนการเริ่มต้น” แทนที่จะพยายามปกป้องตำแหน่งและพื้นที่แห่งอำนาจ [84] • แท้จริงแล้ว เราต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่ผู้แสวงหาแนวทางที่สมบูรณ์แบบและต่อสู้ด้วยความกระตือรือร้นเพื่อให้บังเกิดผล (ซึ่งมักจะเป็นไปไม่ได้) จะจบลงด้วยการสร้างความเสียหายให้กับการแก้ปัญหาความขัดแย้งในระดับที่มากยิ่งขึ้นกว่าความพยายามที่พวกเขาทุ่มเทลงไป •

89. ในการค้นหาวิธีการแก้ปัญหา เราจำเป็นต้องถามตัวเองว่า วิธีการแก้ปัญหาที่เสนอหรือพัฒนาขึ้นมาโดยหลักแล้วมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยปกป้องตำแหน่งของตนเอง หรือวิธีการเหล่านี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของพลวัตเชิงบวกอันจะก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาต่อไป • ในเรื่องนี้ กฎหมายพระศาสนจักรกำหนดแนวทางในการดำเนินการที่มุ่งนำบรรทัดฐานด้านวินัยและการลงโทษมาใช้ *ใช้บังคับในลักษณะเป็นขั้นตอนจากน้อยไปหามาก* เช่น การเตือนล่วงหน้า การลงโทษตามสัดส่วนของความผิด และการค่อยเป็นค่อยไปแม้จะมีข้อจำกัดส่วนบุคคลบนพื้นฐานของความเป็นจริง ทั้งนี้ เรายังคงต้องให้ความสำคัญของการไถ่กู้วิญญาณให้รอดพ้นเป็นประการสำคัญอยู่เสมอ •

90. ยิ่งไปกว่านั้น ในการริเริ่มกระบวนการที่จะบรรลุผลได้ เราจำเป็นต้องไตร่ตรองแยกแยะอย่างลึกซึ้งโดยพิจารณาถึงมิติต่างๆ ทั้งมิติเกี่ยวกับมนุษย์ จิตวิญญาณ กฎหมาย จิตวิสัย และการปฏิบัติ • โดยปราศจากอคติต่อภาระหน้าที่และสิทธิของพระสังฆราช “ในการเฝ้าดูแลและเยี่ยมโรงเรียนคาทอลิกในเขตปกครองของท่าน แม้แต่โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นและกำกับดูแลโดยสมาชิกของคณะนักบวช” (can. 806 § 1 CIC and can. 638 § 1 CCEO) การออกคำประกาศอย่างเร่งรีบเกี่ยวกับอัตลักษณ์คาทอลิกไม่ได้ช่วยให้เราสามารถแก้ไขข้อพิพาทได้ • มาตรการที่เป็นไปได้เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่ถูกกล่าวหาว่าดำเนินการออกนอกกลุ่มออกไปจากความเป็นคาทอลิก ซึ่งอาจกลายเป็นสิ่งที่จำเป็นและชอบด้วยกฎหมาย ควรจะเป็นทางเลือกสุดท้ายเฉพาะในกรณีที่ไม่มีความเลือกอื่นใดที่จะช่วยหลีกเลี่ยงความเสียหายอย่างใหญ่หลวงที่จะเกิดกับพระศาสนจักรโดยรวมและพันธกิจของพระศาสนจักร •

91. เราไม่ควรประเมินค่าของโลกยุคโลกาภิวัตน์ต่ำเกินไป แม้การตัดสินใจบางอย่างที่เชื่อมโยงกับบริบทในส่วนท้องถิ่นก็อาจส่งผลกระทบต่อพระศาสนจักรสากลได้ • หากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ไม่สามารถหาวิธีการแก้ปัญหาที่ปฏิบัติได้จริง เราจำเป็นต้องเริ่มต้น *กระบวนการปกติ* โดยปรึกษากับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาในทุกแง่มุมของกฎหมายพระศาสนจักรและกฎหมายบ้านเมือง สิทธิที่เป็นไปได้ของบุคคลที่สามซึ่งอาจพ้องกันหรือขัดแย้งกันกับการตัดสินใจของคนๆ หนึ่ง รวมถึงผลกระทบจากการตัดสินใจดังต่อความคิดริเริ่มอื่นๆ ของพระศาสนจักรในด้านการศึกษา และต่อความคิดเห็นของสาธารณชน •

เป็นผู้พัฒนาแนวทางแก้ปัญหาที่แท้จริงและยั่งยืน

92. ในความขัดแย้ง บางครั้งแง่มุมของปัญหาบางอย่างก็อาจจบลงด้วยการกำหนดหัวข้อของการปรึกษาหารือเกี่ยวกับหลักการและอุดมคติ • หลักการที่ว่า *ความเป็นจริงสำคัญกว่าอุดมคติ* [85] จึงเป็นประโยชน์สำหรับป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดเช่นนี้ได้ • ในแง่นี้ เราควรพัฒนาวิธีแก้ปัญหาในระดับที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดที่จะเป็นไปได้โดยชักชวนให้บรรดาผู้เกี่ยวข้องโดยตรงเป็นส่วนหนึ่งของสภาพความเป็นจริงในท้องถิ่นและเข้าใจเรื่องนี้ในทุกองค์ประกอบได้เข้าร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา •

ดังนั้น สิ่งที่ดีที่สุดจึงเป็นการหลีกเลี่ยงการมอบหมายให้สถาบันทางกฎหมายอื่นเข้ามาจัดการกับความขัดแย้งภายในพระศาสนจักร นอกเสียจากว่ากฎหมายจะกำหนดไว้อย่างชัดเจน • เรายังควรหลีกเลี่ยงการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่มีอำนาจสูงขึ้นไปในพระศาสนจักรเข้าจัดการกับปัญหา เพราะการแก้ปัญหาในระดับท้องถิ่นย่อมทำได้รวดเร็วกว่าและยั่งยืนกว่า • อย่างไรก็ตาม สมาชิกทุกคนของผู้ถือเชื่อในพระศาสนจักรยังคงมีสิทธิ์ที่จะเสนอเรื่องขึ้นไปยังสันตะสำนัก [86] •

93. ในที่สุด ตามหลักการที่ว่า *สิ่งที่ครบถ้วนสำคัญกว่าส่วนหนึ่งส่วนใดบางส่วน* [87] บรรดาผู้ที่ทำงานแก้ไขความตึงเครียดตามธรรมชาติภายในพระศาสนจักรต้องคำนึงถึงผลสืบเนื่องที่ความขัดแย้งเพียงเหตุการณ์เดียวอาจมีผลต่อพื้นที่และระดับอื่นๆ ของพระศาสนจักร • ดังนั้น การดำเนินการด้วยความรอบคอบจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและน่าเชื่อถือ • การตัดสินใจเลือกและนำวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาจเป็นไปได้ใดๆ มาลงมือปฏิบัติต้องพิจารณาจากมุมมองในระยะยาว เพื่อจะไม่บั่นทอนโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จในระดับที่เชื่อถือได้จากความร่วมมือระหว่างผู้คนกับสถาบัน • พวกเขาเหล่านี้ได้รับกระแสเรียกให้ก้าวเดินไปด้วยกันเพื่อให้พระศาสนจักรสามารถให้บริการด้านการศึกษาแก่สังคมโลก •

บทสรุป

94. ในการเผยแพร่ *คำแนะนำ* เกี่ยวกับอัตลักษณ์คาทอลิกของสถาบันการศึกษา ด้วยจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกมีจุดมุ่งหมายจะเสนอความช่วยเหลือในการไตร่ตรองและให้แนวทางปฏิบัติบางประการเพื่อช่วยกันรับผิดชอบในการเปลี่ยนแปลงการเผยแผ่ธรรมของพระศาสนจักร เพราะ “สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับพระศาสนจักรในปัจจุบันนี้คือ การออกไปประกาศข่าวดีแก่ทุกคน ในทุกสถานที่ ในทุกโอกาส โดยไม่ลังเล ไม่เต็มใจหรือหวาดกลัว” [88] •

95. ในพระดำรัสเกี่ยวกับการเผชิญหน้าของความเชื่อ เหตุผลและวิทยาศาสตร์ พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเน้นว่า “โรงเรียนคาทอลิกที่พยายามประสานการทำงานด้านการศึกษาของพวกเขาเข้ากับการประกาศข่าวดีอย่างชัดเจนอยู่เสมอ เป็นทรัพยากรอันมีค่าสำหรับวัฒนธรรมการประกาศข่าวดี แม้ในประเทศหรือเมืองที่มีสถานการณ์อันเป็นอุปสรรคทำให้เราต้องคิดสร้างสรรค์มากขึ้นในการแสวงหาวิธีการที่เหมาะสม” [89] •

96. ตามข้อเท็จจริงในสมณสาสน์เหล่านี้ คำแนะนำซึ่งเริ่มต้นจากเกณฑ์ที่จำเป็นที่แสดงถึงอัตลักษณ์คาทอลิกของโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายจะร่วมฟื้นฟูการประกาศข่าวดีเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายในสถานการณ์เปลี่ยนแปลงแห่งยุคสมัยที่เราดำเนินอยู่ที่สังคมโลกเสนอต่อพระศาสนจักร ซึ่งเป็นมารดาและครู • การตอบสนองจะมีประสิทธิผลด้วยการได้มาซึ่งอัตลักษณ์ที่บริบูรณ์ในการเชื่อฟังต่อโลกุตรธรรม ดังที่พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเตือนใจเราโดยอ้างถึงข้อความอันน่าจดจำของพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2 ที่ว่า “หากไม่มีศีลธรรมเหนือธรรมชาติในการเชื่อฟังซึ่งมนุษย์บรรลุถึงอัตลักษณ์อันบริบูรณ์ของเขา ดังนั้น เราจึงไม่มีหลักการที่แน่นอนซึ่งรับประกันต่อความสัมพันธ์อันเที่ยงธรรมระหว่างมนุษย์ • การสนใจในประโยชน์ส่วนตัวของพวกเขาในฐานะชนชั้น กลุ่ม หรือประเทศย่อมทำให้พวกเขาขัดแย้งกันเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ • ถ้าหากใครไม่ยอมรับศีลธรรมเหนือธรรมชาติ พลังแห่งอำนาจจะเข้าครอบงำพวกเขา และแต่ละคนมีแนวโน้มจะใช้เครื่องมือที่เขาสามารถจะใช้ได้ เพื่อบังคับให้คำมั่นถึงประโยชน์ส่วนตัวหรือยึดยึดความคิดของเขาเอง โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น... • รากเหง้าของลัทธิเผด็จการสมัยใหม่อยู่ในการปฏิเสธศักดิ์ศรีที่อยู่เหนือธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งในฐานะที่เป็นภาพลักษณ์ที่มองเห็นได้ของพระเจ้าที่เรามองไม่เห็น จึงเป็น

ธรรมชาติที่แท้จริงในเรื่องของสิทธิที่ไม่อาจมีใครละเมิดได้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล กลุ่ม ชนชั้น ชาติหรือรัฐก็ตาม

- แม้แต่องค์กรทางสังคมส่วนใหญ่ก็ไม่สามารถละเมิดสิทธิเหล่านี้ได้ โดยการต่อต้านชนกลุ่มน้อย [90] •

97 สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกขอขอบคุณอย่างสุดซึ้งต่อความห่วงใยและความทุ่มเทของผู้ที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษา และหวังว่าเค้าโครงอัตลักษณ์คาทอลิกของแผนการศึกษาจะมีส่วนช่วยในการสร้างพันธสัญญาาระดับโลกเรื่องการศึกษาเพื่อ “จุดประกายการอุทิศตนเพื่อ และพร้อมกับคนหนุ่มสาว รื้อฟื้นความหมกมุ่นทุ่มเทกับการศึกษาที่เปิดกว้างและครอบคลุมมากขึ้น รวมถึงการรับฟังผู้ป่วย การเสวนา ที่สร้างสรรค์ และความเข้าใจซึ่งกันและกันที่ดีขึ้น” [91] •

นครรัฐวาติกัน, 25 มกราคม 2022, สมโภชการกลับใจของนักบุญเปาโล อัครสาวก

พระคาร์ดินัล ยอแซฟ แวร์ซาลดี

เจ้ากระทรวง

อัครสังฆราช แองเจโล วินเซนโซ ซานี

เลขาธิการ

เชิงอรรถ

- [1] Pope Francis, *Dialogue between His Holiness Pope Francis and the Students, Teachers and Parents of Collegio San Carlo of Milan*, 6 April 2019.
- [2] Pope Francis, *Video message of His Holiness Pope Francis on the Occasion of the Meeting Organized by the Congregation for Catholic Education: “Global Compact Education”* at the Pontifical Lateran University, 15 October 2020.
- [3] Pope Francis, *Morning Mass in the Chapel of the Domus Sanctae Marthae. Homily of His Holiness Pope Francis “The Holy Spirit reminds us how to access the Father”*, 17 May 2020.
- [4] Pope John XXIII, *Encyclical Mater et magistra*, 15 May 1961, 1.
- [5] Second Vatican Council, *Declaration on Christian Education Gravissimum educationis*, 28 October 1965, Introduction.
- [6] *Ibid.*, 1.
- [7] *Ibid.*, 3.
- [8] *Idem.*
- [9] *Ibid.*, 2.
- [10] Cf. *Ibid.*, 9.
- [11] *Ibid.*, 8.
- [12] *Idem.*
- [13] Cf. *Ibid.*, 12.
- [14] Cf. Second Vatican Council, *Dogmatic Constitution on the Church Lumen Gentium*, 21 November 1964.
- [15] *Gravissimum educationis*, 8.
- [16] *Ibid.* Introduction.
- [17] Sacred Congregation for Catholic Education, *The Catholic School*, 19 March 1977; *Id.*, *Lay Catholics in Schools: Witnesses to Faith*, 15 October 1982; *Educational Guidance in Human Love: Outlines for Sex Education*, 1 November 1983; Congregation for Catholic Education, *The Religious Dimension of Education in a Catholic School*, 7 April 1988; *Id.*, *The*

Catholic School on the Threshold of the Third Millennium, 28 December 1997; Id., *Consecrated Persons and their Mission in Schools. Reflections and Guidelines*, 28 October 2002; Id., *Educating Together in Catholic Schools. A Shared Mission between Consecrated Persons and the Lay Faithful*, 20 November 2007; Id., *Educating to Intercultural Dialogue in Catholic Schools. Living in Harmony for a Civilization of Love*, 19 December 2013; Id., *Educating Today and Tomorrow: A Renewing Passion*, 2014; Id., *Educating to fraternal humanism Building a “civilization of love”. 50 years after Populorum progressio*, 16 April 2017; Id., “Male and Female He Created Them” *Towards a Path of Dialogue on the Question of Gender Theory in Education*, 2 February 2019.

[18] *Gravissimum educationis*, 1.

[19] Cf. *The Catholic School*, 34.

[20] Cf. *Ibid.*, 26.

[21] *Gravissimum educationis*, 5.

[22] *The Catholic School*, 33.

[23] *Ibid*, 34.

[24] John Paul II, Apostolic Constitution *Ex corde Ecclesiae*, 15 August 1990, 1.

[25] *The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium*, 11.

[26] *Ibid.*, 12.

[27] *Ibid.*, 15.

[28] *Ibid.*, 14.

[29] *Lay Catholics in Schools: Witness to Faith*, 37.

[30] *Consecrated Persons and their Mission in Schools*, 30.

[31] *Ibid.*, 6.

[32] *Educating Together in Catholic Schools*, 50.

[33] *Ibid* , 20.

[34] *Educating to Intercultural Dialogue in Catholic Schools*, Introduction.

- [35] *Ibid.*, 57.
- [36] *Consecrated Persons and their Mission in Schools*, 51.
- [37] Congregation for Catholic Education, *Circular Letter to Schools, Universities and Educational Institutions*, 10 September 2020.
- [38] *Educating Today and Tomorrow. A Renewing Passion*, 7.
- [39] *The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium*, 11.
- [40] *Educating to Intercultural Dialogue in Catholic Schools*, 57.
- [41] “*Male and Female He Created Them*”, 40.
- [42] Pope Francis, *Address to the Participants in the International Peace Conference*, Al-Azhar Conference Centre, Cairo, 28 April 2017.
- [43] Pope Francis, Apostolic Exhortation *Evangelii gaudium*, 24 November 2013, 24 and 64.
- [44] Pope Francis, *Address to Participants in the Plenary Assembly of the Congregation for Catholic Education*, 20 February 2020.
- [45] Cf. Pope Francis, Encyclical *Fratelli tutti*, 3 October 2020, 99-100.
- [46] Benedict XVI, *Letter to the Faithful of the Diocese and City of Rome on the Urgent Task of Educating Young People*, 21 January 2008.
- [47] Pope Francis, *Message for the Launch of the Global Compact on Education*, 12 September 2019.
- [48] Pope Francis, *Discorso alla Pontificia Università Lateranense*, 31 October 2019. [Our translation]
- [49] Pope Francis, *Message to the Prepositor General of the Poor Clerics Regular of the Mother of God of the Pious Schools (Piarists), on the Occasion of the Online Seminar of the Union of Superiors General and the International Union of Superiors General on the Global Compact on Education (12-14 November 2020)*, 15 October 2020.
- [50] *Idem.*
- [51] Pope Francis, *Message for the World Day of Peace*, 8 December 2020, 8.
- [52] *Idem.*

- [53] Cf. *Message for the Launch of the Global Compact on Education*.
- [54] Pope Francis, *Video Message on the Occasion of the Meeting Organized by the Congregation for Catholic Education “Global Compact on Education. Together to Look Beyond”* at the Pontifical Lateran University, 15 October 2020.
- [55] *Consecrated Persons and their Mission in Schools. Reflections and Guidelines*, 41.
- [56] The school is like “a center whose work and progress must be shared together by families, teachers, associations of various types that foster cultural, civic, and religious life, as well as by civil society and the entire human community”, *Gravissimum educationis*, 5.
- [57] *The Catholic School*, 34.
- [58] Cf. *Ibid.*, 59-60.
- [59] Cf. CIC, Book VI, Part II, Title VI: Offences against Human Life, Dignity and Liberty; CCEO Title XXVII, Chap. II: Penalties for Individual Delicts; Pope Francis, Apostolic Letter Issued “motu proprio” *Vos estis lux mundi*, 7 May 2019.
- [60] Cf. *The Religious Dimension of Education in a Catholic School. Guidelines for Reflection and Renewal*, 51.
- [61] Cf. *The Catholic School*, 38.
- [62] Cf. Second Vatican Council, Decree on the Apostolate of the Laity *Apostolicam Actuositatem*, 18 November 1965, 30.
- [63] *Educating to Intercultural Dialogue in Catholic Schools. Living in Harmony for a Civilisation of Love*, 85.
- [64] Cf. *Ibid.*, 39.
- [65] John Paul II, Encyclical *Veritatis splendor*, 6 August 1993, 57-64, in particular: “The judgment of conscience does not establish the law; rather it bears witness to the authority of the natural law and of the practical reason with reference to the supreme good” (60). cf. *Catechism of the Catholic Church*, 11 October 1992, 1776-1794.
- [66] *Educating to Intercultural Dialogue in Catholic Schools. Living in Harmony for a Civilisation of Love*, 64.
- [67] *Ibid.*, 86.

- [68] John Paul II, Post-Synodal Apostolic Exhortation *Vita consecrata*, 25 March 1996, 49.
- [69] If the school is not directly under the authority of the diocesan/eparchial Bishop, for example when the school belongs to a public juridic person of pontifical/patriarchal right, upon granting approval, he only verifies the legitimacy, and, in particular, consistency with the Catholic profile of the school.
- [70] Without prejudice to proper law, expressed especially in the Statutes, which may provide for different titles, the competent Moderator of an Institute of Consecrated Life or a Society of Apostolic Life may be the “Superior General” or “Provincial Superior” or “Local Superior” and in an association of the faithful the “President”.
- [71] Second Vatican Council, Decree Concerning the Pastoral Office of Bishops in the Church *Christus Dominus*, 28 October 1965, 35.
- [72] *Vita consecrata*, 50.
- [73] The general decree of the Episcopal Conference requires, for its entry into force, the prior *recognitio* by the Congregation for Bishops: “The Congregation deals with matters pertaining to the celebration of particular councils as well as the erection of conferences of bishops and the *recognitio* of their statutes. It receives the acts of these bodies and, in consultation with the dicasteries concerned, it examines the decrees which require the *recognitio* of the Apostolic See.”, John Paul II, Apostolic Constitution *Pastor Bonus* on the Roman Curia, 28 June 1988, 82.
- [74] *Pastor bonus*, 114.
- [75] See footnote 17.
- [76] *Pastor bonus*, 115.
- [77] Cf. *Ibid.*, 13.
- [78] Cf. *Gravissimum educationis*, 8.
- [79] Cf. *Evangelii gaudium*, 20-24.
- [80] Pope John XXIII, Encyclical *Ad Petri Cathedram*, 29 June 1959, part III.
- [81] *Idem.*
- [82] Cf. *Evangelii gaudium*, 217-237.

[83] *Ibid.*, 227.

[84] *Ibid.*, 222-225.

[85] *Ibid.*, 231-233.

[86] Cf. *Pastor bonus*, 13.

[87] Cf. *Evangelii gaudium*, 234-237.

[88] *Ibid.*, 23.

[89] *Ibid.*, 134.

[90] *Fratelli tutti*, 273. The quote is taken from John Paul II, Encyclical *Centesimus Annus*, 1 May 1991, 44.

[91] *Message for the Launch of the Global Compact on Education.*

ตราสัญลักษณ์สำหรับข้อตกลง

GLOBAL COMPACT ON EDUCATION

สีเขียว หมายถึง ธรรมชาติ การเติบโต การฟื้นฟู แต่ยังคงหมายถึงความหวัง และโอกาสที่จะ “หวาน” ความฝันในการประกาศพระวาจา

สีฟ้า หมายถึง มิติจิตวิญญาณของเรา และสิ่งที่เราต้องการช่วยให้ทำได้ สำเร็จ คือ สันติภาพ

สีทอง หมายถึง แสงสว่าง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพราะทุกข้อตกลง การเป็นพันธมิตร ทุกครั้งเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติ ย่อมมี บางสิ่ง ที่ศักดิ์สิทธิ์รวมอยู่ด้วย

รูปร่าง : โลก ที่มีรูปร่างของมนุษย์โอบอุ้มอยู่อย่างทะนุถนอม เพราะต้องการคุ้มครองและปกป้องโลก

เส้นวงกลม เป็นสัญลักษณ์ของจักรวาล คือ **พระเจ้า** ผู้ทรงเป็นจุดเริ่มต้นและจุดจบของทุกสิ่ง

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

CATHOLIC EDUCATION COUNCIL OF THAILAND

www.catholic-education.or.th